

Pivški liš

Zeleni kras

Iz vsebine:

- 5** **Iz občinske hiše**
Občina Pivka med najboljšimi občinami v Sloveniji
- 12** **Krajinski park Pivška presihajoča jezera**
Občina Pivka je partnerica v projektu LIFE VARNA PAŠA
- 14** **Zavod za turizem**
Pivška pokrajina skozi leto – življenje med presihajočimi jezери in velikimi zvermi

- 22** **Naši kraji in ljudje**
Intervju: dr. Nardo Stegel

- 24** **Naši kraji in ljudje**
Praznujemo 80. obletnico konca 2. sv. vojne

- 32** **Dediščina**
Kolo enega najuspešnejših slovenskih kolesarjev

- 34** **Dediščina**
Franc Pavlovič, palški slikar, kipar in restavrator v Braziliji
- 42** **Hiša kulture**
Pomlad v Hiši kulture v znamenju slikark

Pivški list je glasilo Občine Pivka, ki izhaja šestkrat letno. Pivka, marec 2025, leto izdaje 15, številka 99.

Naslov uredništva: Pivški list, Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

E-naslov: pivski.list@pivka.si.

Glasilo je vpisano v razvid medijev pod zap. št. 1686. ISSN: 2536-4367.

Izdajatelj in založnik: Občina Pivka, Kolodvorska cesta 5, 6257 Pivka.

Za Občino Pivka: župan Robert Smrdelj.

Uredniški odbor: Silvo Čelhar, Damjan Fatur, Irena Margon, Katarina Temkova in Majda Žužek.

Odgovorna urednica: Alenka Furlan Čadež

Na naslovnici: Maškare na Suhorju

Fotografija na naslovnici: Katja Prunk Volk

Lektoriranje: Irena Margon, razen oglasnih in promocijskih vsebin.

Oblikovanje: Multimedijsko ustvarjanje, Denis Komen s.p.

Tisk: Abakos d.o.o.

Naklada: 2.300 izvodov.

Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Pivka in prihodkov oglaševanja.

Uredništvo si pridružuje pravico, da članke ustrezno skrajša in jih v primeru, ko v skladu s programsko zasnovno glasila ne sodijo v eno od rubrik, ne objavi. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo.

Prispevke za majsko številko pričakujemo do 5. maja 2025

Slovesno odprtje neprofitnih stanovanj

Štiri stanovanja imajo okoli 45 kvadratnih metrov bivalne površine, večje stanovanje pa meri približno 82 kvadratnih metrov.

Občina Pivka je 12. februarja uradno predala namenu pet novih neprofitnih stanovanj na Kolodvorski ulici 11 v Pivki, namenjenih zaposlenim v Domu starejših občanov Pivka. Slavnostnega odprtja sta se udeležila minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac in župan Občine Pivka Robert Smrdelj, ki sta simbolično odprla vrata novega objekta. Projekt, vreden 746.940 evrov, je sofinanciran iz Načrta za okrevanje in odpornost, ki se financira iz evropskega mehanizma NextGenerationEU. Občina je iz tega naslova pridobila 308.997,48 evrov. Izvajalec del je bilo podjetje Komunala Sežana d.d., nadzor pa je izvajalo podjetje GPS d.o.o.

20. januarja je Občina Pivka objavila **Javni razpis za oddajo javnih najemnih stanovanj za deficitarne poklice**. Upravičenci do dodelitve so posamezniki, ki na območju občine opravljajo ali nameravajo opravljati delo v **Domu starejših občanov Pivka**. Z zagotavljanjem stanovanj za deficitarne poklice Občina aktivno prispeva k privabljanju in ohranjanju kadrov ter krepitvi dostopnosti javnih storitev v lokalni skupnosti. **Minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac** je ob tem poudaril: »Dostop do kakovostnih in cenovno dostopnih stanovanj je ključen za zagotavljanje stabilnega okolja za zaposlene v ključnih poklicih. Ta projekt je odličen primer dobre prakse in upam, da bo spodbudil podobne pobude tudi v drugih občinah.« **Župan Občine Pivka Robert Smrdelj** je dodal: »V občini se zavedamo pomena zagotavljanja stanovanj za tiste, ki opravljajo nujno potrebna dela v naši skupnosti. Ta projekt je pomemben korak k izboljšanju bivalnih pogojev in privabljanju kadrov, ki so nepogrešljivi za delovanje doma starejših.«

Po slavnostnem prerezu traku, simbolični predaji ključev in blagoslovu stavbe, ki ga je opravil župnik **Marjan Škvarč**, je sledil ogled notranjosti objekta. Dogodek sta z glasbenim nastopom popestrila **Zala Lenarčič** in

Jernej Šprohar, učenca **Glasbene šole Postojna** pod mentorstvom profesorja **Francija Šavca**.

Občina Pivka, foto: Valter Leban

Minister za solidarno prihodnost Simon Maljevac in župan Občine Pivka Robert Smrdelj sta simbolično odprla vrata novega objekta.

Simon Maljevac, minister za solidarno prihodnost: »Pet novih stanovanj za Pivko pomeni to, kar bi za Ljubljano, če bi tam odprli 250 novih stanovanj.«

Novi prostori fizioterapije v Pivki

Odprtje fizioterapije v Pivki

Občina Pivka je 18. februarja slovesno predala namenu nove prostore fizioterapije v Zdravstveni postaji Pivka. S to pomembno investicijo, ki je bila izvedena v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, je Občina storila velik korak k izboljšanju dostopnosti in kakovosti zdravstvene oskrbe za svoje občane. Skupna vrednost investicije je znašala 207 tisoč evrov, pri čemer je Ministrstvo za zdravje sofinanciralo projekt v višini 137 tisoč evrov, preostali del v višini 70.000 evrov pa je zagotovila Občina Pivka. Storitev fizioterapije, ki jo izvaja Zdravstveni dom dr. Franca Ambrožiča Postojna, je v novih prostorih na voljo že od februarja letos.

Investicija je obsegala gradbena dela ter dobavo sodobne medicinske, pohištvene in IT opreme. Novi poslovni prostori fizioterapije obsegajo 79,10 m² in vključujejo vetrolov, pisarno, čajno kuhinjo/garderobo, dva toaletna prostora, telovadnico ter tri bokse za izvajanje terapij.

Gradbena dela je izvedlo podjetje Stanovanjska d.o.o., opremo pa so prispevala podjetja Rubikon d.o.o., Mizarstvo MAR d.o.o. in Semos d.o.o. Ob odprtju novih prostorov je **župan Občine Pivka Robert Smrdelj** izpostavil: »Ta investicija je plod dobrega sodelovanja med lokalno skupnostjo, ZD Postojna in državo, kar potrjuje, da z združenimi močmi lahko dosežemo veliko. Ureditev fizioterapije predstavlja pomemben korak k izboljšanju zdravstvene oskrbe v naši občini.« S sodobnimi prostori in opremo bo fizioterapija lažje in bolje dostopna občanom. **Direktorica in strokovna vodja ZD Postojna, prim. Irena Vatovec:** »Prepričana sem, da bo fizioterapija pod vodstvom ZD Postojna nudila kakovostno in ustrezno dostopno oskrbo pacientom.«

Blagoslov prostorov je opravil **župnik Marjan Škvarč**, dogodek je popestril glasbeni nastop **Daneta Biščaka**, učenca Glasbene šole Postojna pod mentorstvom **Špele Zakrajšek**.

Občina Pivka bo tudi v prihodnje nadaljevala s prizadevanji za izboljšanje infrastrukture na področju zdravstva ter dostopnosti kakovostnih zdravstvenih storitev za vse občane.

Občina Pivka, foto: Valter Leban

Direktorica in strokovna vodja ZD Postojna, prim. Irena Vatovec, in župan Občine Pivka Robert Smrdelj.

Sodobno urejeni prostori

Podpis pogodbe za gradnjo komunalne infrastrukture v Trnju

11. februarja sta župan Občine Pivka Robert Smrdelj in Vlado Švab, predstavnik izbranega izvajalca CPK d. d. iz Kopra, podpisala pogodbo za ureditev komunalne infrastrukture v Trnju. Vrednost del, ki so se pričela v marcu, znaša 3.016.179 evrov brez DDV. Zaključek del je predviden do junija 2026.

V okviru projekta bomo uredili odvajanje komunalnih odpadnih voda z ustreznim čiščenjem in energetsko nevtralnostjo za aglomeracijo Trnje, obnovili vodovod, meteorno kanalizacijo, zgradili pločnik v naselju in uredili ceste na lokacijah, kjer poteka gradnja. Sočasno z izgradnjo komunalne infrastrukture bo družba **Elektro Primorska d.d.** v Trnju zgradila še elektro kabelsko kanalizacijo. Podjetje CPK d.d. bo dela izvedlo s partnerjem **GP KRK d.d.** iz Krka in podizvajalcem **Grafist d.o.o.** iz Kopra. Vlogo inženirja na projektu in nadzor bo izvajal **ING Zoran Marić s.p.** iz Nove Gorice.

Projekt je sofinanciran iz **Načrta za okrevanje in odpornost**, in sicer iz ukrepa: »Zeleni prehod – Komponenta

Čisto in varno okolje, podukrep: Izboljšanje ukrepov na področju ravnanja z vodo in okoljske infrastrukture (C1 K3), Operacija: »Investicije v sisteme odvajanja in čiščenja odpadne vode, ki ležijo na manjših aglomeracijah od 2.000 PE« (C1 K3 IH)«, v višini 945.485,18 evra. Ostala sredstva bo Občina zagotovila iz namenskih sredstev koncesijske dajatve za rabo naravnih vrednot Postojnski jamski sistem in Predjamski jamski sistem in namenskega zadolževanja. Gre za pomembno investicijo v trajnostno in sodobno infrastrukturo, ki bo izboljšala kakovost bivanja prebivalcev ter prispevala k varstvu okolja.

Občina Pivka

Občina Pivka med najboljšimi občinami v Sloveniji

Občina Pivka je že sedmič prejela prestižni zlati ISSO certifikat, ki potrjuje njen razvoj in visoko kakovost življenja. Odlikuje se po nadpovprečni uvrstitvi na štirih področjih. V zgornjo desetino občin se uvršča na področjih okolja in podjetniške dinamike. Glede na življenjski standard ter proračunske učinkovitosti pa je v zgornji četrtini. Priznanje je na konferenci Zlati kamen 2025, 11. marca, v Murski Soboti, prevzela podžupanja Občine Pivka Majda Godina.

Občina posebej izstopa pri **spodbujanju podjetništva**. Med vsemi občinami je zasedla **3.mesto**. V petih letih smo v Pivki za spodbujanje podjetništva porabili 650 evrov na prebivalca, povprečje za 212 občin je 70 evrov.

Občina je osvojila **4. mesto na področju »Zelenega proračuna«**. V Pivki smo za varovanje naravne dediščine in za spodbujanje obnovljivih virov energije v petih letih namenili 306 evrov na prebivalca. Povprečje za slovenske občine je 39 evrov.

Odlično je tudi **12. mesto glede deleža ekološkega kmetijstva**. Po ekoloških načelih je v Pivki obdelanih 37 odstotkov vseh kmetijskih površin. Slovensko povprečje je 11 odstotkov.

V skupnem seštevku rezultatov kazalnikov Informacijskega sistema slovenskih občin - Zlati kamen Sistem ISSO (demografija, učinkovitost, gospodarstvo, trg dela, izobrazba, življenjski standard, socialna kohezija in okolje) je Občina Pivka v zgornji tretjini med vsemi slovenskimi

občinami. Z vrednostjo sestavljenega indeksa ISSO 52,04 se Pivka uvršča na 57. mesto.

Občina Pivka

Sprejem krvodajalcev jubilantov

13. februarja smo na Občini Pivka v sodelovanju z Območnim združenjem Rdečega križa Postojna-Pivka pripravili sprejem za krvodajalce jubilate, ki s svojim plemenitim dejanjem darovanja krvi prispevajo k reševanju življenj. Priznanja, plakete in priložnostna darila so podelili župan Občine Pivka Robert Smrdelj ter predstavniki OZRK Postojna-Pivka – predsednik Mario Nagode, podpredsednica Majda Radivo in sekretarka Erika Dekleva.

Posebno plaketo za izjemnih **120 darovanj krvi** je prejel **Zlatko Smrdelj**, ki je s svojo predanostjo navdušil prisotne. Med letošnjimi nagrajenci OZRK Postojna-Pivka sta tudi dva občana Pivke, ki sta kri darovala **90-krat**, **Tomažič Erika** in **Požar Robert**, sedem jih je to storilo **50-krat**, od teh iz občine Pivka: **Medved Martin**, **Rotar Dejan**, **Rak Tanja** in **Abram Polonca**, pet jih je kri darovalo **70-krat**, iz občine Pivka: **Sirnik Boštjan**, **Metlika Bogdan** in **Gorjup Mira**. Posebno priznanje sta prejela **Glažar Branko** in **Godina Andrej**, ki sta prenehala z darovanjem. Skupno je RKS OZ Pivka-Postojna za leto 2024 podelil **121 priznanj** krvodajalcem jubilantom. Povabilu na sprejem so se uspeli odzvati Smrdelj Zlatko, Sirnik Boštjan, Metlika Bogdan, Glažar Branko in Godina Andrej.

Sekretarka OZRK Postojna-Pivka Erika Dekleva je pohvalila izjemno solidarnost Pivčanov, saj v občini Pivka **krvodajalci predstavljajo 7 % prebivalcev, kar presega državno povprečje (4 %)**. Ob tej priložnosti se je zahvalila županu Robertu Smrdelju za topel sprejem in protokolarna darila. Župan je v nagovoru izrazil globoko spoštovanje do krvodajalcev ter pohvalil ekipo OZRK Postojna-Pivka za predano delo na področju krvodajalstva in izobraževanja o prvi pomoči.

V letu 2024 je Območno združenje izvedlo **tri krvodajalske akcije**, pri čemer so zabeležili **1.382 odvzemov**, med katerimi je bilo **71 novih krvodajalcev**. Prve letošnje akcije, ki je potekala od **6. do 8. januarja 2025** v dijaškem domu SGLZŠ Postojna, se je udeležilo **392 krvodajalcev**, med njimi tudi **14 dijakov 4. letnika SGLZŠ**, ki so kri darovali prvič.

V letu 2025 bosta organizirani še dve krvodajalski akciji: **5., 6. in 7. maja** ter **8., 9., 10. in 11. septembra**. Krvodajalstvo je eden najplemenitejših izrazov solidarnosti, saj kri predstavlja nenadomestljivo zdravilo in največje darilo, ki ga lahko ponudimo sočloveku. **Iskrena hvala vsem, ki s svojim dejanjem pomagajo reševati življenja!**

Občina Pivka

Poziv lastnikom psov: Spoštujmo okolje, v katerem živimo!

V zadnjem času opažamo izrazito povečanje pasjih iztrebkov na javnih površinah, zlasti v okolici šol, vrtca, stadiona in Krpanovega doma. Da bi zagotovili urejeno in prijetno okolje za vse prebivalce, bodo redarji Medobčinskega inšpektorata izvajali poostren nadzor.

Zato pozivamo vse lastnike psov, da **dosledno pobirate pasje iztrebke** in jih odvržete v ustrezne koše in **vaše pse vodite na povodcu**, saj je to nujno za varnost vseh.

Spoštujmo okolje, v katerem živimo. Hvala za vaše sodelovanje in odgovorno skrb.

Občina Pivka

Obisk maškar v občinski upravi

OŠ Pivka, nižji razredi

Na pustni torek je v prostorih Občine Pivka zavladalo prav posebno vzdušje, saj so jo obiskali otroci iz vrtca in učenci nižjih in višjih razredov OŠ Pivka, preoblečeni v raznolike maskare. S pisanimi kostumi in igrivim razpoloženjem so najmlajši občani razveselili zaposlene na Občini ter mimoidoče v središču mesta.

Pustne maske so predstavljale junake iz pravljic, živalski svet in domiselne ustvarjalne preobleke, ki so pritegnile veliko pozornosti. Otroci so se po prijetnem obisku z vzgojiteljicami in učiteljicami odpravili nazaj v vrtec in šolo, kjer so nadaljevali s pustnim rajanjem. Pust je čas, ko se lahko za trenutek prepustimo domišljiji, ustvarjalnosti in iskrenemu otroškemu veselju. Nasvidenje starka zima in dobrodošla pomlad!

Občina Pivka

Vrtec Pivka

Pivka na poti trajnostnega razvoja

Občina Pivka je bila s strani projekta **Zlati kamen** prepoznana kot ena vodilnih pri zagotavljanju pogojev za kakovostno življenje in delo občanov ter podjetij. Na državni ravni posebej izstopa v kategorijah **učinkovitost, gospodarstvo, življenjski standard, okolje**. Ob prejemu **Zlatega certifikata Zlati kamen**, že sedmič po vrsti, so na spletni strani projekta **Zlati kamen** objavili intervju z županom Robertom Smrdeljem.

Kot so izpostavili, se Občina Pivka v zadnjih letih uveljavlja kot primer dobre prakse **trajnostnega razvoja, digitalizacije in napredka na področju infrastrukture**. Pod vodstvom župana Roberta Smrdelja aktivno vlaga v izboljšanje kakovosti življenja prebivalcev. Med ključnimi dosežki so razvoj **Industrijsko obrtne cone (IOC) in Podjetniškega inkubatorja Neverke**, izgradnja **centralne čistilne naprave Živa** in nadgradnja **kanalizacije**, kakovostno optično omrežje ter izboljšana oskrba s pitno vodo v porečju Ljubljane. Občina se lahko

pohvali tudi s **Parkom vojaške zgodovine**, ki je postal ena ključnih turističnih znamenitosti regije.

Trenutno občinsko upravo zaposlujeta **urejanje infrastrukture v naselju Trnje** in **gradnja stanovanjske soseske Radohova**. V prihodnje načrtujejo **širitev industrijske cone Neverke**, izboljšanje **prometne infrastrukture** in razvoj **mrežnega podjetniškega inkubatorja**. Nadaljevali bodo tudi **trajnostne projekte**, kot so **PUN 2**, občinska celostna prometna strategija ter širitev **sončnih elektrarn na javnih objektih**, ki bodo prispevale k **energetski samozadostnosti občine**. Z naložbami v **digitalizacijo uprave, zdravstvo, športno infrastrukturo** in izboljšanje **mobilnosti starejših** postavlja Občina Pivka temelje za **kakovostno življenje in dolgoročno rast**, so poudarili. Celoten intervju si lahko preberete na povezavi: <https://zlatikamen.si/clanki/pivka-na-poti-trajnostnega-razvoja-intervju-z-zupanom-robertom-smrdeljem/>

Skrb za zapuščene živali in sofinanciranje sterilizacije ter kastracije mačk

Občina Pivka že od leta 2015 sodeluje z zavetiščem Oskar Vitovlje, ki opravlja javno službo skrbi za zapuščene in izgubljene živali v občini. V letu 2024 je bilo v zavetišče sprejetih deset psov in 99 mačk. Po podatkih letnega poročila sta bila dva najdena psa vrnjena lastnikom, preostalih osem pa je dobilo nove domove. Od sprejetih mačk sta bili dve oddani novim lastnikom, 97 steriliziranih oziroma kastriranih pa je bilo vrnjenih v njihovo okolje.

Občina je pokrila stroške za skupno 506 oskrbnih dni v zavetišču, 246 za pse in 260 za mačke. Skrb za zapuščene živali je zelo pomembna – so živa bitja, katerih življenjski prostor je preblizu človeku, da bi jih zanemarili. Vsak hišni ljubljencek pomeni odgovornost, ki traja več let, zato vse, ki razmišljate o nakupu ali posvojitvi, pozivamo, da se pred tem dobro poučite o potrebah in skrbi za živali.

Zavetišče prejema donacije predvsem v obliki hrane za mačke in pse v zavetišču oziroma ob posebnih priložnostih, kot je dan živali, ko šole organizirajo zbiralne akcije. Tradicionalno se hrana zbira tudi v prodajalnah Lidl v Rožni dolini in Mr. PET v Supernovi v Novi Gorici. Poleg tega zavetišče sodeluje v spletnih akcijah, kot je Tačkin Božič, ter v različnih dobrodelnih pobudah podjetij. Prejemajo tudi donacije v obliki materialov, predvsem odej, rjuh in brisač, ki jih ljudje redno prinašajo. Denarne donacije so bile v letu 2024 skromne in so znašale približno 160 evrov, so zapisali v letnem poročilu za leto 2024. »Kljub omejenim finančnim sredstvom zavetišče uspešno izvaja svoje poslanstvo, predvsem zaradi velikodušnosti donatorjev, ki prispevajo hrano, odeje in druge potrebščine. V prihodnje si želimo povečati število denarnih donacij ter okrepiti sodelovanje z lokalnimi podjetji in organizacijami, da bi zagotovili še boljše oskrbo zapuščenih živali,« so pojasnili.

V sklopu javne službe so v zavetišču izvajali številne aktivnosti z namenom ozaveščanja in izobraževanja različnih skupin. Predstavitve zavetišča so organizirali za: šole in vrtce, (OŠ Šempas , Vrtec Vipava), študentske organizacije, društva (Društvo Repki , Holozofsko društvo), varovance centrov za ljudi s posebnimi potrebami (VDC Tolmin, ŠENT Nova Gorica). Te aktivnosti prispevajo k širjenju zavedanja o odgovornem skrbništvu živali in pomenu posvojitve namesto nakupov. Zavetišče redno objavlja tudi prijave izgubljenih živali na svojem FB profilu (zavetišče Oskar Vitovlje).

Sofinanciranje sterilizacije in kastracije mačk

Da bi preprečili prekomerno število zapuščenih mačk, Občina Pivka subvencionira sterilizacijo in kastracijo lastniških mačk. Lastnikom so na voljo naslednje finančne spodbude: **40 evrov bruto za kastracijo mačka** in **50 evrov bruto za sterilizacijo mačke**.

Vse lastnike mačk pozivamo, da pravočasno poskrbijo za sterilizacijo ali kastracijo svojih živali in s tem prispevajo k zmanjšanju števila prostoživečih mačk. Informacije o javnem razpisu boste našli na spletni strani Občine Pivka. Za več informacij o delovanju zavetišča, postopkih posvojitve in odpiralnem času obiščite spletno stran zavetisceoskar.si ali jih kontaktirajte na telefon: 05 307 85 70 ali e-pošto: info@zavetisceoskar.si.

Občina Pivka

Brez kilograma kmetijske odpadne folije v naravi!

Folije, v katere so ovite senene in silažne bale, so najbolj pogost odpadke v naravi. Če bi v Sloveniji v zadnjih dvajsetih letih v naravi ostal le odstotek odpadne folije, bi to pomenilo 200 ton odpadne plastike odvržene v naravi! **V Zbirnem centru Pivka lahko brezplačno oddate odpadno agrostretch folijo in folije iz silosov.**

Pri oddaji odpadne folije je pomembno, da imate pri sebi **KMG-MID številko**, ki bo osnova za izdajo **tehtalnega in evidenčnega lista**, s katerim boste lahko dokazovali pravilnost ravnanja z odpadkom proti inšpekcijskim službam. Pomembno je, da je odpadna folija pri oddaji **brez mrežice** ter **brez blata, peska, krme** ali **drugih odpadkov**. Zbirni center Pivka obratuje v Neverkah 31 A v ponedeljek, sredo, petek in soboto med 8. in 15. uro in ob torkih ter četrtek med 12. in 18. uro.

Občina Pivka

16. redna seja Občinskega sveta Občine Pivka

Občinski svet Občine Pivka se je 13. marca sestal na 16. redni seji, kjer so najprej obravnavali kadrovske zadeve.

Zaradi odstopa **svetnika Danijela Kovačič Grmeka** so svetniki potrdili mandat novi članici občinskega sveta, Majdi Žužek, ki bo funkcijo opravljala do konca mandatne dobe. Občinski svet je obravnaval tudi spremembe v odborih. Namesto **Darjana Kaplja** so imenovali novega člana **Odbora za komunalne dejavnosti Zdravka Čeligoja**. Za obdobje štirih let so v **svet javnega zavoda Zdravstveni dom dr. Franca Ambrožiča Postojna** imenovali **Jano Gržinič**.

Svetniki so na seji sprejeli tudi **Pravilnik o ohranjanju in spodbujanju kmetijstva in podeželja v občini Pivka**. Nov pravilnik so pripravili zaradi sprememb v evropskem pravnem redu ter nacionalne zakonodaje na področju dodeljevanja državnih pomoči, predvsem sta tu pomembni Uredba Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 327 z dne 21. 12. 2022, str. 1), zadnjič spremenjena s Popravkom Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 2024/90118 z dne 21. 2. 2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba Komisije (EU) št. 2022/2472) ter uredba, ki ureja pomoči de minimis, to je Uredba Komisije (EU) 2023/2831 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis (UL L št. 2023/2831 z dne 15. 12. 2023).

Nov pravilnik omogoča tri ključne ukrepe, to so: pomoč za naložbe na kmetijskih gospodarstvih, ki se nanaša na primarno kmetijsko proizvodnjo, pomoč za plačilo zavarovalnih premij, ki zmanjšuje finančno breme kmetov ob nepredvidljivih dogodkih ter pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter v naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji. Poleg teh ukrepov pa je Občina Pivka dodala tudi svoj ukrep – sofinanciranje dejavnosti društev na področju kmetijstva, s katerim želimo podpreti delovanje društev, ki prispevajo k razvoju podeželja. Poleg tega so svetniki obravnavali tudi spremembo **Pravilnika o plačah in plačilih za opravljanje funkcije funkcionarjev, plačilih članom**

delovnih teles občinskega sveta, članom drugih občinskih organov in komisij ter o povračilih stroškov in drugih prejemkih. Trenutno veljavni pravilnik, sprejet leta 2023, so dopolnili zaradi dviga plač na podlagi Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju. Potrdili so dvig sejin za približno 10 odstotkov za udeležbo na redni ali izredni sklepni seji ter dvig sejin za udeležbo na korespondenčni seji v višini sejnine za udeležbo na odborih.

Sprejeli so **Sklep o izplačilu letne nagrade za predsednike vaških in trških skupnosti**. Po novem bo nagrada določena v fiksnem znesku, usklajenem z načinom obračuna sejin občinskih svetnikov. Letne nagrade so določene v naslednjih višinah: za predsednike vaških skupnosti do 300 prebivalcev 203 evrov, za predsednike vaških skupnosti nad 300 prebivalcev 413 evrov ter za predsednike trških skupnosti 620 evrov.

Svetnice in svetniki so bili seznanjeni s projektom **prometne ureditve pri OŠ Pivka**. Občina Pivka želi izboljšati prometno ureditev v okolici osnovne šole, vrtcev, Krpanovega doma in športnega parka v Pivki. Poudarek ureditve je na Prečni ulici južno od Krpanovega doma in ob vhodu v vrtec in osnovno šolo. V času povečane prometne obremenitve prihaja do prometnih zamaškov zlasti na območju Prečne ulice, severno in južno od Krpanovega doma. Prometne konice se pojavljajo zjutraj v času prihoda otrok v šolo in vrtec. Predmet nove prometne ureditve je tudi nova dvosmerna prometna povezava južno od šole do ulice Pot k studentu. Ta je perspektivno pomembna tudi zaradi dolgoročnih planov Slovenskih železnic, ki predvidevajo umestitev nove železniške postaje za potniški promet. Na območju ob parkirišču za starim vrtcem se skuša izboljšati dostopnost do vrtca in varnost prometa. Predvideno prometno ureditev pripravlja podjetje Civilum d.o.o. iz Portoroža.

Občinski svet je sprejel tudi **sklep o ukinitvi javnega dobra** za tri nepremičnine v vasi Čepno in sicer parc. št. 2597/4, 2597/5 in 2597/6, vse katastrske občine 2493 Volče.

Sejo so svetnice in svetniki zaključili s pobudami in vprašanji, odgovore nanje bodo prejeli do naslednje seje občinskega sveta.

Občina Pivka

LAŽEJO VAM!

Da je PV Golob patološki lažnivec, po treh letih spoznavajo tudi njegovi verniki. Ostajajo le še redki, ki mu bodo na prihodnjih volitvah namenili svoj glas. To so tisti, ki verjamejo, da je zemlja ploščata.

Ena od Golobovih zadnjih laži, ki jo je izrekel na dan pričetka zbiranja podpisov za referendum proti izjemnim pokojninam za »umetnike« v Odmevih se glasi: »Ravno vlada Janeza Janše je v letu 2012 ob izpeljavi pokojninske reforme pomembno znižala odmerni odstotek za skoraj 20 odstotkov. Od tam izhaja sedanjí problem položaja sedanjih upokojencev, ker jim je tista vlada Janeza Janše v resnici znižala njihov položaj.«

Golob zelo dobro ve, da gre za debelo laž. Odmerni odstotek ni bil znižan, zaradi drugačnega načina izračuna, je bil preračunan, kar na višino pokojnine ni vplivalo. Decembra 2012 je bil sprejet nov pokojninski zakon, ki je USTAVIL dolgoletno padanje pokojnin. Odmerni odstotek se je v letih pred 2012 znižal za 8,5 odstotkov. V kolikor zakon leta 2012 ne bi bil sprejet, bi se do leta 2021 znižal še za 5,5 odstotka. Za zakon leta 2012 so glasovali vsi prisotni poslanci, tako koalicije kot opozicije. Vsi. Nihče ni bil proti, nihče se ni vzdržal. Sindikati, ki so slabi dve leti prej preko referenduma zrušili predlagano pokojninsko reformo Pahorjeve vlade, ki je bila zanje slaba, so temu zakonu čez dobro leto dni, iz časa druge Janševe vlade, ploskali. Mar res menite, da bi bilo temu tako, če bi bilo to, kar danes govori Golob, res? Ker pa se je istočasno

spremenil način izračuna pokojnine tako, da se ni več izračunala na podlagi bruto, ampak neto plač, je bilo seveda potrebno matematično preračunati odmerni odstotek. Zato je bil prejšnji 76,5 enak novemu, ki je znašal 57,25. Danes znaša 63,5 % , kar po prejšnjem izračunu pomeni 86,7%.

PV Golob je na tej točki načrtno lagal in manipuliral na hrbtih upokojencev. Zakaj? Golobova vlada pripravlja pokojninsko reformo, sicer ne bo dostopa do nepovratnih evropskih sredstev iz NOO v višini preko 1,5 milijarde evrov. Načrtujejo, da bo podlaga za izračun pokojnine vseh 40 let dela, ne samo 24 let, kot je to danes. To pomeni, da bi se pokojnine vsem bodočim upokojencem bistveno znižale. Če želijo to preprečiti, morajo dvigniti odmerni odstotek. In kaj je bolj prikladna manipulacija za patološkega lažnivca Goloba kot ta, da ljudem rečeš: Glejte, Janševa vlada vam je leta 2012 znižala odmerni količnik za pokojnine, mi ga pa dvigujemo. Sprevrženo in podlo.

Namesto, da bi šla pokojninska reforma v smeri izboljšanja najnižjih pokojnin, Golobova vlada nagrajuje z izjemnimi pokojninami med 2.000 in 3.000 evri kvazi umetnike, ki so sramota za slovensko kulturo.

Zvone Černač, poslanec

Več orožja ni odgovor na vse, kar nas danes ogroža

Razprava o varnosti, obrambi ter povečanju obrambnih izdatkov v zadnjem času postaja vse bolj aktualna tako v Sloveniji kot v celotni EU. Glede na vse bolj spremenljive in zaostrene razmere v mednarodni skupnosti je to logično in razumljivo. Po nedavnem zasedanju voditeljev EU-ja je jasno, da bomo obrambne izdatke tudi v Sloveniji morali postopoma dvigniti na 2 % BDP še pred letom 2030.

To je seveda nujno, saj je prav varnost temelj vsake napredne, stabilne in uspešne družbe. Pomena varnosti v obdobju, ko na našem pragu že nekaj let divja vojna in se z menjavo ameriške administracije rušijo desetletja stara zaveznitva, nikakor ne gre podcenjevati. Pa vendar sam ocenjujem, da se je retorika okrog vprašanja varnosti v medijih in politiki v zadnjem času pretirano zaostрила. V Svobodi ves čas poudarjamo, da je Slovenija varna država z zelo nizko stopnjo ogroženosti. To je dejstvo, pritrjujejo mu tudi mednarodne raziskave, ki Slovenijo redno uvrščajo med kopico najvarnejših in najmiroljubnejših držav na svetu.

Predsednik vlade in Svobode dr. Golob je na nedavni vrh voditeljev v Bruselj odšel s sporočilom, da močnejše in varnejše Evrope ne moremo zgraditi zgolj z orožjem. V Svobodi zagovarjamo, da morajo biti sredstva za obrambo usmerjena tudi v zaščito in reševanje, krepitev infrastrukture, raziskave in razvoj ter podporo domači obrambni industriji. Dodatna vlaganja morajo biti

premišljena in usklajena z realnimi potrebami prebivalcev.

Ob tem ne smemo spregledati tudi drugih oblik ogrožanja naše varnosti in načina življenja. Medtem ko se Evropa pripravlja na krepitev obrambnih zmogljivosti, se že danes soočamo z notranjimi grožnjami, kot so poskusi omejevanja človekovih pravic in svoboščin ter porast ekstremističnih gibanj. Izvolitev Donalda Trumpa v ZDA je dodatno spodbudila skrajno desnico, ki v Evropi vse bolj odkrito uporablja retoriko iz preteklih, mračnejših obdobj naše zgodovine.

Tudi v Sloveniji smo lahko nedavno na protivladnih protestih slišali pobude za »ustavno večino razuma« in spremembe ustave, ki naj bi zaščitile vrednote, ki jih je sedanja opozicija v prejšnjem mandatu sama sistematično rušila. Slovenska skrajna desnica pod vodstvom SDS vse bolj nakazuje, kakšno »normalnost« si želi uveljaviti, pri čemer nikakor ne gre zgolj za nedolžne spremembe, temveč tudi za grobe posege v temeljna demokratična načela.

Pri zagotavljanju varnosti ne moremo govoriti le o vojaški moči, temveč tudi o ohranjanju socialne varnosti, boju proti neenakosti, podnebni krizi ter spodbujanju znanosti, razvoja in blaginje. Krepitev enega področja na račun

* Kolumni izražata mnenje avtorjev, ki sta v zakonskih mejah pri pisanju kolumna svobodna. Kolumni ne odražata mnenja uredništva.

drugega dolgoročno še nikoli ni prinesla pozitivnih rezultatov.

V Svobodi se tega dobro zavedamo in se bomo še naprej zavzemali za preudarno politiko, ki krepi varnost, odpornost in dobrobit vseh prebivalcev Slovenije. Naša prihodnost

ni zgolj v povečanju obrambnih izdatkov, temveč tudi v nadaljnjem razvoju in varovanju demokratičnih vrednot.

Aleksander Prosen Kralj, poslanec Svobode

Gospodarstvo

Izhodišča za regionalni prostorski plan

Na RRA Zeleni kras v okviru prostorske zakonodaje pripravljajo regionalni prostorski načrt za Primorsko-notranjsko regijo, ki je nova, vmesna raven prostorskega načrtovanja med državnimi in občinskimi prostorskimi plani. Načrt predstavlja srednjeročno planiranje, nadomestil bo strateške dele občinskih načrtov in bo za občine obvezujoč. Zaključili naj bi ga do konca leta 2026.

Utemeljen je na zakonsko obvezujočih prostorskih podlagah ter strokovnih podlagah ministrstev za svoje področje pristojnosti. V pripravo so vključili vse občine v regiji, ključne prostorske resorje, predstavnike sosednjih razvojnih regij in mejnih držav, predstavnike gospodarstva in nevladnih organizacij ter zainteresirano javnost.

Pri pripravi načrta so v izhodiščih izpostavili več ključnih izzivov. Na prvem mestu je določitev območij za dolgoročni razvoj gospodarskih dejavnosti. Poleg tega so poudarili nujnost izboljšanja dostopnosti do storitev in infrastrukture. Med infrastrukturnimi izzivi izstopa posodobitev prometne in elektro infrastrukture. V okviru varovanja okolja pa je ena izmed prioritet zagotoviti visok nivo čiščenja odpadnih voda in celovito oskrbo s pitno vodo. Hkrati je v načrtu predvideno postopno prenehanje z aktivnostmi na OSVAD Poček in opustitev obrambne dejavnosti. V nadaljevanju izpostavljajo pomanjkanje stanovanjskih enot, ki ga bo treba odpraviti s pripravo novih območij za stanovanjske objekte. Pomembno je tudi opredeliti regionalno pomembne gospodarske cone in prednostna območja za umestitev dejavnosti, ki bodo podprle nadaljnji turistični razvoj regije. Nazadnje se izhodišča načrta osredotočajo na ohranjanje mozaične krajinske slike in ekstenzivnega kmetovanja, dvig ravni samooskrbe s pridelavo poljščin in komasacijo kmetijskih zemljišč.

Na predstavitev javnosti, ki so bile za šest občin Primorsko-notranjske regije v Ilirski Bistrici, Cerknici in Postojni, so udeleženci opozorili, da prometne povezave javnega prevoza v mnogih delih regije praktično ne obstajajo, razen šolskih prevozov, ter da so prevozniki časi v primerjavi s tistimi izpred dvajset let občutno daljši. Železniška linija, ki bi morala zagotoviti potniški promet, pa že leta ni konkurenčna, saj se zaradi prenove in politike, ki daje prednost tovarnemu prometu, potniški prevoz zanemarljivo. Izpostavljen je bil manko notranje povezanosti v regiji.

Na srečanju v Postojni so se udeleženci pogovarjali o vlogi Postojne kot regionalnega središča – ali ima vizijo,

da postane mestna občina in s tem okrepi svojo storitveno, izobraževalno in zdravstveno ponudbo, s čimer bi zmanjšali potrebo po potovanjih v Ljubljano ali Novo Gorico. Na Ministrstvu za naravne vire in prostor so se odločili, da se za del Postojne z okolico, ki naj bi segla celo do Pivke, pripravi posebna urbanistična zasnova, ki bo med drugim opredelila tudi lokacije za nove stanovanjske objekte.

Pomembno vlogo igra tudi varovanje vodnih virov. Skozi diskusije je bilo jasno, da trenutna oblika vojaškega vadišča (OSVAD Poček) na dolgi rok ne more več ostati, saj predstavlja tveganje za kakovost vodnih virov in naravno okolje. Pripombe so bile namenjene tudi nestabilni elektro oskrbi. Na srečanjih je bilo podano tudi mnenje, da pri umeščanju novih obnovljivih virov ni pomembno upoštevati le ranljivosti narave, temveč je treba upoštevati tudi človeški vidik bližine naselij.

Sicer je bila udeležba javnosti na srečanjih nizka, razen v Ilirski Bistrici. Kot je povedala dr. Dunja Mahne iz RRA Zeleni kras, so vendarle zadovoljni, saj je bila vsebinska razprava kljub nižji udeležbi na visoki ravni. Izhodišča so sicer razgrnila ranljivost dosedanje prostorske politike, poudarja dr. Dunja Mahne, »počakati bo potrebno tudi na usklajevanje resornih ministrstev«, za določeno tematiko, kot so vadišče Osvad, energetika, vetrne elektrarne, trajnostna mobilnost, je »pogled iz Ljubljane drugačen, kot je regijski«.

Alenka Furlan Čadež, foto: RRA Zeleni kras

Nagrada za inovativna živila

Inštitut za nutricionistiko je že enajsto leto zapored podelil nagrade za inovativna živila, s katerimi spodbuja razvoj prehransko kakovostnih in trajnostnih izdelkov. V kategoriji konzerviranih živil sta letos prestižno priznanje prejela tudi Njami izdelka – Njami piščančja in Njami Veggie solata Mexicana iz Pivka perutninarstvo d. d.

Projekt izbora inovativnih živil, ki ga financira **Ministrstvo za zdravje**, si prizadeva ozaveščati potrošnike o novih in izboljšanih živilih ter hkrati spodbuditi proizvajalce k razvoju kakovostnejših, bolj trajnostnih izdelkov, ki pozitivno vplivajo na zdravje in okolje. **Direktor Pivke, mag. Janez Rebec**, je ob prejemu nagrade izrazil zadovoljstvo, »da je strokovna komisija prepoznala kakovost in inovativnost naših izdelkov. Njami Piščančja in Veggie solata sta rezultat internega znanja in razvoja, namenjeni pa sta mladim generacijam ter vsem, ki živijo aktivno in zdravo.« Strokovna komisija z **Inštituta za nutricionistiko** je v obrazložitvi nagrade izpostavila, da konzervirani solati Mexicana Pivke perutninarstva predstavljata odlično izbiro za sodobnega potrošnika. Poleg hranljivosti sta privlačni zaradi rahlo pikantnega okusa in raznolikosti sestavin, ki zadovoljijo mesne in rastlinske navdušence. Njami solate so tudi vizualno privlačne. Nova embalaža s svežim oblikovanjem in priročnim easy peel pokrovom zagotavlja enostavno uporabo, obenem pa izstopa z mladostno podobo, živimi barvami in ilustracijami Njami karakterjev, ki simbolizirajo uživanje v življenju.

Špela Žitko, direktorica marketinga in vodja razvoja pri Pivki perutninarstvo, je pojasnila, da so pri razvoju izdelkov upoštevali najnovejše trende zdrave prehrane in

prehranske smernice. »Cilj je bil ustvariti že pripravljen, polnovreden in hranljiv obrok, ki ustreza potrebam sodobnega, aktivnega potrošnika. Odzivi s trga so odlični, potrošniki pa vedno bolj cenijo praktičnost, kakovost in naravne sestavine,« je poudarila.

AFČ, foto: Pivka perutninarstvo d. d.

Krajinski park Pivška presihajoča jezera

Občina Pivka je partnerica v projektu LIFE VARNA PAŠA

V letu 2024 je sedem partnerskih organizacij pod vodstvom Zavoda za gozdove Slovenija začelo z izvajanjem **Projekta LIFE Varna paša**, s polnim imenom **Podpora podeželskim skupnostim v Sloveniji pri preprečevanju konfliktov z medvedom in volkom preko medsektorskega sodelovanja, sistemskih ureditev in izobraževanja**.

Populaciji volka in medveda sta v Sloveniji v ugodnem stanju. Za njuno dolgoročno ohranjanje pa je ključno, da ju ljudje sprejemamo v svojem okolju. Velike zveri imajo v naravi nenadomestljivo vlogo, dejstvo pa je, da prihaja do konfliktov zveri z ljudmi in njihovimi dejavnostmi, vključno z živinorejo in čebelarstvom.

Za izboljšanje in usklajitev dela na področju upravljanja z velikimi zvermi smo se v projektu zbrale organizacije: Zavod za gozdove Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Univerza v Ljubljani (štirje oddelki Biotehniške fakultete in Fakulteta za elektrotehniko), Čebelarska zveza Slovenije in Občina Pivka. Sredstva za izvajanje projekta smo

pridobili iz evropskega mehanizma LIFE, sofinancira pa ga Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Raznolik partnerski konzorcij iz gozdarskega, kmetijskega, raziskovalnega ter upravljavskega sektorja bo sistemsko pristopil k razvoju novih rešitev za preprečevanje konfliktov.

Glavnina projektnih aktivnosti bo namenjena zmanjševanju škod, ki nastajajo zaradi napadov velikih zveri na pašne živali in drugo človekovo premoženje. Cilj je izboljšati, prilagoditi in uvesti izvedljive ukrepe za preprečevanje škod, razširiti njihovo uporabo z aktivnim sodelovanjem deležnikov ter razviti stroškovno racionalne in učinkovite ukrepe, ki bodo vključeni v novo skupno kmetijsko politiko po letu 2027.

V projektu »LIFE Varna paša« bomo poskušali ukrepe, oblikovane za državni nivo, prenesti tudi na lokalno raven.

Kot način krepitve prisotnosti in aktivnega sodelovanja z deležniki na terenu bo Občina v projektu vzpostavila **izposojevalni sistem za interventno preventivno opremo za zaščito premoženja pred napadi velikih zveri**. Do izposoje bodo upravičeni kmetje in čebelarji, ki bodo želeli dodatno zaščititi čebelnjake oziroma pašne živali pred potencialnim napadom velikih zveri.

V projektu bomo prenovili **Pravilnik o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Pivka**, v katerega bomo vključili tudi naložbene ukrepe za zaščito premoženja pred napadi velikih zveri.

S primernim načrtovanjem rabe prostora lahko prispevamo k zmanjšanju fragmentacije življenjskega prostora velikih zveri in s tem do manj konfliktnih dogodkov. V projektu bodo tako izdelane tehnične podlage za boljše prostorsko umeščanje pri nadaljnji izdelavi Občinskega prostorskega načrta. Tehnične podlage bodo vsebovale smernice, pomembne z vidika kmetijstva, turizma in varstva narave ter upoštevanja prisotnosti velikih zveri. Dodatno bomo pozornost posvetili tudi kmetijskim objektom, ki se zaradi spremenjenih kmetijskih praks vedno množičneje

pojavljajo v odprti krajini ter pripravili strokovne podlage za tipizacijo objektov, umeščenih v odprto krajino. V projektu bo postavljenih več medovarnih smetnjakov, na območju kolesarskih in pohodnih poti bodo izvedene fizične okrepitve pašnih ograj. Izvedenih pa bo tudi več izobraževalnih in ozaveščevalnih dogodkov.

Več informacij o projektu najdete na spletni strani: www.varna-pasa.si, za morebitna vprašanja o projektu in njegovih aktivnostih na območju Občine Pivka se lahko obrnete na zaposlene v Krajinskem parku Pivška presihajoča jezera, Nino Doles in Tadeja Kogovška. Več o samem projektu, poteku in izvedenih ukrepih pa bomo občane in zainteresirano javnost obveščali tudi na spletni strani parka (www.pivskajezer.si/), občine (www.pivka.si/) in Centra o velikih zvreh DINA Pivka (www.dinapivka.si) ter naših družbenih omrežij.

Kot del sodelovanja med dvema LIFE projektoma, ki trenutno potekata na temo velikih zveri, v aprilu načrtujemo tretje posvetovalno srečanje, ki ga organizira projekt »LIFE WILD WOLF«. Na srečanju, ki bo dne 16. aprila v Krpanovem domu v Pivki, bomo skupaj z vodilnim partnerjem projekta »LIFE Varna paša«, Zavodom za gozdove Slovenije, obširneje predstavili namen projekta in aktivnosti, ki se bodo izvajale tudi na območju Občine Pivka. Srečanje je namenjeno nadaljevanju zastavljenim aktivnostim projekta »LIFE WILD WOLF« v preteklem letu, zlasti s prepoznanimi ciljnim skupinami in opredelitvijo njihovih pričakovanj za sodelovanje s centrom DINA. Lepo vabljeni, da se nam pridružite.

Krajinski park Pivška presihajoča jezera

Opazovanje Pivških presihajočih jezer

Pri opazovanju Pivških presihajočih jezer si lahko pomagamo s kontrolnimi (opornimi) točkami, ki kažejo spreminjanje obsega in višine ojezeritev presihajočih jezer. V tem prispevku bodo predstavljene z rastlinstvom povezane kontrolne točke.

Znos je narečni izraz za nanos trave, ko voda z jezerskega dna in bregov odplavi predvsem starino (stara, dolgo časa nepokošena trava) in jo naplavi na jezerskem bregu. Znos sestavlja predvsem trava, pa tudi ostanki nepokošenega sena, listje, vejice, plodovi, poginuli hrošči, hišice polžev, ki jih voda nanese na rob vodne gladine. Voda pusti znos na tleh ali na grmovju in drevju in s tem kaže tudi višino ojezeritve. Ko piha burja, valovi nanesejo debelo plast znosa na rob vodne gladine. Najvišji znos med določeno ojezeritvijo kaže največji obseg jezera. Znos na robu vodne gladine pomeni, da jezero še narašča, medtem ko je znos na travi ob vodni gladini znak, da je jezero začelo upadati. Znos se pojavlja tudi na območju kraških odtokov (npr. ponorna jama) in je znak njihove pretekle aktivnosti, pa tudi višine vode, če se ohrani na stenah.

Nekatere kotanje Pivških jezer se zaraščajo tudi po dnu, pri nekaterih pa je drevje in grmovje (vključno z mejicami) omejeno na robne dele dna ali umaknjeno na pobočja.

Led in znos na travi ob zaledenem Petelinjskem jezeru.

Malo Zagorsko jezero, ko se pojavi v nižjem delu dna kotanje do topolov.

To so kontrolne točke obsega ojezeritev, kažejo pa tudi višino ojezeritve glede na dele dreves in grmov nad vodno gladino.

Rumenkasto-zelenkasto prevleko na dnu nekaterih presihajočih jezer (na travi, lahko pa tudi na grmovju in drevju), ki po njihovi presahnitvi postane belkasta, sestavljajo nitaste alge. Lahko se pojavijo tudi belkaste plasti zaradi odlaganja kalcijevega karbonata. Jezera lahko poležejo travo, še posebej če zaledenijo ali se pojavijo nitaste alge. Na upadanje vodne gladine kaže polegla trava v smeri toka v strugah potokov na presihajočih jezerih, pa tudi na bregovih reke Pivke.

Tina Kirm

Prevleka nitastih alg na travi in grmovju (na obrobju) kaže na večji obseg ojezeritve Parskega jezera.

Zavod za turizem Pivka

Pivška pokrajina skozi leto – življenje med presihajočimi jezери in velikimi zvermi

V Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani so 31. januarja odprli občasno razstavo, ki obiskovalcem približa naravno in kulturno dediščino Pivške kotline. Razstava, nastala v sodelovanju Centra o velikih zvereh DINA Pivka, Občine Pivka, Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera in Zavoda za turizem Pivka, je na ogled do začetka junija 2025.

Razstava predstavlja posebne živalske in rastlinske prebivalce pokrajine, ki jo zaznamujejo presihajoča jezera. Avtorici razstave, **Helena Šneberger Mandelj** iz **Zavoda za turizem Pivka**, in **Eva Šabec Korbar** iz **Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera**, skozi letne čase predstavita življenje nekaterih manjših ali redkeje opaženih predstavnikov **Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera**. Izpostavita **kraškega škrgonožca**, **gorskega kosmatinca**, **strašničinega mravljiščarja**, **ilirske mečke** in nekatere redke druge rastline, ter večje predstavnike **medveda**, **risa** in **volka**, ki zavetje poiščejo v **Javorniško-Snežniških gozdovih**.

Gostovanje v **Slovenskem planinskem muzeju** omogoča vpogled v raznolikost slovenskih pokrajin in povezovanje vsebin iz interpretacijskih centrov, kot sta **Center DINA Pivka** in **Ekomuzej Pivških presihajočih jezer**, ki na interaktiven način predstavljata naravno dediščino tega območja.

Neli Štular iz **Slovenskega planinskega muzeja** je izrazila **zadovoljstvo**, da so se kolegi iz **Centra DINA Pivka** in **Ekomuzeja Pivških presihajočih jezer** odločili, da del svojih odličnih vsebin predstavijo v muzeju v Mojstrani. »Z njimi smo tematsko obogatili že predstavljene gorniške vsebine in pokukali v skrivnostno življenje narave, ki s svojimi zgodbami bogati tudi naše pohodništvo. Še posebej pa smo veseli, da razstava, tako kot tudi naš muzej, s številnimi didaktično oblikovanimi pristopi, vabi obiskovalce k aktivnemu ogledu,« je izpostavila. **Jana Gržinič**, **direktorica Zavoda za turizem Pivka**, je ob tem poudarila: »Premalo se zavedamo, kako lepo domovino imamo. Koliko naravnega in kulturnega bogastva na tako

majhni površini! Prav zato je pomembno, da jo vedno znova odkrivamo. Tovrstne razstave so odlična priložnost, da pogledamo širše. Mi smo na **Gorenjsko** prinesli košček našega, **notranjskega** sveta in duha. Seveda upamo, da bo razstava obiskovalcem zanimiva in poučna. Ko danes pogledam postavljene podobe, tudi mene ponovno navdušijo in vesela sem, da predstavljajo moj dom. Hvala **Planinskemu muzeju** za povabilo in sodelavcem za odlično opravljeno delo.« Besedam direktorice **Zavoda za turizem** je **Tadej Kogovšek**, **vodja Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera**, dodal: »Narava v **Sloveniji** je med bolj ohranjenimi v **Evropi**. Naravne danosti so nam ponudile to posebno pestrost rastlinskega in živalskega sveta, človek pa jo je zavedno ali nezavedno z dejavnostmi uspel in še poskuša ohranjati. Na to naravo smo lahko ponosni in prav je, da to predstavljamo tudi v interpretacijskih centrih.«

Razstava je bila dopolnjena s tematsko delavnico za otroke, ki je v času **zimskih počitnic** mlajšim obiskovalcem skozi igro in raziskovanje približala živalski in rastlinski svet **Pivške kotline**. **Vabljeni k obisku in raziskovanju Pivške pokrajine skozi vse letne čase!**

Krajinski park Pivška presihajoča jezera

Srečanje projektne ekipe Interreg IPA Adrion - 4PETHABECO

14. februarja je Zavod za turizem Pivka gostil projektno ekipo Interreg IPA Adrion - 4PETHABECO. Projekt združuje deset partnerjev iz osmih držav jadransko-jonskega območja, med katerimi so Albanija, Črna Gora, Grčija, Hrvaška, Italija, Severna Makedonija, Srbija in Slovenija. Vodilni partner projekta je Univerza v Vidmu, slovenski koordinator pa Mediteranski inštitut za okoljske študije Znanstveno-raziskovalnega središča Koper. Pomemben partner projekta je tudi Lovska zveza Slovenije.

Ostali partnerji prihajajo iz različnih institucij znotraj omenjenih držav, med katerimi so: **Nacionalni park Butrint (Albanija)**, **Univerza v Podgorici (Črna Gora)**, **Grški center za biotsko raznovrstnost (Grčija)**, **Institut za naravne vire Zagreb (Hrvaška)**, **Nacionalni park Gran Sasso e Monti della Laga (Italija)**, **Univerza sv. Cirila in Metoda (Severna Makedonija)**, **Institut za ekologijo Beograd (Srbija)** in **Znanstveno-raziskovalno središče Koper (Slovenija)**. Zavod za turizem Pivka, ki upravlja s **Centrom o velikih zvereh DINA**, v projektu sodeluje kot pridružen partner.

Na srečanju so sodelovali **Jana Gržinič**, direktorica **Zavoda za turizem Pivka**, **Helena Šneberger Mandelj**, strokovna sodelavka, **dr. Liliana Vižintin**, projektna vodja, **Gaja Kovač**, finančni manager projekta pri **ZRS Koper**, **Dean Langgela**, strokovni sodelavec **ZRS**, in **prof. dr. Boris**

Krištufek, sodelavec **ZRS** in strokovnjak na področju velikih zveri. V drugem delu srečanja se nam je pridružil tudi **Tadej Kogovšek**, vodja **Krajinskega parka Pivška presihajoča jezera (Občina Pivka)**.

Projektna ekipa je predstavila ključne cilje projekta **4PETHABECO**, ki so osredotočeni na ohranjanje populacij velikih zveri s preizkušanjem inovativnih rešitev za njihovo varovanje in obnovo habitatov. Poseben poudarek je na krepitvi zelene infrastrukture, zmanjševanju konfliktov pri sobivanju in izboljšanju povezljivosti habitatov.

Direktorica **Zavoda za turizem Pivka** je predstavila možnosti sodelovanja pri projektu ter izpostavila potencial sodelovanja.

Sledil pa je ogled **Centra DINA**, kjer so si udeleženci ogledali razstavo, načine interpretacije in načrte za nadaljnje delo. Srečanje je bilo konstruktivno in je omogočilo krepitev sodelovanja med partnerji projekta ter lokalnimi deležniki.

Dina Pivka

Zimske počitnice 2025

V času Zimskih počitnic je Zavod za turizem Pivka organiziral in izvedel izobraževalne in ustvarjalne dogodke, ki so privabile številne obiskovalce.

Mednarodni dan turističnih vodnikov (22. februar)

Ob Mednarodnem dnevu turističnih vodnikov so v **Centru o velikih zvereh DINA** in **Ekumuzeju Pivških presihajočih jezer** potekala brezplačna vodenja, ki sta jih izvedla licencirana turistična vodnika, Tjaša Žgur in Andrej Godina. Obiskovalci so spoznali živi in neživi svet pivških presihajočih jezer ter velike zveri, ki so njegovi stalni prebivalci - medvede in rise. Vodenj se je udeležilo več kot 50 oseb, med njimi tudi veliko lokalnih prebivalcev, kar nas še posebej veseli.

Počitniški teden v Pivki (24. - 28. februar)

V **počitniškem tednu** so v Pivki potekale različne ustvarjalne in izobraževalne delavnice za otroke, ki so jih pripravili Zavod za turizem Pivka in njegovi partnerji.

- **24. februar** je bil posvečen ustvarjalni delavnici "Triglav v žepu", v izvedbi Slovenskega planinskega muzeja iz Mojstrane. Otroci so se spoznali z zgodovino planinstva in izdelali modele Aljaževega stolpa ter planinskih kap.

Triglav v žepu

delavnica na Reki

- **25. februar** je bil dan za delavnico Hiše kulture v Pivki z naslovom "Poslikajmo Pivko". Otroci so raziskovali umetniške murale po mestu in ustvarjali lastne risbe ter skice muralov.
- **26. februar** je bil dan za kulinarično ustvarjanje v **Večgeneracijskem centru Pivka**, kjer so otroci pod mentorstvom prostovoljk pripravljali pustne dobrote, kot so flancati in buhtlji.
- **27. februar** je bila v sodelovanju z Notranjskim regijskim parkom izvedena naravoslovna delavnica "LIFE for Seed", kjer so otroci spoznavali pomen opraševalcev, kot so metulji, čebele in čmrlji, ter raziskovali naravo.
- **28. februar** je bil posvečen lovski delavnici "Do jezera in nazaj – po sledi za divjadjo", ki so jo izvedli lovci iz Lovske družine Pivka. Otroci so preučevali sledi divjih živali in spoznavali življenje v gozdu.

V tem tednu so se odvijala tudi gostovanja, ki so obiskovalcem omogočila dodatno izobraževanje o velikih zvereh.

- **25. februar** je bila izvedena delavnica o velikih zvereh v **Planinskem muzeju v Mojstrani**, kjer so udeleženci raziskovali življenje medveda, volka in risa ter spoznali Pivško pokrajino skozi občasno razstavo "Pivška pokrajina skozi leto: Življenje med presihajočimi jezери in velikimi zvermi, ki je v Planinskem muzeju na ogled do začetka junija.

delavnica v Mojstrani

- **28. februar** je bila podobna delavnica izvedena v **Slovenskem domu KPD Bazovica v Reki**, kjer so se otroci naučili prepoznavati sledi velikih zveri in izdelovali maske teh živali.

V sodelovanju z RRA Zeleni kras smo udeležencem omogočili tudi virtualno doživetje. Z **VR očali** so lahko **opazovali medveda v njegovem naravnem okolju**.

Na zaključek počitniškega tedna, **2. marca**, so obiskovalci imeli priložnost doživeti pustne aktivnosti na **Velikem pustnem karnevalu v Cerknici**, kjer je ekipa Centra o velikih zvereh DINA predstavila 3D tiskanje lobanj velikih zveri in omogočila izdelavo mask medveda, volka in risa. Ob tem so obiskovalci spoznali tudi novo pustno figuro, Medveda BU-ja.

Vabilo na srečanje Medvedu prijaznih ambasadork in lokalnih ponudnikov

Zavod za turizem Pivka in Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani vabita vse obstoječe ambasadork oznake Medvedu prijazno, pa tudi tiste, ki si želijo pridobiti to oznako, da se pridružijo srečanju, ki bo potekalo v sklopu projekta »UL za trajnostno družbo – ULTRA«.

Srečanje bo potekalo v **soboto, 29. marca 2025, ob 10. uri v Centru o velikih zvereh DINA** (Krpanov dom Pivka).

Namen dogodka je spodbujanje mreženja med obstoječimi ambasadork in novimi ponudniki, ki bi želeli pridobiti oznako. Na srečanju bomo predstavili oznako Medvedu prijazno, spletno stran za predstavitev ambasadork in njihovih izdelkov/storitev ter pravilnik za pridobitev oznake. Udeleženci bodo prejeli tudi Medvedu prijazne materiale. Zavod za turizem Pivka si aktivno prizadeva za širjenje prisotnosti oznake na našem območju, saj je spodbujanje sobivanja z velikimi zvermi ključni cilj Centra o velikih zvereh DINA, ki ga upravlja Zavod. Kljub imenu je oznaka namenjena vzpodbujanju sobivanja z vsemi tremi velikimi zvermi: medvedom, volkom in risom. Pomemben del krepitve oznake je tudi prodaja izdelkov s to trajnostno oznako v Centru DINA in Ekomuzeju Pivških presihajočih jezer.

Srečanje je odlična priložnost za vključitev v omrežje Medvedu prijaznih ponudnikov. Prijave so obvezne in možne preko spletne strani www.dinapivka.si.

Tematski teden 2025: Doživite naravo skozi umetnost

Zavod za turizem Pivka je uspešno kandidiral na razpisu Zavarovalnice Triglav d.d. za sponzorska sredstva, ki bodo namenjena izvedbi **Tematskega tedna 2025**. Letos bo dogodek potekal pod geslom **Doživite naravo skozi umetnost** in bo obiskovalcem omogočil edinstveno povezovanje z naravo preko različnih umetniških izraznih sredstev.

Dogajanje bo potekalo **od 19. do 24. maja 2025**, v času, ko obeležujemo več pomembnih mednarodnih dni, povezanih z naravo in njenim varovanjem – med njimi Mednarodni dan čebel, Svetovni dan biotske pestrosti in Evropski dan parkov.

Odlična priložnost za šole in vrtce

Od ponedeljka do petka bo program namenjen pedagoškim skupinam (vrtcem in osnovnim šolam), ki bodo skozi delavnice, vodene ogleda in interaktivne aktivnosti spoznavale naravo na ustvarjalen način. Vsebine, ki jih v sklopu tematskega tedna ponudimo, so za šole in vrtce brezplačne, kar omogoča izjemno dostopno izvedbo naravoslovnih ali kulturnih dni. Skupine lahko naše stalne pedagoške programe združijo z aktivnostmi tematskega tedna in si tako oblikujejo kakovosten, raznolik in cenovno ugodnejši program.

Pedagoški programi za vrtčevske in šolske skupine bodo obsegali naravoslovne in umetniške vsebine, ki jih bomo izvajali v Centru DINA, Ekomuzeju Pivških

presihajočih jezer in Hiši kulture v Pivki. Programi bodo vsebinsko prilagojeni starostnim skupinam, potekali bodo v dopoldanskem času in bodo časovno prilagojeni rednim vrtčevskim oziroma šolskim skupinam, kar je preizkušena praksa iz preteklih let.

Sobota za vse generacije

V soboto, 24. maja, bo dogajanje odprto za širšo javnost. Obiskovalci bodo lahko uživali v tematskih sprehodih, javnih vodenjih, ustvarjalnih delavnicah, glasbenih in gledaliških nastopih, prav tako pa si bodo lahko ogledali razstavo otroških umetniških izdelkov, ki bodo nastajali tekom celotnega tedna.

Vabimo šole in vrtce k prijavi

Pedagoške ustanove, ki želijo sodelovati v programu, vabimo, da si pravočasno rezervirajo termin. Podrobnosti o prijavah in programu bodo kmalu dostopne na naši spletni strani.

Rezervirajte si datum in se nam pridružite

Ne zamudite edinstvene priložnosti za doživljanje narave skozi umetnost!

Več informacij in rezervacij: info@visitpivka.si

»Tukaj smo, ker imamo radi filme. In kje smo se v filme zaljubili? V kinu.« Sean Baker

Režiser **Sean Baker** je s filmom *Anora*, ki smo si ga lahko ogledali tudi v **Kinu Pivka**, letos osvojil kar pet **oskarjev**, vključno z nagradama za **najboljši film** in **najboljšo režijo**. V svojem govoru je poudaril pomembnost kina za vse ljubitelje filma, hkrati pa izpostavil, da so številni letošnji nominiranci prišli iz **neodvisnih produkcij**, kar odstopa od dosedanje prevlade velikih **hollywoodskih studiev**.

Tudi v **Kinu Pivka** delimo mnenje **Seana Bakerja** – **kinodvorana** je prostor, kjer skupaj doživljamo filme, se smejimo, jočemo in raziskujemo neznane svetove. Je prostor, ki ga nikakor ne more zamenjati mali ekran domače televizije. Veseli nas, da je bila večina letošnjih **oskarjevih nagrajencev** predvajana tudi v našem kinu.

Zato bomo še naprej v naš **četrtkov art kino program** uvrščali filme, ki niso del velike **hollywoodske produkcije**. Poleg **art kino četrtkov** pa seveda ob sobotah nadaljujemo tudi s predvajanjem **kvalitetnih filmskih uspešnic** ter programom za mlajše občinstvo (sekcija **Kino in Mini** na programu).

Našemu programu lahko sledite na **spletni strani** visitpivka.si/kino-pivka, naši **Facebook strani** **Kino**

Pivka, občinski spletni strani, ali pa se prijavite na **e-novičnik**, kjer boste tedensko obveščeni o **filmskih projekcijah**. **Se vidimo v kinu!**

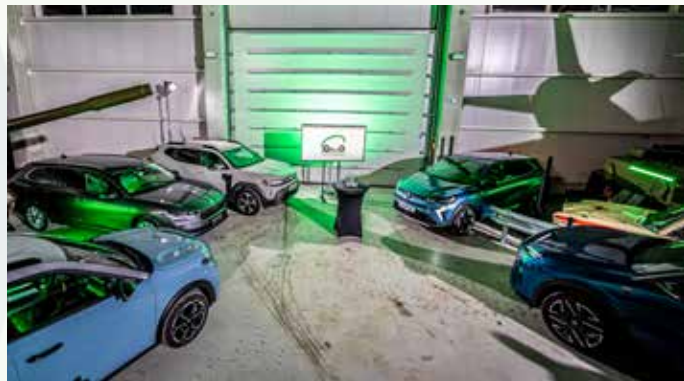
Kino Pivka, Zavod za turizem Pivka,
foto: Valter Leban

Slovenski avto leta 2025

15. januarja je v kompleksu Parka vojaške zgodovine potekala 33. podelitev nagrade izbora Slovenski avto leta 2025.

Devet avtomobilističnih novinarskih uredništev, med katerimi so **Atmosferci**, **Avto magazin**, **Avtomobilizem**, **Delo** in **Slovenske novice**, **Dnevnik** ter **Nedeljski dnevnik**, **Motorevija AMZS**, **RTV Slovenija (Radio Val 202)** in televizijska oddaja **Avtomobilnost**, **Siol** in **Večer (Večer in Avtomanija)**, so prvotni seznam novih modelov avtomobilov, ki so na slovenski trg prišli leta 2024, izbrali peterico najboljših. Med finaliste so se uvrstili modeli izključno evropskih proizvajalcev, in sicer **Citroën C3**, **Dacia Duster**, **Peugeot 3008**, **Renault Symbioz** in **Škoda Superb**. V drugem delu izbora so bralci, gledalci in poslušalci vseh sodelujočih uredništev odločali, kateri avtomobil bo dobil naslov **Slovenski avto leta 2025**.

Na razglasitvi, ki je potekala v paviljonu A v Parku vojaške zgodovine, je slavila **Škoda Superb**. Za **Škodo** je to že četrta nagrada **Slovenski avto leta**, saj je prvič slavila leta 2014 z modelom **Octavia**, naslednje leto je

slovensko javnost najbolj prepričala **Fabia**, leta 2021 pa je v izboru ponovno zmagala **Škoda Octavia**.

Na prireditvi, ki jo je povezovala **Ula Furlan**, je zbrane pozdravil tudi mag. **Janko Boštjančič**, direktor **Parka vojaške zgodovine**. Izrazil je zadovoljstvo nad tem, da so si organizatorji podelitve letošnje nagrade izbrali ravno **Park vojaške zgodovine**, saj je izjemna kulisa dodatno obogatila dogodek. Nagrado izbora pa je predstavnic **Škode**, **Nini Leben**, izročil predsednik izbora **Slovenski avto leta 2025 Blaž Požnenel**.

PVZ, foto: Uroš Modic

Park vojaške zgodovine prejel donacijo kompleta prve pomoči iz druge svetovne vojne

Park vojaške zgodovine je 22. januarja prejel donacijo nemškega vojaškega kompleta prve pomoči iz obdobja druge svetovne vojne. Najditelj se je po tem, ko je na podstrešju odkril škatlo z ohranjenimi medicinskimi pripomočki in zdravili, odločil, da vojaški komplet podari muzeju.

Za njegovo velikodušno donacijo, s katero je pokazal zgleden odnos do dediščine, se mlademu donatorju Aljažu in njegovi družini iskreno zahvaljujemo.

PVZ, foto: Timotej Horvat

Park bogatejši za novo maketo železniškega topa

Zbirko **Parka vojaške zgodovine** je obogatila nova odlična maketa **Danijela Viteza** v razmerju 1:35, ki dopolnjuje zgodbo nemškega železniškega topništva konec druge svetovne vojne na območju **Operacijska cona Jadransko primorje (Operationszone Adriatisches Küstenland – OZAK)**. Gre za maketo francoskega topa **Canon de 32 modèle 1870/84**, ki ga je nemška vojska po porazu **Francije** zaplenila in uvedla v uporabo pod oznako **32cm K(E) 651(f)**. Top je tehtal 162 ton, granata kalibra 320 mm pa je imela težo 388 kg in doseg 22 km. Top je bil tehnološko podrejen nemškemu železniškemu topu **Krupp K5**, ki je bil tudi prisoten na našem ozemlju ob koncu druge svetovne vojne.

PVZ

Sodelujte z nami!

V luči prihajajoče 80. obletnice konca druge svetovne vojne Park vojaške zgodovine

vabi vse, ki so ohranili spomine iz obdobja zaključnih bojev, da z nami delijo svoje predmete, zgodbe in pričevanja.

Če imate fotografije, pisma, dokumente ali pa bi želeli deliti svoje zgodbe, vas vabimo, da nas kontaktirate na:

✉ info@parkvojaskezgodovine.si

☎ 031 775 002.

Vnaprej se vam zahvaljujemo!

Otvoritev gostujoče razstave »IN (Novo) MESTO? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.«

5. februarja je v **Parku vojaške zgodovine** potekala otvoritev razstave **»IN (Novo) MESTO? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.«** Zbrane je nagovoril direktor **Parka vojaške zgodovine**, **mag. Janko Boštjančič**, sledil je pozdrav **Jasne Dokl Osolnik**, direktorice **Dolenjskega muzeja Novo mesto**, ter avtorice razstave, **Marjete Bregar**, kustosinje zgodovinarke iz **Dolenjskega muzeja**. Razstavo je slovesno odprl **generalni direktor Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino**, **mag. Matjaž Ravbar**. Odprtje razstave je obogatil nastop **Orkestra Slovenske vojske**.

Razstavo **»In (Novo) mesto? nemško bombardiranje. ruševine. obnova«** je **Marjeta Bregar**, kustosinja zgodovinarke iz **Dolenjskega muzeja**, pripravila v sodelovanju z arhitektko **Natalijo Zanoški** iz **Društva arhitektov Dolenjske in Bele krajine**, umetnostno zgodovinarke **Katarino Dajčman** in oblikovalko **Majo Rudolf Markovič**, pomoč pri izdelavi lesene konstrukcije razstave pa je ponudila **Srednja gradbena, lesarska in vzgojiteljska šola Novo mesto**. Razstavo sta finančno podprla **Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije** in **Mestna občina Novo mesto**, pri gostovanju pa tudi **Park vojaške zgodovine**.

Razstava predstavlja nemške letalske napade na **Novo mesto** v času **druge svetovne vojne**, zlasti tri napade, ki so dolensko prestolnico prizadeli spomladi 1941 in jeseni 1943. Tema razstave pa niso samo letalski napadi, trpljenje in strah prebivalcev, temveč tudi obnova mesta, ki je sicer trajala še dobro desetletje. S pomočjo bogatega arhivskega in fotografskega gradiva je tako podan vpogled v predvojno, medvojno in povojno dogajanje v **Novem mestu**. Razstava obuja spomine prebivalcev mesta, ki so doživeli bombardiranja, opozarja na nevarnosti neeksplozivnih ubojnih sredstev ter poudarja pomen ohranjanja tako snovne kot nesnovne kulturne dediščine.

Gostovanje razstave sovpada z začasno razstavo **Parka »Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranja 1944–1945«**, ki je bila odprta septembra lani. Skupaj obiskovalcem omogočata še bolj celovit vpogled v medvojno dogajanje na slovenskem nebu v obdobju **druge svetovne vojne**.

PVZ, foto: Boštjan Kurent

Gostujoča razstava »Zgodba o dveh transportih. Medžimurski in prekmurski Judje med holokavstom.«

21. januarja je v **Parku vojaške zgodovine** potekalo predavanje **Borisa Hajdinjaka**, direktorja **Sinagoge Maribor** in avtorja razstave **»Zgodba o dveh transportih. Medžimurski in prekmurski Judje med holokavstom.«** Razstava je bila pripravljena v okviru projekta **»Never Forget«** (Nikoli ne pozabimo).

Zbrane je najprej nagovoril direktor **Parka vojaške zgodovine**, mag. **Janko Boštjančič**, nato pa je **Boris Hajdinjak** predstavil zgodovino judovske skupnosti na območju **Prekmurja** in **Medžimurja**. Poudaril je njihov doprinos k regionalnemu razvoju in njihovo aktivno vključenost v mestne pa tudi ruralne lokalne skupnosti. Predstavil je nekaj izjemnih posameznikov in družin judovske skupnosti, ki so zasedali pomembne položaje, in njihovo usodo v času **druge svetovne vojne**.

Predstavil je tudi zgodbi o dveh predmetih, ki poleg številnih izjemnih in tragičnih fotografij dopolnjujeta razstavo. Prvi

je beležka, ki jo je **Lajos Blau** v času nemškega ujetništva dopolnjeval s fotografijami svoje žene **Magde**, hčerke **Livie** in drugih sorodnikov. Zadnje fotografije je prejel spomladi 1944, tik preden je bila večina **lendavskih Judov** odpeljana v taborišče **Auschwitz**. Za njuno usodo je zvedel šele po vrnitvi domov. Drugi predmet na razstavi pa je odeja, ki jo je **Terezija Fürst** vzela iz skladišča zaplenjenih predmetov taboriščnikov in jo podarila svoji materi, ki jo je uporabila kot pokrivalo med dolgo potjo nazaj domov, po osvoboditvi koncentracijskega taborišča **Auschwitz**.

PVZ, foto: Boštjan Kurent

Slovenski kulturni praznik v Parku vojaške zgodovine

V **Parku vojaške zgodovine** je 8. februarja potekalo razgibano muzejsko dogajanje ob slovenskem kulturnem prazniku, ki je v muzej privabilo veliko število obiskovalcev. Dogodek predstavlja začetek pestrega letnega muzejskega dogajanja v letu 2025. Na praznični dan se je skozi muzejske zbirke in razstave sprehodilo 1955 obiskovalcev, zlasti družin s šolarji, katerih živahna energija je napolnila muzejske prostore. Za množico obiskovalcev je bil pripravljen razgiban program, prilagojen vsem vrstam ljubiteljev kulture.

Praznično muzejsko dogajanje so obogatila vodenja po dveh začasnih razstavah, in sicer »**Slovenija pod točo bomb – zavezniška bombardiranja 1944–1945**«, ki jo je pripravil **Park vojaške zgodovine** v sodelovanju z raziskovalcem **Sašo Radovanovičem**, ter razstava »**IN (Novo) MESTO? nemško bombardiranje. ruševine. obnova.**«. Vodenje po slednji je imela kar njena avtorica **Marjeta Bregar**, kustosinja zgodovinarica iz **Dolenjskega muzeja**.

V okviru dodatnih vsebin je potekalo tudi več splošnih vodenj po zbirkah in razstavah v paviljonih A, B ter C, potekal je tudi voden ogled razstave o razvoju **Parka vojaške zgodovine** z naslovom »Svoje meče bodo prekovali v lemeže in svoje sulice v srpe (Izaija 2,4)«. Posebno zanimanje obiskovalcev so letos poželi vodeni ogledi **policijskega čolna P-111**, ki predstavlja najnovejši pridobljen muzejski »XXL eksponat«, ter voden ogled voznega dela zbirke vozil v tankovskih garažah, pri katerem so obiskovalci pokukali v zakulisje zbirk **Parka**

vojaške zgodovine.

Za ljubitelje filmskih projekcij in dokumentarnih filmov je bilo poskrbljeno s predvajanjem filma »**Eddyjeva vojna**« (**Eddy's War**), produkcijske hiše **Zeppers Film & TV**, ki ga je režiral **Joost van der Valk**. Film prikazuje **van Wesselovo** dokumentiranje zgodb s svojim fotoaparatom, rezultat katerega je razstava »**Vojne zgodbe – Ukrajina od blizu**«.

V **Depojih državnih muzejev**, ki delujejo znotraj kompleksa **Parka vojaške zgodovine**, je poleg ogledov zbirk potekala tudi predaja predmetov **g. Rudija Valenčiča**, znanega športnika iz **Pivke**, **Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije**.

Vzporedno z muzejskim dogajanjem je na **slovenski kulturni praznik v Pliskovici na Krasu** potekala otvoritev razstave »**Vojaška poljska bolnišnica – Feldspital 808 in njena kapela v Kosoveljah na Krasu**«. Razstava obuja zgodovinski spomin na vojaško poljsko bolnišnico, ki je v letu 1917 pri vasi **Kosovelje** nudila zdravstveno oskrbo ranjenim in bolnim vojakom v zaledju **soške fronte**. Avtor razstave, direktor **Parka vojaške zgodovine** mag. **Janko Boštjančič**, je ob tej priložnosti zbranim predstavil vsebino razstave s poudarkom na njenem jedru – umetelno dovršeni maketi, s katero je njen avtor, **Franci Pogačar**, v merilu 1 : 10 detajlno poustvaril kapelo bolnišnice v **Kosoveljah**.

PVZ, foto: Timotej Horvat

Gostovanje razstave »Vojaška poljska bolnišnica – Feldspital 808 in njena kapela v Kosoveljah na Krasu«

Razstava »Vojaška poljska bolnišnica – Feldspital 808 in njena kapela v Kosoveljah na Krasu« avtorja mag. Janka Boštjančiča, direktorja Parka vojaške zgodovine, od 25. februarja gostuje v Notranjskem muzeju Postojna.

Avstro-ogrsko vojaška poljska bolnišnica – Feldspital 808 je bila vzpostavljena že na srbski fronti kmalu po začetku **prve svetovne vojne**, a so jo po italijanski vojni napovedi prestavili na **soško fronto**. Kot nepogrešljiv del zaledne zdravstvene oskrbe vojakov je najprej stala v **Škrbini na Krasu**, dokler ni bila začasno premaknjena v **Štanjel**. Aprila 1917 je začela delovati na novi lokaciji v **Kosoveljah**, kjer je bilo ranjenim in bolnim na voljo 170 postelj. Bolnišnični kompleks v **Kosoveljah** je sestavljalo 9 bolnišničnih zgradb – štiri barake za ranjene in bolne, baraka za okrevanje, oficirska baraka, očesna klinika, baraka za obolele s hemeroidi ter kuhinjska baraka. Po preboju fronte oktobra 1917 se je bolnišnica preselila v mesto **Motta di Livenza** 40 kilometrov severovzhodno od **Benetk**, kjer je ostala do konca vojne.

Jedro razstave o **Feldspitalu 808** predstavlja maketa kapele, ki je bila sočasno z bolnišničnimi barakami postavljena sredi kompleksa v **Kosoveljah** za potrebe duhovne oskrbe ranjenih in bolnih ter bolnišničnega

osebja. Umetelno dovršeno maketo kapele je po naročilu **Parka vojaške zgodovine** z izjemno skrbjo za detailje in zgodovinsko avtentičnost izdelal **Franci Pogačar iz Polja v Ljubljani**, pri čemer je v njeno izdelavo vložil več kot 2.500 ur svojega dela. Izdelava makete je bila velik izziv, saj je bila kapela po **drugi svetovni vojni** podrt, dolgo časa pa ni bila poznana niti nobena njena fotografija. Pripravo načrta makete je omogočila šele dragocena najdba albuma fotografij **Feldspitala 808**, ki ga je po spletu naključij v **Nemčiji** odkril znani zbiralec fotografij **Marko Mohorčič**. Prav na podlagi fotografij in terenskih izmer je arhitekt **Tomaž Bekš iz Kosovelj** narisal natančen načrt kapele, ki je bil podlaga za izdelavo makete. Razstava bo v **Notranjskem muzeju** na ogled do 1. maja 2025. Vabljeni k ogledu!

PVZ, foto: Boštjan Kurent

Zbirko Parka vojaške zgodovine obogatila uniforma prvega obrambnega ministra Republike Slovenije

Slovenski mediji so pred meseci obširno poročali o dražbi predmetov, ki jih je dal v prodajo poslanec Državnega zbora Republike Slovenije in predsednik Slovenske demokratske stranke Janez Janša. Med predmeti, ki so se prodali na dražbi, je bila tudi uniforma Teritorialne obrambe Republike Slovenije iz leta 1991, ki jo je imel Janez Janša kot takratni obrambni minister.

Po dolgi in rahlo ovinkasti poti je dragocena uniforma končno našla svoje mesto v muzeju. **Direktor in lastnik podjetja Škerjanc d. o. o. iz Povžan pri Materiji, g. Mitja Škerjanc**, ki je uniformo kupil na dražbi, jo je v ponedeljek, 3. marca 2025, namreč podaril **Parku vojaške zgodovine**. Predaje uniforme sta se udeležila tudi njen prvotni lastnik **Janez Janša** in **župan Občine Pivka Robert Smrdelj**.

Direktor Parka vojaške zgodovine se je donatorju zahvalil za dragoceno darilo in izrazil veselje, da je uniforma enega najpomembnejših akterjev osamosvojitvenega dogajanja in vojne leta 1991 postala del zbirke **Parka vojaške**

Janez Janša, Mitja Škerjanc, Janko Boštjančič, Robert Smrdelj

zgodovine, ter obljubil, da bo ob predvideni prenovi razstave »**Pot v samostojnost**« naslednje leto, ko bomo praznovali 35 let samostojnosti **Republike Slovenije**, uniforma vključena v stalno postavitev.

PVZ, foto: Boštjan Kurent

Intervju: dr. Nardo Stegel

Dr. Nardo Stegel je dolgoletni družinski zdravnik, specialist splošne medicine, ki je več kot tri desetletja skrbel za zdravje prebivalcev na Pivškem. Bil je med pionirji na področju zdravljenja bolezni zaradi prepovedanih drog v Sloveniji. Kot sin priznanih zdravnikov, Mite Sič in Silva Stegla, je sledil družinski tradiciji. Čeprav sta ga sprva privlačili specializaciji, kot sta kirurgija in ortopedija, je usoda želela drugače, svojo pot je začel v splošni medicini.

Odigral je ključno vlogo pri ustanovitvi Centrov za zdravljenje bolezni zaradi prepovedanih drog v Pivki in Ilirski Bistrici, kjer je pomagal številnim odvisnikom na poti okrevanja. Njegovo delo je bilo vseskozi povezano z ozaveščanjem glede srčno žilnih bolezni in odvisnosti v podjetjih, šolah in medijih. Poleg tega je dejaven v občinskem štabu civilne zaščite, kjer je v času epidemije s Covid-19 veliko pozornost posvečal ozaveščanju o posledicah te bolezni, ki so jo precej podcenjevali.

Po upokojitvi ostaja dejaven zdravnik, saj še naprej vodi center za zdravljenje odvisnosti v Ilirski Bistrici in nekaj ur na teden pomaga v pivškem centru.

Zdravniški poklic vam je bil položen v zibelko?

Oba starša, oče Silvo in mama Mita, sta bila zdravnika. Mama mi je sicer pripovedovala, da sem v vrtcu govoril, da bom kuhar, a odkar pomnim, sem vedel, da bom zdravnik. Druge možnosti nisem videl, kar pa je bilo precej tvegano – če ne bi opravil sprejemnega izpita, ne vem, kaj bi storil. Na srečo se je vse dobro izteklo. Moje ambicije so bile sprva drugačne, usmerjene v kirurgijo in ortopedijo. Vendar sem bil po družinski odločitvi »dodeljen« Zdravstvenemu domu v Postojni, kjer takrat druge specializacije kot splošna medicina, danes družinska medicina, ni bilo na voljo. Tako sem ostal na tem področju. Zdravniki so v Pivko prihajali le za določen čas, enako sem bil dodeljen tudi jaz. Vendar sem bil tukaj zadovoljen in ostal do upokojitve. Ko je direktor Zdravstvenega doma, dr. Zorman, predlagal mojo premestitev nazaj v Postojno zaradi pomanjkanja zdravnikov, so se prebivalci Pivke temu odločno uprli. Organizirali so peticijo in zbrali več kot 600 podpisov, da bi ostal. Njihova podpora je bila odločilna, zato sem ostal v Pivki.

Zakaj ste se upokojili, obenem pa odločili, da boste vendarle še nekoliko vpeti v dosedanje delo?

Pred tremi leti sem zbolel, kar je bil prvi znak, da moram nekaj spremeniti v svojem življenju. Delal sem na več področjih hkrati, kar je postalo preveč naporno. Čeprav bi lahko nadaljeval še kakšno leto, sem na tehtnico postavil zdravje in kariero ter se odločil za zdravje.

Zaradi velikega pomanjkanja zdravnikov, zlasti na področju zasvojenosti, bom še naprej vodil center v Ilirski Bistrici in pomagal v pivškem centru nekaj ur na teden. To sicer ni bil moj namen, saj imam veliko drugih aktivnosti in bi lahko lepo živel v pokoju. Vendar bom nekaj let še pomagal, dokler ne najdejo novega zdravnika.

Koliko let ste delali kot družinski zdravnik?

Svojo kariero družinskega zdravnika sem začel leta 1982. V tem obdobju sem bil odsoten le deset mesecev zaradi služenja vojaškega roka.

Kako je nastal center za zdravljenje odvisnosti?

Leta 1995 smo začeli z zdravljenjem odvisnosti, sprva s podporo centroma v Logatcu in Kopru, kjer smo skrbeli za odvisnike iz našega območja, ki so k nam prihajali po metadon. Zaradi naraščajočega števila pacientov smo zaprosili za ustanovitev ambulate za zdravljenje odvisnosti, ki je leta 2002 prerasla v center.

Kaj vas je spodbudilo, da ste se posvetili temu področju?

Let 1994 sta dr. Krek in dr. Kastelic promovirala nov način zdravljenja opiatne zasvojenosti. Kot nekakšna apostola sta prišla v naš zdravstveni dom, kjer so ju skoraj vrgli ven zaradi njunih inovativnih pristopov. Oba sta bila moja sošolca na medicinski fakulteti. Povabila sta me, naj se jima pridružim pri ustanavljanju centrov za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti. Sprva sem pomagal, nato pa sem ostal in se poglobil v to področje. To je bil velik izziv, saj je tesno povezano s psihiatrijo. Zato sem moral pridobiti novo znanje. Poleg tega področje zasvojenosti, vključno z alkoholizmom in nekemičnimi zasvojenostmi, še vedno nima ustreznega poudarka v učnem programu medicinske fakultete. Zato je bilo ključno, da sem se sam angažiral in poglobil v to področje.

Na kakšen način ste premostili vse ovire ob ustanovitvi tega centra in njegovem obstoju?

Pri ustanavljanju centra smo se soočili z izzivi, povezanimi s stigmatizacijo tako pacientov kot tudi nas, zdravnikov, ki smo se posvetili temu področju. Zlasti starejši zdravniki so nasprotovali novim pristopom zdravljenja zasvojenosti.

70 do 80 odstotkov časa smo posvetili ozaveščanju širše skupnosti, predvsem v šolah in podjetjih, da bi jim predstavili pomen našega dela, cilje in metode zdravljenja. Pomemben del zdravljenja odvisnikov je, da jih okolica sprejme.

To je moje naslednje vprašanje, kakšna je vloga družbe pri rehabilitaciji odvisnikov?

Naš cilj je bil dvojni: širši in ožji. Na širši ravni smo si prizadevali za preprečevanje nalezljivih bolezni, kot sta hepatitis C in HIV, ki sta pogosto povezana z odvisnostjo. Poleg tega smo želeli zmanjšati kriminalne dejavnosti, povezane s preprodajo drog, ter preprečiti, da bi se stanje odvisnikov tako poslabšalo, da bi postali resnično moteči za skupnost. V preteklosti je bila Pivka znana po visoki stopnji uporabe igel in okužb, kot je hepatitis C. Z uvedbo preventivnih programov in ozaveščanjem smo uspeli zmanjšati te težave. Kljub temu pa še vedno prihaja do incidentov, ki so za občane neprijetni. Že samo srečanje z odvisnikom lahko pri nekom povzroči nelagodje.

Na ožji ravni smo se osredotočili na zdravljenje odvisnikov, da bi jim pomagali premagati odvisnost in izboljšati kakovost njihovega življenja. Kar se tiče prenehanja jemanja drog, smo uspešni. Proces rehabilitacije je dolgotrajen in zahteva stalno podporo ter spremljanje. Nemška študija je na primer pokazala, da je za popolno ozdravitev odvisnosti pogosto potrebnih od 8 do 15 let.

Imeli ste priložnost sodelovati pri oblikovanju politik in strategij na področju zdravljenja odvisnosti.

Bili smo med pionirji na tem področju, Slovenija pa je v evropskem merilu izstopala kot ena najuspešnejših držav, zlasti pri implementaciji programov in sprejemanju ustreznih politik. Posebnost naše države je, da je ta program financiran iz obveznega zavarovanja, kar je velika prednost. Naš sistem je zgled mnogim državam, saj je izjemno dostopen. Prizadevamo si tudi za ozaveščanje odvisnikov, da se vključijo v obvezno zavarovanje. Posledično imamo tudi veliko število vključenih v program.

Kateri bi bil naslednji korak, če bi želeli še izboljšati delovanje teh centrov?

Trenutno izvajamo vse, kar je v naši moči, in sproti uvajamo izboljšave. V okviru novega evropskega projekta načrtujemo razširitev strokovnih timov z vključitvijo socialnih delavcev in pedagogov, odvisno od potreb posameznih centrov. Ker so centri za socialno delo preobremenjeni, se ne morejo posvetiti tej problematiki.

Danes so v ospredju tudi druge oblike odvisnosti.

Vse odvisnosti imajo nevrobiološko podobnost, ne glede na to, ali gre za prepovedane droge, alkohol ali nekemične odvisnosti, kot so debelost, igre na srečo, odvisnost od interneta in socialnih omrežij. V našem centru, ki se osredotoča na preprečevanje in zdravljenje bolezni zaradi prepovedanih drog, obravnavamo tudi druge oblike odvisnosti. Posameznike usmerjamo k ustreznim specialistom in subtilnejšim načinom zdravljenja, prilagojenim njihovim specifičnim potrebam.

Kako je potekala promocija zdravja v vaši družinski ambulanti?

V naši ambulanti smo 15 let izvajali preventivne dejavnosti, kot je test hitre hoje, dvakrat letno, v sodelovanju z zdravstvenimi delavci in predstavniki lokalne skupnosti, z namenom preprečevanja bolezni srca in ožilja. Ozaveščali smo tudi v podjetjih in preko Radia 94. Podporo so nam nudili člani ekipe: Cvetka, Tjaša, Elvira, Milena ter zunanji sodelavci. Med prvimi smo uvedli referenčno ambulanto. Preventiva je sicer del vsake ambulante, a je odvisna od razpoložljivega časa. V zadnjem času smo se soočali tudi z dezinformacijami, povezanimi s COVID-19.

Aktivni ste bili tudi v občinskem štabu civilne zaščite.

Kot član občinskega štaba civilne zaščite sem veliko časa namenil ozaveščanju javnosti o sami bolezni COVID-19, ne da bi se opredeljeval do nacionalnih ukrepov. Nekateri so namreč podcenjevali posledice bolezni, ki so bile pogosto predstavljene kot manj resne, kot so v resnici bile. To ozaveščanje je bilo del naših preventivnih prizadevanj, ki smo jih izvajali v okviru civilne zaščite, občinskih struktur ter ambulant in predavanj.

Omenili ste tudi ozaveščanje v podjetjih?

Podjetja se soočajo z visokim absentizmom, ki je pogosto posledica pomanjkljivega razumevanja bolezni. Čeprav nekateri zaposleni morda izkoriščajo sistem, večina tega ne počne. Kljub temu v podjetjih ni dovolj posluha za te težave.

Težave se pojavljajo pri različnih boleznih, vključno z zasvojenostmi, motoričnimi obolenji, kot so revmatične bolezni in bolečine v križu. Večkrat sem izvajal predavanja za delavce in vodstvo, da bi da bi pomagal k boljšemu razumevanju teh težav. Zaposleni, ki se soočajo z boleznijo, se običajno posvetujejo z zdravnikom. Pomembno pa je, da tudi na delovnem mestu razumejo, da njihova storilnost morda ne bo več stoodstotna.

Se pravi, da ste bili zelo angažiran zdravnik, tudi izven časa svojega delovnika?

Kot družinski zdravnik sem bil močno predan svojemu poklicu, ki presega običajen osemurni delovnik. Vedno sem bil dosegljiv na isti telefonski številki, saj verjamem, da je biti zdravnik poslanstvo in način življenja, kjer je vse, vključno z dopusti, podrejeno skrbi za paciente.

Moja partnerica, prav tako iz medicinske stroke, je to predanost razumela. Moja hči iz prvega zakona je medicinska sestra, ki uživa v svojem poklicu, medtem ko je sin računalničar. Žal ni nihče študiral medicine.

Kako je bila pomembna podpora celotne ekipe v ambulanti?

Odločitev za odprtje zasebne ambulante je bila ena mojih najboljših potez. Ključ do uspešnega delovanja je imeti odlično ekipo; ob koncu nas je bilo osem zaposlenih: dva zdravnika (psihiater in jaz), psiholog ter medicinske sestre. Ko pogledam nazaj, lahko rečem, da smo bili prijatelji, ki smo se družili tudi zasebno.

Kako ste se spoprijemali s stresom, ki ga prinaša ta način življenja?

Da bi obvladal stres, ki ga prinaša moj način življenja, sem se začel bolj intenzivno ukvarjati s športom, kar je zame postalo nekaj podobnega meditaciji. Redno tečem trikrat do štirikrat na teden po osem kilometrov, kolesarim in pozimi smučam. Ta telesna aktivnost mi pomaga ohranjati tako telesno kot psihično zdravje.

Alenka Furlan Čadež, foto: Valter Leban

» *Kot družinski zdravnik sem bil močno predan svojemu poklicu, ki presega običajen osemurni delovnik. Vedno sem bil dosegljiv na isti telefonski številki, saj verjamem, da je biti zdravnik poslanstvo in način življenja, kjer je vse, vključno z dopusti, podrejeno skrbi za paciente.*

Podelili priznanja Civilne zaščite za Notranjsko

V Kulturnem domu Hrpelje so 10. marca podelili priznanja Civilne zaščite za območje Regijskega štaba Civilne zaščite za Notranjsko. Podelili so sedem bronastih znakov, tri srebrne znake in dve plaketi Civilne zaščite, s katerimi so nagradili posameznike in organizacije za njihov prispevek k zaščiti in reševanju. Zbrane je nagovoril Leon Behin, generalni direktor Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Dogodka se je udeležila podžupanja Občine Pivka Majda Godina.

Prejemniki bronastega znaka Civilne zaščite so mag. Katja Buda, ki je s svojim znanjem s področja vremenoslovja sodelovala pri več pomembnih akcijah, Rebeka Leskovic, vodnica reševalne psičke Sko iz Enote reševalnih psov ŠKD Logatec, ter Jozo Pranič, član ekipe prve pomoči Civilne zaščite Občine Postojna. Priznanje so prejeli tudi Blaž Rogelja, operativni vodja enot ob največjih požarih na Krasu, jamarski reševalec Vid Trebše, dolgoletni sodelavec Regijskega centra za obveščanje Postojna Igor Ujčič ter ekipa prve pomoči Rdečega križa Občine Hrpelje-Kozina, ki se je izkazala pri večjih intervencijah.

Srebrni znak Civilne zaščite je na slovesnosti na Brdu pri Kranju prejela županja Občine Divača Alenka Štručl Dovgan za prispevek k razvoju sistema zaščite in reševanja. Ob 100-letnici delovanja sta srebrni znak prejela tudi Prostovoljno gasilsko društvo Ivanje selo in Prostovoljno gasilsko društvo Podgrad, podeljena bosta na slavnostnih prireditvah obeh Prostovoljnih gasilskih društev.

Plaketo Civilne zaščite za 70 let delovanja pa sta prejeli Gasilska zveza Cerknica in Gasilska zveza Ilirska Bistrica, ki bosta priznanje prejeli na slavnostnih prireditvah v letošnjem letu.

AFČ

Praznujemo 80. obletnico konca druge svetovne vojne

Ob 80. obletnici konca 2. svetovne vojne se spominjamo pomembnih zgodovinskih dogodkov in bojov za osvoboditev Primorske. Ključni trenutek je bil 7. maja 1945, ko je v Zagorju pri Pivki nemški 97. armadni korpus s 16.000 vojaki podpisal predajo jugoslovanski IV. armadi.

Ti boji so bili del širšega konca vojne, v katerem so se na slovenskem ozemlju srečevale različne vojaške sile. V spomin na te dogodke bodo v Pivki organizirane prireditve, ki bodo osvetlile pomen osvoboditve in kulturnega razvoja po vojni. Spomeniki NOB še danes pričajo o pomembnih zgodovinskih dogodkih, zato je prav, da poznamo njihova sporočila. Ob spomeniku padlim vaščanom iz Zagorja,

Parij in Drskovč med **NOB** stoji manjše spominsko obeležje, ki nas opominja na **7. maj 1945** – dan, ko je bila podpisana predaja nemške vojske in s tem zaključena **II. sv. vojna** na **Primorskem**.

Ob koncu **aprila 1945** je **IV. armada jugoslovanske vojske** iz **Bosne** usmerila svoje sile proti severu, osvobodila otoke **Krk** in **Rab**, **Istro** ter napredovala na slovensko ozemlje. Na močno utrjenem območju **Reke** se je spopadla s **97. nemškim korpusom**, pri čemer so srčiti boji potekali v **Klani** in **Ilirski Bistrici** med **24. aprilom** in **3. majem**. **Pivka** je bila osvobodjena **27. aprila**. **General Hössling**, ujet v brezizhodni položaj, je navezal stik s štabom **IV. armade** v **Zagorju**. Pogajanja o predaji so potekala v noči med **6. in 7. majem** v **Petrovi hiši v Zagorju**, kjer je zjutraj sledil podpis kapitulacije **97. armadnega korpusa** s **16.000 vojaki** in **tremi generali**. To pomembno dejanje je zaznamovalo konec vojne na **Primorskem**.

Spomnimo na pomlad **1945**, ko je prav slovensko ozemlje postalo stičišče armad in umikajočih množic. **Rdeča armada** je pritiskala iz vzhoda, **zavezniška vojska** preko severne **Italije** iz zahoda, umikajoča **nemška vojska**, ki se je želela predati zaveznikom na severu ali zahodu. **Tito**, vojaški poveljnik partizanov, je reorganiziral vojaške enote v **IV. armado** ter jo že **27. aprila** poslal v boj za **Trst**.

O silovitosti spopadov, težkih bojov in trpljenja je izčrpno pripovedoval pivški stoletnik **Stanislav Korent**. Kot borec **Prekomorskih brigad** je sodeloval v bojih od **Dalmacije**, preko **Bosne** do **Like**. Kot topničar je bil udeležen tudi v bitki za **Reko**, ki jo je doživel kot najhujši pekel. Zakaj taka odločenost **Nemcev** prav na območju **Hrvaškega primorja** in območja **Ilirske Bistrice**? Upali so, da bodo **IV. armadi** preprečili pohod za **Trst**, kamor je, po težkih bojih, vkorakala **1. maja**. Žal so se zgodovinski dogodki odvili po interesih **zaveznikov** in pričakovanja »Trst je naš« so ostale neuresničene sanje.

7. in 9. maj, konec **II. svetovne vojne**, je pomemben mejnik naše evropske in svetovne zgodovine. **Slovanski narodi** so v skladu s sklepi **Avnoja** ustanovili večnacionalno državo **Jugoslavijo** pod vodstvom **maršala Tita**.

ZZB Postojna in **občinski odbor ZB Pivka** ter **Občina Pivka** bomo zgodovinske dogodke obeležili z dvema prireditvama: s predavanjem v **PVZ 6. maja ob 18. uri** na temo zaključni boji **2. svetovne vojne**, boji za **Trst** in **Koroško**. Predaval bo **dr. Premk** ter s kulturno prireditvijo v **Krpanovem domu v nedeljo, 18. maja, ob 11. uri**. Predstaviti želimo **Pivko** in njene kulturne pridobitve od osvoboditve do danes.

Naša zgodovinska dolžnost je ohranjati spomin na grozote vojne in se veseliti svobode ter demokratičnih vrednot, ki jih uživamo v naši svobodni **Sloveniji**.

Boža Pečko, predsednica obč. odbora **ZB** za vrednote **NOB**,
foto: **Jože Pavzin**

Vaja gašenja požara v večstanovanjskem objektu

5. februarja je na **Kolodvorski 11** v **Pivki** potekala operativna vaja gasilcev **PGD Pivka**, namenjena usposabljanju za gašenje požara v večstanovanjskem objektu.

Gasilska vaja, v kateri je sodelovalo 12 gasilcev, je obsegala obnovitev ključnih veščin, kot so notranji napadi v višja nadstropja, pravilno polaganje cevovodov po stopnišču

ter učinkovito preiskovanje prostorov. Takšne vaje so za gasilce izjemnega pomena, saj omogočajo, da v primeru dejanskega požara delujejo hitro, varno in suvereno.

V **PGD Pivka** se zahvaljujejo vsem sodelujočim in **Občini Pivka** za gostoljubje in podporo pri izvajanju tovrstnih usposabljanj.

Občina Pivka, foto: **PGD Pivka**

Pust v Trnju

Pa smo speljali še eno norčijo! V Trnju smo se združili staro in mlado in sodelovali na pustni povorki »**Pust je pršu**« v Ilirski Bistrici. Za en dan smo postali »Pirati sz Hibu«.

Imeli smo pravo piratsko ladjo, sod ali več sodov ruma, zaklad, čoln. Kraljeva garda je lovila pirate, ki se niso vdali in se na vso moč borili. Zaklad smo skoraj izgubili, ampak s piratsko spretnostjo ga pridobili nazaj. Dva pretkana pirata sta se oblekla v ženska oblačila in se s čolnom pognala do ladje.

Vsak posebej se je potrudil in bil izviran pri izdelavi vseh rekvizitov in kostumov. Zato hvala vsem za udeležbo, sodelovanje pri pripravah, angažiranost, iznajdljivost in čudovite ideje. Gospodinjam hvala za vse dobre, ki so jih pripravile, da »šjme« niso bile lačne. Naj nas pust prevzame tudi drugo leto!

Vaška skupnost Trnje in ŠKD Trnje

Pust na Suhorju

Na pustno soboto, 1. marca, je bilo na Suhorju živahno. Po vasi so se sprehodile šjme in šjmce in preganjale zimo.

Seveda se niso branile klobas, krofov, jajc, sladkarij in kakšnega soudka.

Vaško društvo Suhorje

Pust, pust, krivih ust

Kot vsako leto smo tudi letos telovadci Zmajčkove telovadbe komaj dočakali norčavi pustni torek. V telovadnico so pogumno zakorakali policisti, vile, gasilci, junaki Tačk na patrulji, klovni, jagode... Skratka, nabor maškar je bil pester. Najprej smo predstavili vsak svojo

masko, zatem pa zaplesali ob zvokih otroške glasbe. Sledilo je ogrevanje, pa štafetne igre, pa poligon... in prehitro je minila ura našega norčavega druženja. In kot se spodobi za pusta, je ob zaključku vsak otrok zagrizel v slastni krof in nam pomahal v pozdrav.

Samanta Abram

Pust na Košanskem

Na pustno soboto so se najmlajše maškarke prišle pokazat na tradicionalno otroško povorko po **Dolnji Košani**. Otroci so bili našemljeni v različne živali, risane junake, gasilce, pirate, astronave in še veliko drugih mask. Po povorki so

se maškarke posladkale s pustnimi krofi in toplim čajem ter se skupaj povesele ob glasbi.

Društvo košanske mladine

Pust v Zagorju

Tudi v Zagorju smo letos uspešno odganjali zimo. Na pustno sobotno popoldne se nas je zbralo okrog 70 mlajših

in starejših mask. Skupaj smo se podali na pohod po celotni vasi. Pustovanje smo zaključili v gostilni Stari Tišlr.

Maja Zalar Kristan

Od vojakov do vesoljcev – 15 let pustnih likov s Kala

Na Kalu so že petnajsto leto zapored predstavili pustno masko s Kala, ki jo pripravlja zagnana skupina v okviru Društva Štirna in Vaške skupnosti Kal. Vsako leto liki odražajo aktualne družbene teme, pogosto tudi s kančkom kritike. Letošnja tema je bila še posebej drzna – segli so vse do vesolja!

Pod naslovom **Vesoljska postaja Kal** so astronomi in vesoljci skupaj raziskovali nove galaksije, iskali boljše pogoje za življenje in dokazovali, da lahko sobivanje med različnimi svetovi deluje. »Prvi lik je bil na temo vojske, vmes smo imeli mornarje, ribe, piščance, železnico, vlado ... Letos pa smo šli še dlje,« se spominja **Andrej Godina**. »Na Vesoljski postaji Kal so vsi dobrodošli – astronomi, vesoljci in celo tisti, ki trdijo, da so prišli samo na krajši izlet, pa so potem obtičali v konobi. Če kdo ne verjame v življenje v vesolju, naj pride in se prepriča,« so vabili.

Pri pripravi sodeluje več kot 50 domačink in domačinov, odvisno od zahtevnosti lika. Finančno podporo omogočajo sponzorji, med njimi **Pivka perutninarstvo**, **podjetje Odpad Pivka d.o.o** in **Občina Pivka**, nekaj prispevajo tudi sami in zberejo s poberijo po vasi. **Godina** je zadovoljen, da priprave vse bolj prevzemajo mladi, kar pomeni, da se za prihodnost pustnih likov s Kala ni bati. Tradicionalno se skupina udeležuje prireditve **Pust je pršu** v Ilirski Bistrici, kjer cenijo ljudski in odprt značaj dogodka brez prijavnine. Svoje maske so že predstavljali tudi v Lovranu, Kopru in Postojni.

Vesoljska postaja Kal je pritegnila številne poglede

Začetek pustne tradicije na Kalu je bil lik vojska

Pustna poberija v Nadanjem selu

Pust je najbolj norčavi praznik v letu. Njegovo noro vzdušje smo doživeli tudi v **Nadanjem selu**, ko smo se na pustno soboto majhne in velike maškare zbrale in obiskale vsako hišo v vasi.

Letos smo se vaščani našemili v cigane in se predstavili v najrazličnejših vlogah: kot vedeževalci, muzikanti, bogataši... S svojim radoživim obnašanjem in slikovito

opremljenim vozom smo medse prinesli veliko humorja in razigranosti.

Na pustni torek so se vaški otroci še enkrat našemili. Tokrat pa so si izbrali bolj otroške like.

Martina Samsa

Tablice s hišnimi imeni tudi v Veliki Pristavi

Po Suhorju so tablice s hišnimi imeni postavljene tudi v Veliki Pristavi. Vsaka hiša, sezidana pred letom 1945, je dobila svojo tablico in tako tudi vidno obeležila »svoje« ime: Lužarjevi, Jakobovi, Ahčevi, Jernačevi, Brajdavi, Kovačični, ... Vabljeni na ogled!

Tablice so postavljene po predhodnem soglasju lastnika, ime je zapisano, kot je želel vsak posamezni lastnik, pri čemer je poudarek na domači izgovorjavi.

Postavljanje tablic s hišnimi imeni je del projekta »Popis hišnih in ledinskih imen na območju Pivške občine«, ki ga vodi KD Lipa. Z ohranjanjem hišnih in ledinskih imen naša občina zagotavlja ohranjanje nesnovne kulturne dediščine oz. identitete prebivalcev in naših krajev.

Tablice so brezplačne, prav tako montaža. Za Pivško občino jih je oblikoval Gašper Butina, izdeluje pa jih Kovinska industrija Ig (KIG), ki je tudi sicer izdelovala tablice s hišnimi številkami.

Miljana Butina Smrdel, foto: Ernest Margon

Neverški shod

Vsaka vas nosi svoje bogastvo, bodisi v govorici, navadah, vsekakor pa ji edinstven pečat daje zavetnik vaše cerkve. To velja tudi za Neverke, kjer je cerkev posvečena **Sv. Antonu**. In čeprav nas je le dobrih 100 vaščanov, se trudimo, da vzdržujemo tradicijo ob shodu. Praznovanje smo tudi letos začeli s sveto mašo, ki so jo obogatili pevci **cerkvenega zbora Košana** ter praznovanjem po domovih. Ponedeljek pa je rezerviran za vaško druženje s poberijo, vaščani se namreč dobimo pri **Cuntovih** na

odličnem pasulju, potem pa koledujemo od hiše do hiše, kaj zaigramo in zapojemo in vsem kaj dobrega zaželimo. Domači nam v dar dajo klobase in druge dobrote, ki jih skuhamo čez teden dni na 'osmini po shwodi'. Tudi letos je bila naša 'karjola' polna, tako da smo lahko Neverčanke skuhale odličen **krompir v zevnici**. Za prijetno druženje je vsak dodal svoj del, del pa tudi **Občina Pivka**, za kar se ji zahvaljujemo. Do naslednjega leta seveda.

Alenka Biščak

Zahvala Pivške območne Karitas za donacije

Pivška območna Karitas se iskreno zahvaljuje podjetju Pivki perutninarstvo in Delamarisu Pivka za njihovo velikodušno donacijo hrane v obliki ribjih in mesnih konzerv. Ta donacija predstavlja dragoceno pomoč mnogim družinam v stiski, ki se soočajo z vsakodnevnimi izzivi in jim omogoča lažji dostop do kakovostnih živil.

Podjetje Pivka perutninarstvo in Delamaris Pivka sta s to donacijo izkazala izjemno socialno odgovornost in solidarnost do lokalne skupnosti.

Pomembno je, da si v teh težkih časih pomagamo med seboj, zato smo zelo hvaležni za vsak prispevek, ki omogoča, da lahko vsem, ki se soočajo z materialnimi težavami, nudimo pomoč. Donacije, kot je ta, s svojimi izdelki popestrijo našo dejavnost, saj omogočajo, da Pivška območna Karitas nadaljuje z zagotavljanjem pomoči vsem, ki jo potrebujejo, bodisi v obliki hrane bodisi v obliki drugih nujnih potrebščin.

V imenu vseh, ki so prejeli pomoč iz donacije ob božičnem koncertu, se iskreno zahvaljujemo, hvala tudi Občini Pivka za izjemno gesto in podporo. Koncert, ki ga je izvedel Jure Počkaj, je bil ne le čudovit dogodek, ampak tudi priložnost za izkazovanje solidarnosti, saj je s svojim nesebičnim

dejanjem, ko se je odrekel svojemu honorarju, pokazal velikodušnost in srčnost. Sredstva, ki so bila zbrana, so bila razdeljena med Župnijske Karitas Pivka, Košana, Šmihel, Trnje in Zagorje. Območna Pivška Karitas je ta sredstva uporabila za nakup mleka, kar je za mnoge družine zelo dragoceno.

Iskreno se zahvaljujemo vsem zgoraj omenjenim za to plemenito gesto in upamo, da bodo taka sodelovanja v prihodnosti še naprej rasla, saj skupaj lahko naredimo veliko za izboljšanje kakovosti življenja tistih, ki so v stiski.

Pivška območna Karitas

Ogrožene dvoživke so ključni kazalniki stanja okolja

Dvoživke so ena najbolj ogroženih skupin živali v Evropi in Sloveniji, predvsem zaradi izgube življenjskega prostora, onesnaževanja, prometa, podnebnih sprememb ter širjenja tujerodnih vrst in bolezni. V Biosfernem območju Škocjanskih jam jim pri prečkanju cest pomagajo na štirih lokacijah, saj se njihova populacija zaradi naraščajočega prometa in pomanjkanja primernih mrestišč močno zmanjšuje. Dvoživke imajo ključno vlogo v ekosistemu kot plenilci žuželk in bioindikatorji kakovosti okolja, a so zaradi svoje občutljivosti na spremembe še posebej ranljive. Dvoživke sodijo med najbolj ogrožene skupine živali v Evropi in v Sloveniji. Najbolj jih ogrožajo izguba, drobljenje in uničenje življenjskih prostorov (mrestišč, prezimovališč, poletnih zatočišč) ter prekinitev selitvenih poti, ki so posledica različnih dejavnikov - razvoja infrastrukture in velika gostota prometa, regulacija vodotokov, onesnaževanje voda, vnos ali spontano naseljevanje tujerodnih in invazivnih živalskih in rastlinskih vrst (rib, rac ali želv) v vode, kjer jih prej ni bilo ter bolezni, kot so na primer virusna in glivična obolenja. Zaradi vsega naštetega poskušamo dvoživkam pomagati pri preživetju. V Biosfernem območju Škocjanskih jam aktivnosti za reševanje dvoživk na cestah potekajo na štirih lokacijah – pri vasi **Gradišica**, v vasi **Klanec** pri Kozini, pod vasjo

Harije in na določenih odsekih regionalne ceste **Famlje-Ribnica**.

Po pričevanjih lokalnih prebivalcev je bilo pred desetletji dvoživk na cesti Famlje – Ribnica ogromno in številke nam kažejo, da se populacije alarmantno zmanjšujejo. K upadanju števila dvoživk prispeva naraščanje prometa v dolini Reke, predvsem tovornega, kakor tudi pomanjkanje primernih mest za odlaganje mresta, saj mrtvic in ostalih lokacij s stoječo vodo skorajda ni več. Prav tako se že kažejo podnebne spremembe z visokimi zimskimi temperaturami, ki prezgodaj prebudijo dvoživke, izjemno sušnimi pomladmi, ki onemogočajo selitve ali povzročajo sušenje mrestov ter poznimi obdobji mrzlega vremena v pomladnem času, ki povzročajo propad mrestov.

Dvoživke so ključni organizmi v ekosistemi: imajo pomembno vlogo v prehranjevalnih verigah, prispevajo k uravnavanju populacij drugih vrst (odrasle se prehranjujejo z žuželkami in polži) in delujejo kot bioindikatorji okoljske kakovosti. To pomeni, da so dobre pokazateljice stanja okolja, saj so izredno občutljive na spremembe v okolju. Dihajo namreč tudi s kožo in če so izpostavljene onesnaženju, je to za njih lahko usodno.

Park Škocjanske jame

Obnova zvonika na cerkvi sv. Križa v Selcah

Lani so v vaški skupnosti Selce obnovili **zvonik na cerkvi sv. Križa**. Izvedeno je bilo peskanje in krtačenje, barvanje, namestitev obrob in zaključkov, petelina in strelovoda.

Vrednost naložbe je bila 11.154 evrov, od tega so prejeli nekaj več kot **6.500 evrov** iz **občinskega razpisa za kulturno dediščino v letih 2023 in 2024**, župnija **Slavina** je prispevala **4.200 evrov**, vaška skupnost Selce pa **440 evrov**.

V vaški skupnosti Selce se zahvaljujejo vsem, ki so sodelovali pri obnovi zvonika.

Vaška skupnost Selce

Kolo enega najuspešnejših slovenskih kolesarjev

V Mehiko na olimpijske igre so odšli štirje kolesarji, z leve: trener Zvone Zanoškar, Franc Škerlj, Rudi Valenčič, Cvitko Bilič in Tanasije Kuvalja. Bilič je tedaj za Delo komentiral: »Čeprav naša kolesa zaostajajo za tistimi, ki jih imajo drugi, so vseeno najboljša, kar smo jih imeli doslej.« Foto: Edi Šelhaus, hrani Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

»Rad sem počakal Tamov avtobus, ki ga je vozil Uršič. Cesta je bila asfaltna. Ne vem, kako hitro je avtobus vozil, kakšnih 50 km/h pa že. «Nabil» sem se zadaj v zavetrje, da sem lahko vozil za njim, navzdol sem ga pa seveda prehitel. (pogovor z Rudijem Valenčičem, 13. 2. 2025)

Rudi Valenčič je bil v svojem času, v šestdesetih letih 20. stoletja, eden najuspešnejših slovenskih in jugoslovanskih kolesarjev.

Rudi Valenčič se je rodil 26. julija 1941, v majhni vasi v pivški občini, v Mali Pristavi. Svojo profesionalno kolesarsko pot je začel leta 1960, ko se je pridružil kolesarskemu klubu Rog Ljubljana. Klubu je ostal zvest skozi svojo celotno kariero, do leta 1973. Da je Rudi kolesarski talent, je bilo, najprej seveda v lokalnem okolju, kmalu opaženo. Brez težav je namreč sledil avtobusu, ki je vozil iz bližnje vasice Ribnica proti Pivki. Občudovanje domačinov si je pridobil z vožnjo v obratni smeri, ko je prispel na cilj še bistveno hitreje kot avtobus. Zato se je sovaščan, Jože Požar, ki je takrat študiral v Ljubljani, dogovoril s kolesarskim klubom Rog, da so Rudija poklicali na poizkusno vožnjo. Kljub temu, da se je treninga z izkušenimi kolesarji udeležil na običajnem starejšem kolesu, italijanske znamke Bottecchia, z le tremi prestavami in brez kolesarske opreme, je uspešno zaključil trening in z odliko opravil preizkus. Najprej je bil sprejet v mladinsko sekcijo, toda zaradi izrednega talenta je že naslednje leto prestopil v člansko ekipo. »Če bi se klubu pridružil še kakšno leto prej, bi imel še boljše rezultate«, je v prispevku R. Markovića iz revije Tempo (11.8.1971) še pristavil njegov trener Zvone Zanoškar. Rudiju sta se v letih, ki so sledila, pridružila še oba njegova brata, Jože in Pavel Valenčič, ki sta prav tako nanizala odlične kolesarske uspehe.

Kolesarski klub Rog je nastal v sklopu tovarne koles Rog v letu, ko se je osnovala tudi tovarna, torej v letu 1948. Na začetku kolesarji niso vozili specialk, temveč so poganjali navadna kolesa, ki jih je tovarna tedaj izdelovala. V letu 1953 je klub organiziral nakup prvih športnih koles, tedaj pa je nastala tudi ekipa, ki sta jo sestavljala brata Zanoškar (Zvone in Silvo), Janez Žirovnik in Ivan Valant. V letu 1953 je glavni trener postal Zvone Zanoškar, ki je tedaj s 23. leti postal najmlajši trener v Jugoslaviji. Tri leta kasneje je Zanoškar končal trenersko šolo v Beogradu in bil med leti 1964 in 1979 trener jugoslovanske kolesarske reprezentance. Rudi Valenčič je bil član jugoslovanske

Profil Rudija Valenčiča v kolesarskem dresu kolesarskega kluba Rog Ljubljana pred odhodom na olimpijske igre v Mehiko, Ljubljana, 1968. Foto: Edi Šelhaus, hrani Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

Rumena majica, ki jo je Rudi Valenčič oblekel v tretji etapi Dirke po Jugoslaviji in jo obdržal do konca. Hrani: Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

državne reprezentance deset let, med leti 1961 in 1971. Med njegovimi dosežki izstopajo številne zmage, med katerimi izpostavljamo le največje. V letih 1962 in 1963 je bil deseti na svetovnem prvenstvu v ekipni vožnji na čas. Na Dirki po Jugoslaviji je slavil v letih 1964 in 1968, leta 1964 in 1967 je bil državni prvak Jugoslavije v cestni dirki, ekipno pa je bil državni prvak kar sedemkrat. Zmagal je tudi na dirki po Makedoniji leta 1967, leta 1971 pa tako na dirki po Srbiji kot tudi na dirki po Sloveniji in Hrvaški. Leta 1967 je osvojil drugo mesto na dirki po Avstriji. Etapno zmago je slavil na Tour de l'Avenir (amaterska različica kolesarske dirke po Franciji) leta 1963, v skupni razvrstitvi pa končal na 19. mestu. Etapno zmago je slavil tudi na tritedenski dirki v Maroku leta 1968, v skupnem seštevku pa dirko končal na četrtem mestu. V treh zaporednih letih od leta 1967 je bil trikratni slovenski prvak posamezno, dvakrat – v letih 1967 in 1969 – pa je bil celo prvak v gorskem kolesarstvu.

Leta 1968 je nastopil na poletnih olimpijskih igrah v Ciudad de Mexico, kjer je v posamični cestni dirki osvojil 39. mesto. Za vodilnim Italijanom Pierfrancom Vianellijem (4:41,25) je zaostal za sedem minut (4:48,03). V ekipnem kronometru na 100 kilometrov je takrat jugoslovanska reprezentanca zasedla 16. mesto.

Vzdevek »Orel iz Pivke« je dobil na četrti etapi Dirke po Jugoslaviji leta 1966. Etapa je potekala med mestoma Titograd (Podgorica) in Kotor, dolga je bila 151 km. Etape se je udeležilo 80 kolesarjev, ki so vozili s povprečno hitrostjo 38,2 km/h). V *Sportskih novostih* so vratolomni spust na etapi pospremili s sledečimi besedami: »Na fičku je kazalec hitrosti obstal pri številki 90. Ali je to sploh mogoče? Valenčič je ubežnik, ruski kolesar Pominov pa zmaže z glavo. Zagotovo se bo hrabrost tega vrtoglavega pobega izplačala. Valenčič si to namreč zasluži. V Kotorju bomo lahko pozdravili najboljšega v etapi in v skupnem seštevku in pozdravili novo rumeno majico.« (Sportske novosti, četrtek, 8. september 1966.)

S kolesom, ki ga je Rudi Valenčič podaril Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije in bo od maja 2025 na ogled v Depojih državnih muzejev v Pivki, se je udeležil olimpijskih iger v Mehiki v letu 1968 in isto leto z njim zmagal na Dirki po Jugoslaviji. Kolo je bilo kasneje prebarvano pri avtoličarju v Hraščah, prvotno je bilo namreč modre barve. Deli kolesa so vsi originalni, vsi italijanske izdelave, le napere so Rogove. Zamenjani so bili le tisti deli, ki so lahko sčasoma prepereli. Kolo je bilo narejeno po meri pri Ivanu Valantu, bivšem kolesarju in kasneje odličnem sestavljavcu koles. Nalepke, ki so sedaj na kolesu, so Rogove.

Rudi Valenčič je muzeju podaril tudi kolesarsko čelado, rokavice in čevlje, dve kolesarski rumeni majici, kapo in trenirko z napisom Rog Ljubljana, jugoslovansko odlikovanje red dela z zlatim vencem iz leta 1971, vezane izvode posebnih izdaj časopisa Delo z naslovom Mexico 1968 – Olimpijsko Delo, ter pokal, ki ga je leta 1964 prejel kot zmagovalac tretje kolesarske etape Dirke po Jugoslaviji. Zbirka orodja, strojev, aparatov in prevoznih sredstev Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije je tako bogatejša za odlične predmete, ki s seboj nosijo tudi pomenljive zgodbe iz zgodovine slovenskega profesionalnega kolesarstva.

Rudi Valenčič kot zmagovalac Dirke po Jugoslaviji, ovenčan z lovorovim vencem za zmagovalce, 1964. Foto: iz zapuščine Rudija Valenčiča, hrani Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

Rudi Valenčič v rumeni majici na Dirki po Jugoslaviji, 1964. Foto: iz zapuščine Rudija Valenčiča, hrani Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

Rudi Valenčič s svojo širšo družino na slavnostni predaji svojega kolesa v Depojih državnih muzejev v Pivki, 8. februar 2025. Foto: Sašo Kovačič, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije.

Katarina Jurjavčič, muzejska svetovalka, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije

Franc Pavlovič (Francisco Paulovic), palški slikar, kipar in restavrator v Braziliji

Pred 20 leti je prof. Adalberto Lovato iz Brazilije obiskal Palčje. Bil je prvi, ki je osvetlil delo in velik pomen umetnikovega ustvarjanja v Braziliji.

Franc Pavlovič se je rodil 29. oktobra 1892 v **Palčju pri Gomulevih**, očetu **Gašperju** in mami **Mariji**, roj. Smerdel kot predzadnji izmed 12-ih otrok. Že v mladosti je kazal nadarjenost za slikanje, zato ga je trnjski katehet usmeril v **Podobarsko šolo** in delavnico v **Polhovem Gradcu**. Šolal se je pri znanem mojstru **Jerneju Trnovcu**. Študiral je na **Višji umetnostni šoli** na **Dunaju**, kjer sta študirala tudi Gustav Klimt in Oskar Kokoschka. V tem času ga je zajela prva svetovna vojna in leta 1916 se je znašel kot poročnik avstrijske vojske v hudih bojih v **Karpatih**. Dve leti je bil po predaji s svojo stotnijo v ruskem ujetništvu. Tu je slikal za ruske oficirje, zato je bilo zanj in za njegove tovariše lažje. Po vojni se je vrnil v svoj domači kraj Palčje. Ker doma ni bilo prostora, si je svojo delavnico uredil kar v drvarnici pri **Matevžkovih**. Leta 1922 je restavriral in na novo poslikal stranski desni oltar v **župnijski cerkvi Sv. Trojice v Trnju**. »Oltar je bil stara podrtija. Vse je svetovalo vreči ga v peč. Fant pa se je lotil dela, poslikal svetnice in naredil nov vrh. V **Petelinjah** je dobil v stari šari angelje in tabernakelj. Imel je okus za barve. Kratko, delo se je posrečilo,« je zapisano v **župnijski kroniki Trnje**.

Nekaj njegovih del je ostalo tudi v **palški cerkvi** in pri sorodnikih in vaščanih. Na povabilo brata **Alojza** je leta 1923 odšel v **Brazilijo**, v mesto **Piraju**, kjer je poslikal prvo cerkev. Tri leta pozneje si je ustvaril dom v mestu **Cafelandia**. Poročil se je z vaščanko **Antonijo Penko**, rodila sta se jima dva sinova, **Vladimir** in **Vlastislav**. Ko je bila Cafelandia izbrana za škofijski sedež, je Pavlovič naredil načrt za škofijsko katedralo. Izdelal je tri metre visoke cementne kipe dvanajstih apostolov, ki krasijo pročelje cerkve. Poslikal je vso stolnico in izdelal glavni oltar iz cementa in marmorja. Tu je delal več kot tri leta. Ko so opazili njegove sposobnosti, so ga povabili v najbolj znano brazilsko svetišče, v mesto **Aparecida do Notre**, kamor prihajajo trume Marijinih častilcev iz vse Brazilije. Mesto je takrat postalo sedež škofije in kardinala in ker je voda v cerkvi pokvarila del slik, so izbrali Pavloviča za restavratorja.

Skupno je v štiridesetih letih poslikal trinajst cerkva, dvanajst v deželi San Paulo, in sicer v mestih San Manuel, Birigul, Dourado, presidente Alves, Guarantao, Avare, Ourinhos, Descalvado, Araras, Agua da Rosa, Mata on Piraonoluga, Cafelandia in eno v deželi Parana. Naročil za dve cerkvi v San Paulu zaradi starosti ni mogel več prevzeti.

Poleg cerkva je poslikal več kapel, kinodvorano v mestu **Aracatuba**. Leta 1968 je prenehal s slikanjem cerkva, posvetil se je slikanju v tehniki olje na platno in les. Njegov najljubši predmet upodabljanja sta postala narava in cvetje. Svoje slike je razstavljal v San Paulu, Bauri, Aracatubi in Rio de Janeiru. Značilnost njegovega slikanja je uporaba

V ruskem ujetništvu

Pročelje konkatedrale sv. Elizabete Ogrske s kipi apostolov in angelov

Glavna ladja Descalvado

močne rumene in modre barve in dejstvo, da ni nikoli pustil gole stene, stropa ali stebrov. Poslikal je vse, kar je dalo notranjosti cerkve še bogatejši videz.

Bil je skromen, rad je živel v anonimnosti, zato se v nobeni cerkvi ni podpisal na svoja dela.

Ob njegovem 80. rojstnem dnevu je bilo v brazilskih časopisih o njem veliko pohvalnih člankov. Imenovali so ga »dovršen umetnik« in »slaven slikar«, hvalili so skladnost barv, lepoto linij, detajlov in celote. Njegove slike so presenečale. Časopis **Tribuna** je zapisal: »Nihče v tej pokrajini ne sme umreti, dokler ni videl župnijske cerkve v Descalvado« in »njegovi prizori so čudovito odprto nebo«.

Franc Pavlovič pa ni bil samo dober slikar in kipar. Že v mladosti se je izkazal kot dober komični igralec, režiser in tenorist. Poleg materinščine je govoril rusko in portugalsko. Ob vsem viharjem, a plodnem delu, je ohranil narodno zavest. Kot zgleden Slovenec in dobrotnik je sodeloval pri zbiranju sredstev za slovenski visokošolski dom **Korotan** na **Dunaju**.

Zadnja leta življenja je preživel pri sinu Vladimirju v Orient-eju. Umrl je 21. 9. 1981, v starosti 89 let, pokopan je na cafelandskem pokopališču.

Konec oktobra lanskega leta je bil v cafelandskem kinu **Kulturnega centra**, poimenovanem **Francisco Paulovic**, premierno predvajan dokumentarni film o velikem umetniku in razstava njegovih slik. Film je nastal

ob ponovnem odkrivanju njegovih poslikav v **konkatedrali sv. Elizabete Ogrske**. V cerkvi, ki jo je poslikal v 40-tih letih prejšnjega stoletja, so poslikave zaradi zamakanja ob deževju, velike vlage in brezbržnosti takratnih cerkvenih in mestnih oblasti začele propadati. V 70-tih letih so jih prebelili. Sedaj z odstranjevanjem beleža in restavriranjem dobivajo spet prvotno podobo.

Franc Pavlovič je v Braziliji zapustil nepozabno sakralno dediščino in prav je, da smo na njegovo ustvarjanje ponosni in hvaležni tudi v rodni vasi, domovini.

Judita Primc

Viri: Brgoč, V. Franc Pavlovič – slovenski slikar in kipar v Braziliji. V: *Srebrne brazde 6: literarni zbornik upokojencev Slovenske Istre*, 2011, str. 154-159, fb stran, posvečena avtorju in sorodstvo

Mesta poslikav cerkva

Kultura

Knjige kot darilo za slovenski kulturni praznik

Dan pred slovenskim kulturnim praznikom je bila v avli pivškega Spara tudi letos izpeljana tradicionalna akcija »Podarimo knjigo«. Neumorni član Kulturnega društva Lipa Pivka Ernest Margon je pripravil pester izbor knjig z različnimi vsebinami: leposlovne, zgodovinske, naravoslovne, pesniške zbirke, priročnike, kuharske knjige, otroške knjige, skratka za vsakogar nekaj, če si je le želel knjigo odnesti s seboj. Podarjenih knjig je bilo okoli 100, to pa pomeni, da tudi danes ljudje še radi sežejo po knjigi. Čeprav podarjanje knjig traja že več kot desetletje, se nam zdi, da zanimanje za knjige ne usiha, celo iz leta v leto raste. Bralna kultura ni zamrla, le zgled in spodbuda sta potrebna. Prihajajo ljudje, ki sprašujejo po določenih knjigah, obljubimo jim, da bomo zanje poiskali, kar želijo. Veliko ljudi pa za akcijo knjige podari. Med njimi je veliko povsem novih knjig, včasih se najde še kakšna neprebrana. Kulturno društvo Lipa Pivka si šteje v čast, da ima ta kulturni in knjižni dogodek že lepo število zvestih in rednih obiskovalcev. V letošnjo februarso akcijo je anonimni darovalec prinesel nekaj še povsem novih knjig. Hvala njemu in vsem drugim, ki knjige darujete, pa tudi tistim, ki knjige posvojite in jih preberete.

Na »Ta veseli dan kulture« v začetku decembra bomo spet pri vas z novimi knjigami in izzivi. Še vabilo k sodelovanju: povpraševanje po različnih priročnikih, kuharskih knjigah, knjigah o ročnih delih, gobarskih priročnikih in zgodovinskih knjigah ter otroški literaturi je še vedno prisotno. Vabljeni, da kakšno teh knjig prinesete na decembrski dogodek, lahko pa tudi prej na društvo (05 7571 423).

Naj knjige krožijo med bralci in se ne prašijo na knjižnih policah!

Irena Margon

Osrednja prireditev ob kulturnem prazniku

8. februarja zvečer smo v Pivki v Krpanovem domu z osrednjo prireditvijo v organizaciji Občine Pivka in Zavoda za turizem Pivka obeležili slovenski kulturni praznik.

Direktorica Zavoda za turizem Jana Gržinič je v nagovoru izpostavila bogato kulturno dogajanje v občini, od galerij, razstav, glasbene scene do razširjenega programa Kina Pivka. Poudarila je podporo Občine ljubiteljski kulturi in promocijskim dogodkom ter pomen izmenjav s pobratenimi občinami. Posebej je izpostavila vlogo ljubiteljske kulture pri povezovanju skupnosti in razvoju posameznika ter izrazila željo, da bi ustvarjalnost in povezanost ostali del skupnosti tudi v prihodnje.

Prvi del programa je bil posvečen slovenski ljudski pesmi, ki jo je izvedla **pevska skupina Studenec**. Njihov nastop je poudaril pomen ljudskih napevov, ki so spremljali ključne življenjske trenutke in so pomemben del slovenske kulturne dediščine. Kljub sodobnim melodijam nas ljudske pesmi še vedno najmočneje nagovorijo.

V drugem delu smo želeli poudariti pomen filmske umetnosti. Zaradi obdobja korone in dostopnosti filmske produkcije na TV sprejemnikih je ogled filma na velikem platnu v dvorani izgubil svoj pomen. Včasih je bil prav **kino** priložnost za druženje, prve zmenke... iztočnica za pogovore, družbeno kritiko. Poplava ameriške produkcije nas je spremenila v nezahtevne gledalce, ne pušča nam prostora za domišljijo, lastno mnenje. Prav zato smo v filmski spored v **Kinu Pivka** uvedli četrtkov **ART večer**, namenjen zahtevnejši filmski publiki. **Silvija Šutej**, ki pripravlja program **Kina Pivka**, je ob tej priložnosti

zapisala: »Film kot medij služi za pripovedovanje zgodb in komuniciranje. Je mešanica umetnosti in tehnologije, ki oblikuje našo kulturo, hkrati pa zrcali družbo in nam ustvarja pogled na svet. Ne služi samo kot zabava, odseva naše vrednote, predstavlja družbene problematike in nas odpira novim idejam. Film nam lahko sporoča različne ideje in zgodbe, z njim se lahko prenesemo tudi v drugi kraj in čas ter izkusimo življenje skozi druge oči, ponudi nam nove perspektive, navdihuje nas in nas pripravi do razumevanja do drugačnosti.« Obiskovalcem smo namenili ogled krajšega filma **Dr. France Prešeren – življenje in delo**. Z njim smo obudili spomin na večinoma nesrečno pesnikovo življenjsko pot. Vse preizkušnje pa so rojevale neverjetno ustvarjalnost, sloves največjega med Slovenci je dobil šele v letih po smrti. Pravzaprav se s smrtjo začenja drugi, veliko bolj bleščeči del **Prešernove** javne podobe.

V tretjem delu smo dali priložnost godbenikom **Postojnske godbe 1808** pod taktirko **Primoža Petohleba**. Ta nastop je bil generalka za Tekmovanje Zveze slovenskih godb v 2. težavnostni stopnji, ki bo 12. aprila v Velenju. Nastop so začeli v manjši zasedbi, kvartet trobil je zaigral dve **Vilharjevi**: Lipa zelenela je in Na jezeru. Tekmovalni program so za njimi predstavili odlično, želimo jim veliko uspeha v **Velenju**. **Postojnska godba 1808** je reden gost različnih pivških dogodkov, za nastope se jim zahvaljujemo in priporočamo za nadaljnje sodelovanje. Med glasbo smo na videu prikazali znane pivške obraze in simbole kulture. Dogajanje je imenitno vodil **Gregor Budal**. Po zaključku je zbrane povabil na prijetno druženje v avlo **Krpanovega doma**, kjer smo se nastopajoči in obiskovalci zadržali do poznega.

Zavod za turizem Pivka

V galeriji Krpanovega doma spet zanimiva razstava

28. februarja smo v **galeriji Krpanovega doma** otvorili **razstavo likovnih del slikarske kolonije Izlake-Zagorje**. Omenjena kolonija ima dolgo zgodovino, lani so praznovali 60 let, odkar se je v Zagorju ob Savi prvič zbrala skupina slovenskih in tujih slikarjev. S to zgodovino je zagorska kolonija najstarejša v srednji Evropi, ki nemoteno poteka od leta 1964. V obdobju od začetka do danes je organizirana kot društvo. Jedro ustanoviteljev prvih kolonij so sestavljali slikarji, med njimi najbolj poznan **Ive Šubic**, umetnostni zgodovinarji, zagotovo takratna lokalna politika z županom. Skozi leta so zdržali vse nevšečnosti, kolonije so postajale uspešne, daljše, bogatejše. Prav kolonije imajo likovniki za eno od oblik vzpodbujanja in opozarjanja na moč in pomen slikarstva tudi na podeželju.

V zbirki te kolonije se je zbralo veliko število umetniških del, skoraj 1000 enot. Na žalost jih je večina varno nameščenih v depojih. Redko se ponudi priložnost, da dela pokažejo na gostujoči razstavi. **Umetniški vodja kolonije Milan Razboršek** je na otvoritvi povedal, da ima za predstavitev Slikarske kolonije Izlake-Zagorje v Pivki največ zaslug **multimedijski umetnik Bagrat Arazyan**, **kurator Centra sodobne umetnosti Pivka**, dvakratni udeleženec

kolonije. Bagrat je izbral dvaintrideset del in ravno toliko avtorjev iz obdobja zadnjih desetih let. Ni se opredelil tematsko ali slogovno, gre za presek določenega obdobja kolonije. Želel je le, da je razstava zanimiva in gledalcem prijazna.

Otvoritev razstave sta popestrila z glasbenim nastopom **brata Miha in Julijana Eriča**, rojena v umetniški družini Davitkov Erič. Njuna ustvarjalnost in virtuoznost sta nas popeljali na nepozabno glasbeno popotovanje skozi raznolike glasbene zvrsti, podobno kot nas razstava vodi skozi različne likovne izraze.

Gostom iz Zagorja, ki so prišli v Pivko na otvoritev razstave, smo izrekli prijazno dobrodoščilo. Ugotovili smo povezavo z našim Zagorjem in večkratnim zgrešenim mišljenjem, da pesem Zagorski zvonovi opisuje zvonjenje v njihovem Zagorju. Predstavili so nam njihov kraj in njegove posebnosti. Prepričani smo, da se bomo ob podobnih priložnostih še srečali.

Razstavo si lahko v galeriji Krpanovega doma ogledate do 9. aprila. **Zavod za turizem Pivka**

Literarni večer v Piranu ob 125-letnici rojstva Ludovike Kalan

Konec februarja je bil v knjižnici v Piranu bogat in prijeten literarni večer, posvečen ženskam, ki so Piranu dale svoj pečat ustvarjalnosti v kulturi in umetnosti. Ob tej priložnosti je društvo **POEM**, ki ga vodijo članice italijanske skupnosti v Piranu, izdalo zbornik z naslovom »Odmevi in spomini – Echi e ricordi«, v katerem je svoj prostor dobila tudi znamenita Pivčanka, učiteljica, pesnica in prevajalka **Ludovika Kalan**.

Literarni večer je bil posvečen spominu nanjo. Ob pripovedovanju in recitacijah njenih pesmi so nastopili tudi osnovnošolci, ki so zapeli Ludovikine uglasbene pesmi in deklamirali njeno otroško poezijo. Podrobneje je življenje

in delo **Ludovike Kalan D'Ans** predstavila **Marina Žigon**, ki je zbrala vire, iz katerih je povzela različne informacije, da jih je vključila v svoj prispevek. Kalanova, rojena v Št. Petru na Krasu, je drugi del svojega

življenja aktivno preživela v Piranu, kjer je živel s svojim vnukom **Robertom D'Ansom**, ki zvesto ohranja njen spomin. V svoji predstavitvi je Žigonova navedla tudi bogat delež ukvarjanja z Ludovikinim življenjem in delom, ki ga je prispevala **Irena Margon** iz Pivke z izdajo dveh knjig o njej, in sodelovanjem na različnih kulturnih dogodkih, posvečenih ob obletnicah, razstavi njenih del in predmetov ter predavanju na Premskih kulturnih večerih. Za pripravo dogodkov in knjig Margonova sodeluje z vnukom, ki pomaga z različnimi gradivi, ki odkrivajo delovanje in življenje učiteljice in pesnice Ludovike Kalan D'Ans. Irena Margon je po literarnem večeru pozdravila

delo Pirančanov, se zahvalila v imenu Pivčanov in dodala nekaj pojasnil, ki so še poudarili pomen skromne, a delovne, ustvarjalne in kulturne gospe Kalanove. Pomen Ludovike Kalan se za Pivčanke še krepi, saj se bo v zvezi z njo še delalo in razkrivalo nove zanimivosti ob pomoči vnuka, ki velikodušno podarja **Kulturnemu društvu Lipa Pivka** spominsko gradivo v zvezi z njegovo babico. Letos pa se ob **125-letnici njenega rojstva** obeta kulturni večer v Pivki, ki bo posvečen njenemu spominu.

Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Lipa Pivka

Rotary klub Postojna - Cerknica zaključil leto 2024 z uspešno dobrodelno akcijo

Člani **Rotary kluba Postojna - Cerknica** so ob koncu leta 2024 ponovno dokazali, da je mogoče s skupnimi močmi narediti veliko dobrega. V dobrodelni akciji so zbrali kar 14 tisoč evrov, ki so jih namenili družini otroka s posebnimi potrebami in prejemnikom štipendijskega sklada Rotary kluba Postojna - Cerknica, ki ga v sezoni 2024/2025 vodi **Teodor Kocman**.

Osrednji dogodek lanske akcije je bil koncert **Jesenska klasika v barvah** konec novembra v Kulturnem domu Postojna. Na odru so se predstavili obetavni glasbeniki in

štipendisti kluba: **Metka Črnugelj**, **Jon An Herlič** in **Ivo Gustinčič**. Pridružili so se jim baritonist **Jure Počkaj**, sicer tudi član Rotary kluba Postojna - Cerknica, **Baletno društvo Postojna** in **Godalni orkester Glasbene šole Postojna**. Program je povezovala **Vesna Kovač**.

»Z globoko hvaležnostjo zremo na vse, kar smo skupaj dosegli. Vaša srčnost, predanost in nesebična pripravljenost pomagati so nas povezali v močno skupnost, ki spreminja okolje na bolje,« so ob zaključku akcije zapisali v zahvali članom ter podpornikom akcije.

AFČ, foto: Valter Leban

Odprtje razstave Matrika ljubezni

Otvoritev razstave **Matrika ljubezni**, zbranih umetniških del **Jožeta Šajna**, je 8. februarja obogatila praznovanje slovenskega kulturnega praznika v Pivki. V prijetnem in slavnostnem vzdušju se je zbralo lepo število ljubiteljev umetnosti in kulture, ki so si z zanimanjem ogledali razstavljenega dela.

Zbrane je najprej nagovorila **Jana Gržinič**, direktorica **Zavoda za turizem Pivka**, ki je poudarila pomen umetnosti pri oblikovanju skupnosti in ohranjanju kulturne dediščine. O razstavi in njenem sporočilu je spregovorila tudi **Anamarija Stibilj Šajn**, umetnostna zgodovinarica, kustosinja, likovna kritičarka in kuratorka. V svojem govoru je osvetlila simboliko in globlji pomen Šajnevega

ustvarjanja ter obiskovalce povabila k razmisleku ob razstavljenih umetninah.

Tudi avtor razstave, Jože Šajn, je ob tej priložnosti izrazil hvaležnost vsem prisotnim, ki so s svojo udeležbo počastili njegovo delo.

Po uradnem delu so se obiskovalci prepustili umetniškemu doživetju in si z zanimanjem ogledali razstavljen dela, ki skozi barve, oblike in ekspresivne poteze pripovedujejo zgodbo o ljubezni v njenih mnogoterih razsežnostih. Umetnine so pritegnile številne poglede, vzbudile razmišljanja ter spodbudile pogovore o umetnosti in njenem pomenu v sodobnem svetu.

Razstava je bila lep uvod v slavnostno prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku, ki je sledila. Dogodek je na čudovit način povezal umetnost, zgodovino in skupnost ter obiskovalcem pustil prijetne vtise in dragocene

spomine. Razstavo je pripravil Jože Šajn v soorganizaciji z **Zavodom za turizem Pivka**.

Zavod za turizem Pivka

Krpanov večer

Šempeter 1300, Društvo za druženje in solidarnost, je 9. januarja priredilo lani odpadel Krpanov večer v Krpanovem domu, na katerem so recitirali pesmi Srečka Likarja in Dore Hrvatič o Martinu Krpanu.

Zbrane je v popolni opremi, z mesarico ter kijem, presenetil sam Martin Krpan, ki je opisal precej naporno in dolgo pot z Vrha pri Sveti Trojici ter svoje zgođe in nezgođe pri cesarju na Dunaju, kamor ga je poklical, da ga reši Brdavsca.

Za narodnozabavni glasbeni predah je poskrbel Frank v narodni noši. Obiskovalci so z žrebom prejeli knjižne nagrade, po njem pa se družili ob pogostitvi. Navzoči so bili zadovoljni z organizacijo prireditve in obljubili ponoven obisk.

Srečko Likar, foto: Jože Pavzin

20. Območna revija pevskih zasedb občin Postojna in Pivka

Na dveh revijalnih večerih, 25. in 26. januarja, je v avli OŠ Pivka zapelo 17 zasedb (okoli 200 pevk in pevcev), dve zasedbi pa sta bili primorani odpovedati nastop zaradi osebnih okoliščin. Iz občine Pivka je zapelo osem zasedb, in sicer: ŽPZ DU Pivka, VS Iskrice, Kvartet Izvir, MoPZ Pivka, PS Studenec, Klapa Škvadra, ŽVS Šmihel in MVS Zgun.

Ob jubilejni izvedbi se je **voditeljica revije Silva Bajc**, nekdanja dolgoletna vodja JSKD OI Postojna spominjala njenih začetkov: »Pred skoraj 25 leti so pevski zanesenjaki, predvsem člani MePZ Postojna, predlagali, da se zopet obudi revija, ki je bila v 70-ih in 80-ih letih živo prisotna med postojnsko in pivško pevsko družino. S skupnimi močmi pevcev in JSKD OI Postojna je bila jeseni 2002 izvedena 1. revija, ki je sedaj že dolga leta tradicionalno umeščena na oder OŠ Pivka.« Revija je sicer dvakrat odpadla zaradi kovida, enkrat pa zaradi kadrovske menjave.

»Naša želja je, da se na letni območni reviji predstavi čim več zasedb, ki po koncertu v pogovoru s strokovnim spremljevalcem dobijo strokovno mnenje o izvedbi in nasvete za nadaljnje delo. Letos je v vlogi strokovne spremljevalke ponovno nastopila priznana zborovodkinja in glasbena pedagoginja Maja Cilenšek. Zasedbe pozovemo, da se predstavijo s tehtnimi, a svojim zmožnostim primernimi skladbami, ki jih zmorejo čim boljše predstaviti. Koncertni program je bil tako pester in razgiban, vzdušje med nastopajočimi pa podporno. Veseli me, da ima revija tudi zvesto občinstvo – najbolj zagrete poslušalke in poslušalci nas obiščejo kar oba zaporedna večera«, je povedala **Anja Kocman, vodja JSKD OI Postojna**.

JSKD OI Postojna

Mančin dan branja, ljubezni in navdiha

5. marca se je po vsej Sloveniji odvijal kulturni dogodek na rojstni datum Mance Košir – »Mančin dan branja, ljubezni in navdiha«. Tej akciji smo se pridružili tudi v Pivki v sodelovanju Območnega odbora Hospic Primorsko Notranjska in Kulturnega društva Lipa.

Mančin dan branja, ljubezni in navdiha je nastal na pobudo Mančinega prijatelja, znanega pravnika in pisatelja Marka Pavlihe, ki je bil tudi že gost prireditve Hospickafe v Kopru. Manca Košir je posvetila veliko svojega časa ozaveščanju ljudi v zvezi s sprejemanjem smrti in potrebe po žalovanju. V Krpanovem domu smo se zbrali predstavniki več pivških skupin in društev in skupaj s pesmijo in besedo posvetili svoj čas razmišljanju, kako narediti svet boljši. Manca je kot ambasadorica branja zapisala: »Kdor bere, ta tudi misli. Kdor bere bolje, razume samega sebe, druge ljudi in svet, v katerem živi. Kdor bere, je z zlato nitjo povezan s svojo dušo, zato sliši njen glas. In ni nikoli osamljen, čeprav je sam. Ne imeti, biti, je smisel bivanja.« Ob takem razmišljanju, recitacijah Mančinih pesmi z globoko vsebino in petju ljudskih pesmi pevcev Irene Rep in Rafaela Zorka smo preživeli dobro uro. Predsednik Območne enote Slovenskega društva Hospic Primorsko – Notranjska Ernest Margon je podal razloge za delovanje Hospica in druženje zaključil z lastnimi mislimi, ki nas vse skupaj opominjajo: »Biti, ne imeti. Biti v odnosih do ljudi, samega sebe. Pred mesecem dni sva začela s prostovoljko Cirilo

pogovorno uro v Domu starejših Talita kum v Postojni. Oskrbovanci so se odzvali, deseterica, odkrit pogovor, poslušanje drug drugega, življenjske izkušnje, vesele in trpke življenjske zgodbe. Svetle in temne plati življenja. In končna beseda vseh: lepo nam je tukaj. Pa ne le v trenutkih, ko se dobimo, lepo jim je v tem domu. Iskrene besede in svetli pogledi. Dragocen čas, ki ni izgubljen. Je podarjen vsem nam. Ko čas podarjamo drugim, neskončno veliko dobimo tudi sami.« Širjenju blagodejnega virusa branja ... in razmišljanja je Manca posvetila svoje življenje in k temu vzbudila številne mlade in manj mlade posameznike. Naj ob branju in poslušanju izbranih misli tudi nas zajame ta osrečujoči virus. Tako bo svet lepši in boljši.

Irena Margon, foto: Tina Baša

Srečanje s Prešernom in njegovo poezijo na čajanki

Februar je še posebej posvečen kulturnim dogajanjem, zato se je 14 udeležencev čajank v knjižnici v Pivki spet zbralo na tematskem srečanju. Tokrat so se posvetili **Francetu Prešernu** in pripravili recital njegovih manj branih in poznanih pesmi. Orisali so tudi Prešernov značaj in podobo, saj njegovi portreti nekoliko skrivnostno odkrivajo njegovo veličino. Prešeren je bil namreč upodobljen po spominu in pogovorih njegovih bližnjih in prijateljev, saj se ni maral dati portretirati. To je v svojih zapisih potrdila tudi Prešernova hči **Ernestina Jelovškova**. Spoznali smo dobro predstavitev Prešernovega zunanega izgleda, po zapisih **Janeza Mušiča**. Pesnika je predstavil kot človeka kmečkega rodu, ki pa se je znal nositi, čeprav ni bil mestni gizdalin. Na njegovem obrazu je bilo poznati, kakšnega razpoloženja je bil. Njegov značaj pa je odlično opisal **prof. dr. Anton Požar**, slavist iz Petelinj, pivški rojak, ki je bil svoj čas profesor na klasični gimnaziji v Vipavi. O njem je povedal: »Prešeren je bil že zgodaj zrel človek. Že v šoli je veljal za ponosnega fanta. Bil je pa tudi zelo občutljiv in neustaljen, padal je v skrajnosti.« Vse to in njegov daljnoviden in neukrotljiv duh, ki ga je spremljal in podpiral v prizadevanjih za slovenstvo, edinstvo, srečo, spravo, potrjuje, da je bil že v svoji dobi eden največjih Slovencev. Pa še anekdota, kako svobodoljubni človek je bil Prešeren, še svoje žepne ure ni hotel nositi na verižici, ker da je to simbol sužnosti.

Pogovor je stekel tudi ob branju njegove poezije, kjer so bili vsi udeleženci čajanke soglasni, da je bil kritičen do tedanje družbe in nepravilnosti, da je bil nežen in hkrati nesrečen pri svojih ljubeznih, da je znal opazovati življenje in videti v naprej. Mojstra sonetov in drugih klasičnih oblik pesmi nismo mogli obdelati na eni čajanki. Zato smo bili vsi soglasni, da je sicer drobna knjižica Poezij silno velik narodni zaklad, iz katerega je mogoče črpati za vse čase in rodove. Srečanje na čajanki je ponovno preseglo pričakovanja vseh, bilo nam je lepo in skupna ugotovitev je bila, da se človek lahko umakne v svet umetnosti in kulture in s tem dvigne na višjo raven kvaliteto svojega življenja.

Irena Margon, foto: Dartaniela Stegel

Čajanka, posvečena pesniku Cirilu Zlobcu ob 100-letnici rojstva

V čitalnici knjižnice v Pivki je Kulturno društvo Lipa Pivka skupaj s knjižnico v Pivki prvo čajanko v letu 2025 posvetilo spominu na velikega pesnika **Cirila Zlobca**, enega izmed štirih pesnikov, ki so močno zaznamovali poezijo po drugi svetovni vojni in postali nov pesniški rod, ki je uvedel intimistično poezijo in svobodo pesniškega izražanja.

14 rednih obiskovalcev čajank se je v tem večeru še posebej posvetilo **Cirilu Zlobcu**, ki je živel in ustvarjal najdlje od četverice prijateljev pesnikov. **Kajetan Kovič**, **Janez Menart**, **Tone Pavček** in **Ciril Zlobec** so izdali prvo pesniško zbirko z naslovom **Pesmi štirih**. **Zlobec** je umrl 24. avgusta leta 2018, letos pa bo 100 let, kar je bil rojen. Po uvodnih besedah **Irene Margon** so udeleženci čajanke pripovedovali o pesniku, njegovi poeziji in tudi srečanjih z njim. Pesnik se je s svojimi čudovitimi soneti in tematiko ljubezni, **Krasa**, volje do življenja vsem vtisnil v spomin. Pretresljivo je bilo spominjanje na tragično izgubo obeh **Zlobčevih** otrok, ki ju je prežgodaj iztrgala smrt. V pesmi, posvečeni hčerki **Varji**, je zapisal: »Razlogi za življenje so! Celo ko je življenja v nas vse manj in manj.« Prežgodaj umrli sin **Jaša** je ohranjen v njegovih pesmih. Oče ga je zelo cenil kot intelektualca in mladega borbenega pravičnega človeka, ki si je izbral svojo pot. Pesnik je kljub bolečini in tragediji obeh smrti še vedno

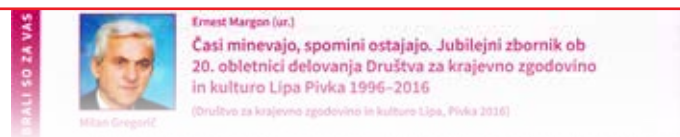
prisegal na življenje, videl ga je kot potovanje iz sebe vase. Njegovo dolgo življenje je bilo bogato in pestro, preizkušano z osebnimi izgubami. Rojen na **Krasu**, med vojno partizan, slovenski pesnik in pisatelj, kasneje diplomirani slavist, novinar, publicist, prevajalec, urednik, politik, vpliven človek, vse to je bil **Ciril Zlobec**. Do konca pa je v poeziji videl možnost, da se človek poglobi vase in razmišlja. V letu 2007 je bil tudi gost kulturnega večera na povabilo **KD Lipa**. Rad se je odzval in navdušil **Pivčane** s svojo iskrenostjo, neposrednostjo in čudovito poetično besedo. Udeleženci čajanke so vsak po svoje s prispevki dodali k odkrivanju človeškega pesniškega bogastva **Cirila Zlobca**. »Biti človek«, kot je poimenoval eno izmed številnih pesniških zbirk, tako simbolno povezuje **Zlobčevo** misel z življenjskimi izkušnjami in prvinskostjo človeškega obstajanja.

Bogat in nadvse prijeten pogovorni večer je bil obogaten tudi z avtorsko pesmijo **Dore Hrvatič**, hvalnico pesniku in s številnimi zgodbami, ki so se dotikale njegovega življenja, tudi znamenite brade, ki je od mladosti ni nikoli opustil in je postala njegov zaščitni znak. Hvala tudi gospe knjižničarki **Dartanieli Stegel** za njeno pripravljenost, da je pripravila priložnostno razstavo **Zlobčevih** pesniških del.

Irena Margon, foto: Ernest Margon

Glas o delu v KD Lipa segel celo čez mejo

V Društvu za krajevno zgodovino in kulturo Lipa Pivka smo bili presenečeni in veseli, ko smo o delovanju društva pred kratkim zasledili izjemen prispevek o zborniku društva, ki je sicer izšel skoraj pred desetimi leti. »Časi minevajo, spomini ostajajo« je bil zbornik dogajanja na kulturnem področju ob 20-letnici obstoja društva. Poznanemu primorskemu intelektualcu in publicistu **Milanu Gregoriču** je zbornik prišel v roke. Ob njem je spoznaval, kako bogato kulturno življenje je prispevalo KD Lipa Pivka na Pivškem in širše. S prispevkom je želel razširiti glas o delu pivškega društva tudi na Tržaško, saj je bilo od tam veliko gostov v Pivki in živahno je bilo tudi sodelovanje s kulturnimi

ustvarjalci iz tistega okolja. V znani tržaški kulturni reviji »**Mladika**« je objavil prispevek o delovanju društva. V društvu smo ponosni na tako pozornost. Čeprav je že skoraj deset let od zbornika, očitno še vedno opominja, da je treba ohraniti spomine, saj se je v času po osamosvojitvi Slovenije dogajalo veliko prireditev, povezanih s ponosom na naše slovenstvo, identiteto, narod in naše znamenite osebnosti. V društvu čutimo zavezo, da je z delom treba nadaljevati, da se ne izgubimo v globalnem in razosebljenem svetu. Tridesetletnica delovanja Kulturnega društva Lipa naslednje leto bo nova priložnost za to.

KD Lipa Pivka

Pomlad v Hiši kulture v znamenju slikark

Hiša kulture v pomladnih mesecih preveva ženska energija. V marcu, ki ga vselej namenimo ženskim umetnicam, svoje delo predstavlja Ana Sluga, aprila sledi razstava Postojnčanke Beti Bricelj.

Ana Sluga deluje v glavnem kot slikarka, ustvarja pa tudi na področju videa in fotografije. Na razstavi z naslovom Pozabljeni pogovori umetnica predstavlja svoje najnovejše slike, izbrana dela na papirju in serijo grafik, ki je nastala v Hiši kulture. V teh delih zavzema osrednje mesto ženska figura. Postavljena je pred nevtralnno ozadje, ki je monokromno ali prekrito z vzorci, narejenimi s soboslikarskimi valjčki. Ometa je v oblačila in obdana s predmeti v nelogičnih in časovno neskladnih sestavih. Njen obraz ni izrisan, komunicira zgolj s kretnjami in z držo telesa. Očitno je ujeta sredi nekega opravila ali situacije, ki spričo vrzeli in nekonsekvence v pripovedi ostaja nejasna. Slike preveva vzdušje, kjer se reminiscence na neko nedoločno, nostalgčno in domačo preteklost spletajo z referencami na urbano sodobnost, kar še dodatno pripomore k pomenski razvezanosti in razdrobljenosti podobe. Zato se pred nas postavlja kot uganka, nekakšen vizualni anagram, ki ga rešujemo tako, da ga prešijemo s svojimi asociacijami, spomini in izkušnjami. Vendar pa interpretacija, ki se izvije iz tega prepleta, ni enoznačna – kot pri anagramu je tudi tu možnih več kombinacij. Skozi proces sestavljanja različnih kombinacij se pred nami postopno izriše portret sodobne ženske, ki je vpeta v mrežo družbenih vlog in praks, saj sledi svojemu poklicu in ambicijam, se ukvarja z zanimanji in hobiji, ob tem pa je še vedno tudi gospodinja, žena, hči in mati. In ko nas hipoma prešine naslov razstave, nekje vmes zagledamo tudi portret prezaposlenega, odtujenega in vase zatopljenega sodobnika, ki za spletnje globljih medčloveških vezi, začeni s pogovorom, preprosto nima več časa.

Beti Bricelj je slikarka srednje generacije, ki je v preteklem desetletju dosegla mednarodno prepoznavnost, v slovenskem umetnostnem prostoru pa se uveljavlja šele v zadnjih letih. Ustvarja na področju geometrijske abstrakcije z elementi op-art-a. Njena dela nastajajo na osnovi mrežne

strukture v čistih linijah, kjer z ritmiziranjem oblik, barv in svetlobe ustvarja različne abstraktne kompozicije. Osnova, iz katere običajno izhaja, je oglat geometrijski lik, kot je denimo kvadrat, pravokotnik, celo trikotnik, na tokratni razstavi pa izjemoma predstavlja delo, kjer je osnova krog. Svobodna kompozicija iz krogov razgibava strogo geometrijsko strukturo, zato se zdi kot vdor kaosa, igre in ustvarjalnosti v simbolični red – kar je nenazadnje začetek vsakega umetniškega delovanja.

www.hisakulturepivka.com
FB:galerijahisakulturepivka
IG: hisakulturepivka

Mojca Grmek

Izobraževanje

Pust na POŠ Šmihel

Pust je šeme pripeljal tudi na podružnico. Pouk so nadomestili zabava, igra, nastopi pustnih šem in sladkanje s krofi. Z učenci ter otroki in vzgojiteljicami iz vrtca smo se odpravili tudi na sprehod po vasi. Z ropotanjem, žvižganjem, glasbo in dobro voljo smo (upamo) pregnali zimo in priklicali pomlad.

Za konec so nas, kot vsako leto, pogostili tudi v sosednji gostilni. Hvala lepa vsem vaščanom za pozdrave in dobre, ki so nam jih namenili.

POŠ Šmihel

Šola ambasadorka evropskega parlamenta

V letošnjem šolskem letu so v okviru aktivnosti, ki potekajo v sklopu programa Šola ambasadorka evropskega parlamenta, pristopili tudi učenci 8. razreda OŠ Pivka.

Dijaki Srednje gozdarske, lesarske in zdravstvene šole Postojna v tem programu sodelujejo že šesto leto, so učencem predstavili veliko novega o EU v vsakdanjem življenju, o delovanju Evropskega parlamenta in o spoznavanju pravic dijakov EU.

V okviru sodelovanja so učenci OŠ Pivka in dijaki SGLŽŠ Postojna v skladu s smernicami EU o varovanju okolja in recikliranju materialov izdelali koš za smeti iz odpadnih plastičnih zamaškov.

Delček izkušenj iz varovanja narave in začetek sodelovanja med učenci in dijaki je dober začetek in podpora k osnovnim idejam EU.

Mateja Mezgec Pirjevec

Ekipo OŠ Pivka v primorskem polfinalu tekmovanja POPRI

Prvi pomembnejši dogodek, ki je osnovnošolcem ponudil priložnost, da svojim vrstnikom in širši javnosti pokažejo svoje ideje in prototipe, je bilo regijsko tekmovanje podjetniških idej mladih »PITCHAJ - predstavi svojo idejo«, ki je 30. januarja potekalo v Pivki, v prostorih Podjetniškega inkubatorja Neverke. Na srečanju se je predstavilo deset ekip iz petih osnovnih šol: Osnovne šole Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, Osnovne šole Toneta Tomšiča Knežak, Osnovne šole Pivka, Osnovne šole Košana ter Osnovne šole Elvire Vatovec Prade.

Osrednji del programa je bil namenjen predstavitvi podjetniških idej vseh nastopajočih, pridobitvi povratne informacije o inovativnosti njihove idejne rešitve, delitvi izkušenj podjetnosti ter povabilu k prijavi na nacionalno tekmovanje POPRI, ki ga vsako leto organizira Primorski tehnološki park. Uvodoma sta prisotne pozdravila Dolores Keš, vodja Mrežnega podjetniškega

inkubatorja Perspektiva, ter Majda Godina, podžupanja Občine Pivka.

Mladi so se v »pitchanju« zelo dobro odrezali in z idejami navdušili tričlansko komisijo, ki so jo sestavljali predstavniki lokalnih zavodov in podjetij, kot tudi ostale prisotne. Ekipe so spodbujali tudi podjetniški mentorji in učitelji, ki so jim pomagali skozi proces razvoja podjetniških idej.

Najboljši so se uvrstili v polfinale tekmovanja POPRI. V konkurenci 63-ih prijavljenih podjetniških idej v kategoriji osnovnošolcev se je ekipi Govoreči kipec iz OŠ Pivka ter ekipama Daily Vibe in King Charge iz OŠ Elvire Vatovec Prade uspelo prebiti med 12 polfinalistov v Primorski regiji. Ekipe iz OŠ Prade pa je 12. marca uspela tudi uvrstiti v finale. Vsem sodelujočim iskrene čestitke!

Podjetniški inkubator Perspektiva

Medgeneracijska ročna dela

Upokojenke iz skupine Kvačkane nitke smo gonilna sila Večgeneracijskega centra - Točke moči v Pivki. V sedmih letih druženja in ustvarjanja smo nabrle dovolj znanja in samozvesti, da svoje spretnosti delimo med mlade. Letošnjo sezono smo posvetile učenju ročnih del v šolah. Decembra smo izvedle delavnico v Podružnični šoli Šmihel, tik pred zimskimi počitnicami smo šle na obisk v Osnovno šolo Pivka, kjer smo bile gostje prvošolcev.

Z učiteljicami smo že nekaj časa pripravljale naše srečanje. Dogovorile smo se, da bodo učenci izdelali darilo materam za dan žena. Skupaj smo naredile posebne kartončke in pripravile raznobarno prejo. Po kratkem spoznavanju in demonstraciji prepletanja smo zagrizli v delo. Učenci so bili izredno motivirani, natančni in hitri. Občasno smo priskočile na pomoč utrujenim prstkom in zavozlanim nitkam, dela je bilo kar nekaj, saj smo združili oba razreda. Po dobri uri prepletanja smo bili vsi utrujeni, še dobro, da se je bližal odmor. Kvačkane nitke se učencem vedno zahvalimo za povabilo na svoj način. Za slovo in v spomin na delavnico vsakemu učencu izdelamo majhno živalico, tokrat so vsi dobili kvačkane zajčke.

Njihovo navdušenje je naše največje zadovoljstvo in neprecenljivo plačilo za naš trud. Učenci so odšli na malico, me pa smo z vzgojiteljico **Karmen** v avli ob kavi in piškotih obujale spomine na naše šolske dni. Fotografije in posnetke našega ustvarjanja si lahko ogledate tudi na spletni strani **Osnovne šole Pivka**.

J. Knafelc, foto: OŠ Pivka

Starejši

Šopek za babico: Ustvarjalnost otrok za 1.913 nasmehov

V okviru projekta »P-AOS, Prostovoljci - aktivni oblikovalci skupnosti«, smo partnerji projekta Park Istra, Zavod Sopotniki, Zavod Dobra pot in Središče Rotunda, Koper, organizirali srčno akcijo »Šopek za babico«. S to pobudo smo ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žena, spet razveselili starejše in jim polepšali praznik z ročno izdelanimi unikatnimi pozornostmi.

Letos smo v sodelovanju z 18 vzgojno-izobraževalnimi ustanovami v občinah Izola, Koper, Piran, Sežana in Hrpelje-Kozina zbrali skupaj 1.913 izdelkov, ki so jih otroci ustvarili pod mentorstvom učiteljev in vzgojiteljev. Ustvarili so voščilnice, risbe in cvetje iz papirja ter drugih materialov.

Zbrana darila so prostovoljci dostavili v 14 domov za starejše občane v Obalno-kraški, Goriški ter Notranjski regiji, Rdečemu križu Koper ter jih predali gospem, ki uporabljajo brezplačne prevoze za starejše v organizaciji Zavoda Sopotniki. V **Pivki** smo z unikatnimi pozornostmi otrok dobrodošlico izrazili vsem uporabnikom pravkar odprtega **doma starejših občanov Senecura**.

Medgeneracijsko sodelovanje igra ključno vlogo pri povezovanju različnih generacij, prenosu vrednot in krepitvi občutka skupnosti. Pobude, kot je »Šopek za babico«, mladim omogočajo, da izražajo

spoštovanje in hvaležnost starejšim, se spoznajo s prostovoljstvom, obenem pa starejšim prinašajo občutek vključenosti, topline in pozornosti. Takšni projekti krepijo vezi med generacijami, spodbujajo sočutje in pomagajo ustvariti okolje, kjer se ljudje vseh starosti čutijo cenjene in vključene. S sodelovanjem v medgeneracijskih pobudah se gradi bolj povezano in solidarno družbo, ki temelji na razumevanju, spoštovanju in medsebojni podpori.

Zavod Sopotniki

Pohod na dan kulture

Pohodnice Kluba upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka smo slovenski kulturni praznik obeležile s pohodom na **Klobuk**, 441m visok vrh nad Ljubljano, in naprej na 590 visok hrib **Toško Čelo**. Za jasne razglede na del Ljubljane in okoliške hribe nam je bilo vreme vseskozi naklonjeno.

Vzpone in spuste večinoma skozi gozd, smo premagovale z veliko dobre volje in na točkah za počitek smo, v duhu Prešernovega dne, recitirale njegove pesmi. Dan kulture smo zaključile obogatene s prijetnimi pohodniškimi izkušnjami.

Edvarda Sajovic

Mesec kulture v Društvu upokojencev Pivka

Društvo upokojencev Pivka je februarja organiziralo več kulturnih dogodkov.

Med njimi je bil ogled gledališke predstave **Arzenik in stare čipke** v Mestnem gledališču ljubljanskem, kamor se je 15 članov odpeljalo z vlakom. Člani krožka **Beremo skupaj** so se poleg rednih srečanj udeležili tudi več prireditev. 6. februarja so prisluhnili igralki Miladi Kalezić, ki je predstavila svojo knjigo **Vsa moja resnica je v njem**. 20. februarja so obiskali razstavo Erika Mavriča **V izobilju** v Hiši kulture, kjer so jih navdušile risbe na lesenih ploščah, narisane z ogljem. Istega dne so sodelovali tudi na čajanki Kulturnega društva Lipa, posvečeni Prešernu, kjer

so ob branju poezije razpravljali in prisluhnili pesmim članic Draguše in Dore.

Jelka Čeligoj, foto: Nevenka Šelj

Ko spomini zadišijo

Januarja je potekal tradicionalen, letos že deseti Teden pisanja z roko, ki nas je opomnil na pomen ohranjanja veščine pisanja z roko. Tema tokratnega tedna je bila »Ko spomini zadišijo«. K spodbujanju pisanja z roko smo pristopili člani Kluba upokojencev v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka.

Skupaj s stanovalci **Doma upokojencev Postojna** smo izpeljali delavnico pisanja spominov na otroštvo, ki so jih za navdih priklicali s pomočjo vonjav. S pripovedovanjem in vonjavami so se prebudili njim ljubi spomini, ki so jih nato zapisali z roko. Za zaključek so na razglednice z različnimi motivi pisali pozdrave in lepe želje z namenom, da nekoga prijetno presenetijo. Delavnica je potekala v prijetnem vzdušju in za dobro opravljeno delo smo bili vsi nagrajeni s strokovno vodenim razgibavanjem. Zapisane izdelke smo oblikovali v plakate in jih razstavili v prostorih Doma upokojencev.

Edvarda Sajovic

Pravica do oskrbovalca družinskega člana

S 1.1.2024 je pričela na CSD Primorsko Notranjska veljati prva pravica na področju dolgotrajne oskrbe, to je **pravica do oskrbovalca družinskega člana**.

Oskrbovalec družinskega člana (ODČ) je oseba, ki jo izbere uporabnik iz 4. in 5. kategorije dolgotrajne oskrbe (v nadaljevanju DO) za nudenje storitve DO na domu uporabnika v skladu s tem zakonom. ODČ je s 1.1.2024 nadomestil družinskega pomočnika (DP). Pomoč nudi v skladu z osebnim načrtom uporabnika.

Postopek za izbiro

Vlogo za uveljavljanje pravice do oskrbovalca družinskega člana se lahko odda osebno, po pošti ali elektronsko na vstopno točko CSD. Za prebivalce Pivke je to Center za socialno delo Primorsko Notranjska. Izpolnjevanje pogojev ugotavlja vstopna točka za dolgotrajno oskrbo (na podlagi mnenja ZPIZ-a) in izda odločbo o izbiri družinskega člana

Pogoji oskrbovalcev družinskega člana

Pogoji so: oskrbovalec je polnoletna oseba, poslovno sposoben, psihofizično sposobna opravljati naloge oskrbovalca družinskega člana, družinski član upravičenca in ima prijavljeno stalno oz. začasno prebivališče na istem naslovu kot upravičenec in tudi tam dejansko prebiva. Iz kazenske evidence izhaja, da ni bil pravnomočno obsojen zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo, kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost ali kaznivega dejanja zoper premoženje. Ima opravljeno usposabljanje iz 30. člena tega zakona oziroma ga opravi najpozneje v treh mesecih od izvršljivosti odločbe o izbiri oskrbovalca družinskega člana.

Obvezne priloge

Obvezne priloge so izvid zdravnika specialista s področja nevrologije ali fizioterapije, da zavarovana oseba ne more uporabljati obeh rok in nog (izvid ne sme biti starejši od 6 mesecev od datuma oddaje popolne vloge), izvid kliničnega psihologa ali zdravnika specialista s področja psihiatrije ali nevrologije, iz katerega izhaja, da je bil na preizkusu spoznavnih sposobnosti ugotovljen hud kognitivni upad (izvid ne sme biti starejši od šestih mesecev od datuma oddaje popolne vloge), pooblastilo za zastopanje, kopija pravnomočne odločbe o postavitvi zavarovane osebe pod skrbništvo, iz katere je razviden obseg skrbnikovih obveznosti in pravic ter potrdilo o nekaznovanosti kandidata za oskrbovalca družinskega člana.

Pravice oskrbovalca družinskega člana

Oskrbovalec družinskega člana ima pravice: delnega plačila za izgubljen dohodek (1,2 oz 1,8 kratnik

minimalne plače, če skrbi za dva upravičenca), vključitve v obvezna socialna zavarovanja, načrtovane odsotnosti (21 dni na leto od 1.12.2025) ter usposabljanja in strokovna svetovanja.

Oskrbovalec družinskega člana zagotavlja dolgotrajno oskrbo upravičencu skladno z osebnim načrtom, v zvezi z upravljanjem teh nalog pa mesečno poroča centru za socialno delo, kasneje bo mesečno poročanje prešlo na koordinatorje dolgotrajne oskrbe, zaposlene pri izvajalcih dolgotrajne oskrbe.

Primerljive pravice, ki se izključujejo s pravico do oskrbovalca družinskega člana: Dodatek za pomoč in postrežbo na podlagi veljavnih predpisov, institucionalno varstvo v domovih za starejše, posebnih socialno varstvenih zavodih za odrasle in kombiniranih socialno varstvenih zavodih, varstveno delovnih centrih in socialno varstvenih zavodih za usposabljanje v delu institucionalne oskrbe odraslih na podlagi zakona, ki ureja socialno varstvo ter pravica do osebne asistencije na podlagi zakona, ki ureja osebno asistenco, razen v primeru, ko zakon, ki ureja osebno asistenco, določa, da določene storitve iz naslova osebne asistencije niso primerljive s storitvami DO.

V januarju je pričela na CSD Primorsko Notranjska delovati Vstopna točka za dolgotrajno oskrbo, kjer lahko občani pridobijo vse informacije in vloge o trenutno uveljavljenih pravicah iz področja dolgotrajne oskrbe.

Vstopna točka za dolgotrajno oskrbo se nahaja v drugem nadstropju PTC Primorka v Postojni. Kontaktna številka vstopne točke na CSD Primorsko Notranjska je 05 7001 235.

Brigita Knavs, CSD Primorsko Notranjska

V Postojni prišlo več kot 74 odstotkov žensk na mamografijo v program DORA

Dobrega pol leta je potekalo slikanje žensk v mobilni enoti programa DORA ob Bolnišnici za ženske bolezni in porodništvo Postojna. Od maja lani do januarja letos so na mamografijo skupno povabili okoli 5.500 žensk iz občin Pivka, Postojna, Ilirska Bistrica in Cerknica. Mamografije, ki je edina s kliničnimi raziskavami podprta metoda za zgodnje odkrivanje raka dojk v ciljni populaciji žensk programa DORA med 50. in 69. letom starosti, se je udeležilo 74,3 % vseh povabljenih žensk. Mobilna enota programa DORA je bila v Postojni že petič, udeležba žensk pa iz kroga v krog narašča in je bila tokrat najvišja. Mobilna enota programa DORA bo ponovno v Postojni maja 2026.

Rak dojk je še vedno najbolj pogost rak pri ženskah. Po podatkih Registra raka Republike Slovenije je leta 2021, ko so na voljo zadnji zbrani podatki, za rakom dojk na novo zbolelo 1.481 žensk. Več kot 80 odstotkov vseh žensk, zbolelih za rakom dojk, je starejših od 50 let. Program DORA je namenjen ženskam v starosti 50–69 let, ki jih vsaki dve leti povabijo na preventivno mamografijo. Ključni cilj programa je dolgoročno zmanjšanje umrljivosti žensk v ciljni populaciji zaradi raka dojk za 25–30 odstotkov.

Z mamografijo v programu DORA lahko zgodaj odkrijejo bolezenske spremembe v dojkah, ko jih ženska sama še ne more zatipati oziroma opaziti. Če raka dojk odkrijejo zgodaj, ko je omejen na dojko, je verjetnost ozdravitve praviloma večja. Tudi zdravljenje je manj obsežno, kar vpliva na boljšo kakovost življenja bolnic. Redna udeležba v organiziranem programu zgodnjega odkrivanja raka dojk dokazano povečuje preživetje bolnic.

Udeležba povabljenih žensk v Postojni se iz kroga v krog povečuje. Če je mamografijo leta 2016 opravila dobra polovica vabljenih žensk (54 %), je bil leta 2024 delež kar 74,3 odstotkov.

Dora, Državni presejalni program za raka dojk

Zaključek temeljnega usposabljanja za bolničarje

Občina Pivka je v sklopu podpore prostovoljnemu gasilskemu društvu iz občine tudi letos omogočila in financirala usposabljanje za bolničarje.

1. marca so uspešno zaključili 45-urni Temeljni program usposabljanja člani in pripadniki enot za prvo pomoč, ki se je sklenil s preverjanjem znanja in izpitom. Tečajniki so morali opraviti delavnico temeljnih postopkov oživljanja z uporabo AED, delavnico oskrbe poškodb, kjer so prikazali pravilno in pravočasno izvedbo prve pomoči in teoretični

preizkus znanja.

Z uspešno opravljenim izpitom so novi bolničarji pridobili pomembna znanja in veščine, ki bodo prispevala k učinkovitejšemu ukrepanju ob nesrečah ter nudenju prve pomoči v občini. Občina Pivka se zahvaljuje vsem udeležencem, inštruktorjem ter prostovoljnemu gasilskemu društvu za njihov trud in predanost ter OZRK Postojna Pivka za izvedbo programa.

Občina Pivka, foto: OZRK Postojna Pivka

Program Svit poziva k večji odzivnosti

Program Svit, ki ga vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), je eden od treh zelo uspešnih presejalnih programov za odkrivanje raka v Sloveniji. Z njim vsako leto preprečimo številne primere raka debelega črevesa in danke ter omogočimo zgodnje zdravljenje bolezni. Kljub temu, da preprost test na prikrito krvavitev v blatu 95 % udeležencem potrdi, da so zdravi, med preostalimi 5 % pa mnogim reši življenje ali omogoči pravočasno zdravljenje, se vseeno kar tretjina vabljenih ne odzove. Največji delež neodzivnih je med moškimi, pri čemer so posebej kritični moški v starostni skupini med 50 in 55 let. Odzivnost v občini Pivka v letu 2024 je bila 66,77 odstotkov, kar je nad povprečjem zdravstvene regije Koper (61,66 odstotkov). Med moškimi v občini Pivka je bila odzivnost 61,57 odstotkov, med ženskami pa 72,11 odstotkov.

Program Svit je eden izmed treh presejalnih programov v Sloveniji za zgodnje odkrivanje raka. Namenjen je odkrivanju predrakavih in rakavih sprememb na debelem črevesu in danki. Kljub dobrim rezultatom pa odzivnost na vabila zaostaja za drugima programoma, Zoro in Doro, prav zaradi slabšega sodelovanja moških. V Sloveniji vsi med 50. in 74. letom starosti vsaki dve leti prejmejo vabilo k sodelovanju, a številni ga prezrejo.

Preprost test, ki lahko reši življenje

Program Svit omogoča, da pet odstotkov udeležencev, ki prejmejo pozitiven rezultat presejalnega testa, v približno mesecu dni opravi kolonoskopijo, s katero zdravniki ugotovijo, ali gre za predrakave ali rakave spremembe.

Ste glasbo poslušali tako?

Poslušajte še svojo rit.

Odzovite se na vabilo Programa Svit.

Svit

Podpornik Programa Svit
Donat

Večino predrakavih sprememb lahko odstranijo že med posegom, kar prepreči razvoj bolezni. Pozitiven test večinoma ne pomeni, da ima posameznik raka, zato je strah pred preiskavo neupravičen. Rak debelega črevesa in danke se razvija tudi do 10 let, brez vidnih simptomov. Prav zato je sodelovanje v programu ključno za pravočasno odkrivanje in zdravljenje.

NIJZ, OE Koper

Za dostojno življenje z možgansko kapjo

V **Postojni** že sedmo leto deluje **Klub bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo (CVB)**, ki je del mreže 26 klubov po vsej Sloveniji. Klubi opravljajo dejavnost v okviru **Združenja bolnikov CVB**, ki ima sedež v Ljubljani, na Linhartovi 51 (www.zdruzenjecvb.com) in v slovenskem prostoru deluje že več kot 30 let.

Klub bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo (CVB) Postojna šteje 16 članov iz občin **Cerknica, Ilirska Bistrica, Pivka in Postojna**, ki se v prostorih **Društva upokojencev Postojna** na **Ulici 1. maja 2c** srečujejo vsak tretji **četrtek** v mesecu. Glavni namen delovanja klubov je omogočiti druženje oseb s podobnimi izkušnjami, ki si med seboj lahko najučinkoviteje izmenjujejo znanje, razvijajo pristočasne aktivnosti ter opozarjajo pristojne na pogosto prezrto dejstvo, da bolniki in svojci po **možganski kapi** potrebujejo vseživljenjsko podporo.

Vodstvo kluba zanje organizira različna predavanja in delavnice. Dejavno sodeluje tudi s **Centrom za krepitev zdravja**. Uspešno je izpeljal tudi vseslovenski izlet z ogledom Postojnske jame, ki se ga je udeležilo 377 bolnikov in njihovih sorodnikov iz vse Slovenije. Člani

kluba imajo možnost ugodnejših terapij v toplicah, obiskov drugih CVB klubov v Sloveniji, udeležbe na različnih srečanjih z igrami, pohodih ...zato vabljeni vsi, ki ste zainteresirani.

Postali bi del mreže, ki jo poskuša **Združenje bolnikov s CVB Slovenije** ustvariti po vsej državi. **Več nas bo, bolj bomo vidni in slišani.**

Kontakt: Vlasta Andlovec predsednica kluba, tel.: 030 624 327, e-pošta: vandlovec57@gmail.com

Dušan Kafol, foto: Franc Perčič

Nastopa višek sezone

Ženska ekipa ŠD Košana, ki tudi v sezoni 2024/25 nastopa tako v pokalnem tekmovanju kot v državnem prvenstvu, je s prvim delom sezone že opravila. V pokalu tokrat niso bile tako uspešne kot v minulih dveh sezonah, ko so bile dvakrat zapored (2023 in 2024) pokalne prvakinje Slovenije. Tokrat so v 1. krogu doma premagale **FK Trzin** (9 : 2), v polfinalu pa so pred domačimi gledalci nepričakovano visoko 0 : 6 izgubile proti **ŽNK Celje**. V povratni tekmi v Celju so bile veliko boljše in po hudem boju bile še drugič poražene (5 : 4). V finalnem obračunu sta se 15. marca v Podčetrtku za pokalni naslov pomerila **ŽNK Vrhnika** in **ŽNK Celje**.

Končnica oziroma drugi del državnega prvenstva pa je v polnem teku. Košanke so v 1. krogu v gosteh s 6 : 0 premagale **ŽNK Cerklje**, v 2. krogu so istega nasprotnika doma porazile kar z 9 : 0. V 3. krogu so na dan žena igrale na Vrhniki in z domačo ekipo remizirale 1 : 1 (strelka Tina Jesenovec). Po kazenskih strelah so izbranke **Ane Bucik**, ki sedaj vodi ekipo, zmagale 6 : 4, strelke - **Tina Jesenovec**, **Anja Žvokelj**, **Larisa Djak**, **Patrija Steklačič** in **Kaltrina**

Kajtazi. Povratna tekma, 4. krog, med **ŠD Košana** in **ŽNK Vrhnika** bo 22. marca. Če bi Košanke vpisale še drugo zmago, bi se uvrstile v finale, kjer bi bile njihove nasprotnice Celjanke, večkratne državne prvakinje. Če bi bila potrebna še tretja tekma (igra se na dve zmagi), bi ta bila 26. marca na Vrhniki. Vsi v klubu in okrog njega se nadejajo igranja v velikem finalu, kjer tudi naslov državnih prvakinj Slovenije ni nemogoč.

Brane Fatur

NK Košana v spomladanski del sezone

Osmega marca se je pričel spomladanski del nogometnega prvenstva v EPNL, kjer že desetletja igra tudi NK Košana.

Po jesenskem delu, ki se je zaključil 24. novembra, so Košanci pristali na 7. mestu s 13 točkami. Po zimskem premoru so februarja meseca pod vodstvom **trenerja Smiljana Lukmana** pričeli s pripravami na preostali del tekmovanja. Z različnim uspehom so odigrali tri pripravljalne tekme.

Priprave za nadaljevanje v Primorski ligi so potekale na domačem igrišču, ki omogoča vadbo tudi v večernih urah. V 13. krogu so v prvi spomladanski tekmi gostovali pri najbližjem sosedu **Jadranu Hrpelje Kozina** in v Krvavem potoku minimalno izgubili 0 : 1. V prihodnjih krogih igrajo doma z **Idrijo**, **Renčami** in **Komnom** (12.4. - zadnja tekma rednega dela), v gosteh z **Vodicami Šempas**, v enem krogu pa so prosti. V klubu se nadejajo, da bodo ob koncu pristali v zgornji polovici prvenstvene lestvice.

Brane Fatur, foto: NK Košana

Ekipa Minibar

2. marca je v Balinarskem klubu Šiška potekal turnir četvork, kjer je ekipa Mini bar osvojila 1. mesto! Zmagovalno ekipo so sestavljali igralki BK Oro Met Pivka, Tjaša Abram in Semi Abram, njun trener Klemen Podgoršek, ter Marko Jagodnik iz Balinarskega kluba Ilirska Bistrica. Čestitke.

S.A.

Na ženskem Mastersu kar dve Pivčanki

Balinarska dvorana Šiška je 8. in 9. marca gostila tradicionalni Masters v organizaciji BŠD Šiška, na katerem so imele pravico nastopa najboljše balinarke leta 2024. Zmagovalni pokal je z maksimalnim številom točk osvojila Eneja Ozbič Primc (Skala Sežana/Hrast Kobjeglava) pred Jacqueline Košir in Tanjo Marc (obe

Hrast Kobjeglava). Priznanje za Balinarko leta je prejela Jacqueline Košir.

Sodelovali sta tudi članici BK Oromet Pivka Iva Guštin, ki je osvojila 4. mesto in Samanta Abram Štunf z 8. mestom.

AFČ

Matej Lepej na evropskem prvenstvu do dveh medalj

Prejšnji mesec je v Apatinu (Srbija) potekalo 1. Evropsko prvenstvo v članski in U23 kategoriji, ki je nadomestilo dosednji posamični Svetovni pokal. Na prvenstvu je nastopilo 12 slovenskih predstavnikov, ki so se za medalje borili v štirih kegljaških disciplinah - mešane dvojice, sprint, posamično in v kombinaciji. V naši izbrani vrsti je bil tudi Pivčan Matej Lepej, ki v sezoni 2024/25 igra za vodečo ekipo hrvaškega prvenstva KK Zaprešić. Na prvenstvu je Matej osvojil dve medalji, srebrno v posamični konkurenci in bronasto v mešani dvojici skupaj z Brigito Strelec, ter popolnoma upravičil svoj nastop in vidno prispeval k uspehu slovenske reprezentance.

Na sprejemu, ki ga je zanj pripravil domači in nekdanji KK Pivka v Krpanovem domu, je Matej, ki je tudi predsednik Športne zveze Pivka, povedal: »Sprejema na kegljišču v Krpanovem domu, kjer sem pričel leta 1998, kasneje sila uspešno nadaljeval pri drugih klubih, nisem pričakoval in sem ga bil zelo vesel. Tudi s premiernim nastopom na EP sem zelo zadovoljen, to je moj največji uspeh doslej. Za tretjo medaljo (bronasto) sta mi v kombinaciji zmanjkala le dva keglja. Zahvaljujem se tudi predsedniku Kegljškega kluba Pivka Ernestu Margonu za izkazano pozornost.« Na evropskem prvenstvu je nastopila tudi Pivčanka Nataša Radić, ki je vrsto let igrala za domači KK Pivka.

Matej Lepej in predsednik KK Pivka, Matejevega prvega kluba, Ernest Margon

V tej sezoni nastopa za KK Calcit Kamnik, trenutno so najboljša slovenska ženska ekipa, v ligi prepričljivo vodijo in se jim nasmiha naslov državnih ekipnih prvakinj. V Srbiji Nataša ni posegla po vidnih uvrstitvah. V mešanih članskih dvojicah je bila skupaj s Postojnčanom Žigom Požarjem (sedaj Triglav Kranj) dvajseta, v posamični konkurenci pa je osvojila 18. mesto.

Brane Fatur, foto: Lea Pašić

Občni zbor Balinarskega kluba Frnantovi

V četrtek, 20. februarja, smo se na kmečkem turizmu Pri Cunarju na Jurščah zbrali na občnem zboru člani **BK Frnantovi iz Parij**. Po pregledu dela v preteklih dveh letih in finančnem poročilu smo se pogovarjali o planu dela v letu, ki je pred nami. Ugotovili smo, da kar nekaj vaških balinarskih društev v okolici ni več aktivnih. Veseli nas, da se v Parjah v sezoni od pomladi do jeseni še vedno skoraj vsak večer balina. V Parjah sta balinišče in hiška ob njem edini prostor druženja za vaščane in ostale obiskovalce. Lani sta **predsednik vaše skupnosti Parje Aleš Česnik** in **Branko Česnik** obnovila strop in hišico pobelila. Zdaj je prijetnejša za druženja. Člani se bomo potrudili, da nas bo več spremljalo ligaške tekme naših

tekmovalcev in sodelovalo pri pripravi dogodkov, ki si jih vsi želimo. Poskrbeli bomo tudi za boljše obveščanje. V jesenskem času načrtujemo izlet v dolino Soče.

Vsi, ki si želite rekreativnega balinanja ob toplih večerih in zabavne družbe, ste v Parjah vedno dobrodošli. Vabljeni tudi k vpisu v naš Balinarski klub Frnantovi. Z vpisom boste pomagali pri nadaljnjem delu kluba in športnih uspehih. **Kontakt: predsednik Stane Zadel (040 364 311).**

BK Frnantovi Parje

JOŽEFOVO IN VELIKA NOČ NA SUHORJU

29. 3. - 6. 4. 2024

LEPO VABLJENI!

VAŠKO DRUŠTVO SUHORJE

POROČILO O SKLADNOSTI PITNE VODE V LETU 2024 ZA VODOVODNEGA SISTEMA (VS) POSTOJNA–PIVKA IN SUHORJE

Upravljevec javnega VS, KOVOD Postojna, d. o. o., Jeršice 3, 6230 Postojna za vsako preteklo koledarsko leto pripravi letno poročilo o skladnosti pitne vode na podlagi zahtev Uredbe o pitni vodi, UR. list RS št. 62/23.

VS Postojna–Pivka je razdeljen na dve oskrbovalni območji (OO): **OO Osrednji del**, se oskrbuje iz vodnega vira Malni in **OO Strane – Hruševje – Šmihel**, ki se oskrbuje iz vodnega vira Korotan, Strane in črpaljšča Šmihel pod Nanosom. **VS Suhorje** ima eno oskrbovalno območje. Oskrbuje se iz VS Ilirska Bistrica, ki je v upravljanju JP Komunala Ilirska Bistrica. Prispevno območje vodnega zajetja je Snežnik.

Tabela 1: Število uporabnikov in distribucija pitne vode (m³) za leto 2024 po OO

Ime OO	Število uporabnikov	Distribucija pitne vode (m ³ /leto)
Osrednji del	20.369	2.183.191
Strane–Hruševje–Šmihel	2.673	316.941
Suhorje	67	3.281
SKUPAJ	23.109	2.253.413

Tabela 2: Priprava pitne vode za leto 2024 po OO

Ime OO	Objekt za pripravo vode	Priprava pitne vode
Osrednji del	Vodarna Malni	Koagulacija, ultrafiltracija (UF), aktivno oglje, dezinfekcijsko sredstvo: UV in plinski klor
Strane–Hruševje–Šmihel	Vodarna Malni	Koagulacija, ultrafiltracija (UF), dezinfekcijsko sredstvo: UV in plinski klor
	Vodarna Korotan	Koagulacija, ultrafiltracija (UF), dezinfekcijsko sredstvo: Natrijev hipoklorit
	Šmihel pod Nanosom	Brez obdelave, dezinfekcijsko sredstvo: plinski klor
	Strane	Brez obdelave, dezinfekcijsko sredstvo: Natrijev hipoklorit
Suhorje	Vodarna Ilirska Bistrica	Ultrafiltracija, dezinfekcijsko sredstvo: plinski klor

Tabela 3: Državni monitoring pitne vode za leto 2024 po OO

Ime OO	(N) vseh vzorcev	(N) rednih vzorcev	(N) občasni vzorcev	(N) neskladnih vzorcev
Osrednji del	22	20	2	0
Strane–Hruševje–Šmihel	4	3	1	0
Suhorje	2	2	0	0
SKUPAJ	28	25	3	0

Legenda: (N): število vzorcev; **Redni preskus:** Okus, temperatura, pH vrednost, Električna prevodnost pri 20 °C, Preostali prosti klor, Vonj, Barva, Motnost, Aluminij, Koliformne bakterije, *Escherichia coli*, *Clostridium perfringens* (vključno s sporami), Število kolonij pri 22°C in 37°C. **Občasni preskus:** redni preskus z dodatnimi parametri Amonij, Enterokoki, Celotni organski ogljik, Klorit, Klorat, Nitrit, Nitrat, Vsota nitrat/50+nitrit/3, Sulfat, Klorid, Fluorid, Natrij, Mangan, Železo, Bor, Antimon, Arzen, Baker, Kadmij, Krom, Nikelj, Selen, Dibromklorometan, Bromdiklorometan, Tribromometan, Triklorometan, Trihalometani-vsota.

Obrazložitev tabele 3: V okviru monitoringa pitne vode je bilo na VS Postojna – Pivka in VS Suhorje skupno opravljenih osemindvajset vzorčenj za mikrobiološke in fizikalno – kemijske preskuse. Pri izvajanju nadzora so bili vsi odvzeti vzorci skladni z Uredbo o pitni vodi.

Tabela 5: Notranji nadzor za leto 2024 – surova voda

Ime OO		(N) vseh vzorcev	(N) MB	(N) neskladni MB	(N) redna in občasna KEM	(N) neskladni redna in občasna KEM
Osrednji del	Zajetje Malni	4	2	2	2	0
Strane–Hruševje–Šmihel	Zajetje Korotan	4	2	2	2	0
	Šmihel pod Nanosom	2	1	0	1	0
	Strane	2	1	0	1	0
SKUPAJ		12	6	4	6	0

Legenda: (N): število vzorcev; **občasna MB:** Koliformne bakterije, *Escherichia coli*, Enterokoki, *Clostridium perfringens* (vključno s sporami), Število kolonij pri 22°C in 37°C; **redna KEM:** pH vrednost, Električna prevodnost pri 20 °C, Preostali prosti klor, Vonj, Barva, Motnost, Amonij, Nitrit, Oksidativnost in/ali TOC, Aluminij; **občasna KEM:** parametri skupine B, kemijski parametri Uredbe o pitni vodi.

Obrazložitev tabele 5: V surovi vodi je bilo odvzetih dvanajst vzorcev surove vode. Mikrobiološko neskladni so bili štirje vzorci, dva na vodnem zajetju Malni in dva na vodnem zajetju Korotan. Redno fizikalno–kemijsko preskušanje je bilo opravljeno skupaj šest na obeh OO. Vseh šest vzorcev je bilo skladnih.

Tabela 6: Notranji nadzor za leto 2024 – po pripravi

Ime OO		(N) vseh vzorcev	(N) občasna MB	(N) neskladni občasna MB	(N) paraziti	(N) neskladni paraziti	(N) redna/ občasna KEM	(N) neskladni redna/ občasna KEM
Osrednji d.	Vodarna Malni	6	2	0	2	0	2	0
Strane–Hruševje–Šmihel	Vodarna Korotan	7	3	0	1	0	3	0
	Šmihel pod N.	5	2	0	2	0	1	0
	Strane	2	1	0	0	0	1	0
SKUPAJ		20	8	0	5	0	7	0

Legenda: (N): glej tabelo 5

Obrazložitev tabele 7: Po pripravi pitne vode je bilo opravljenih dvajset vzorčenj. Osem vzorčenj na občasne mikrobiološke, štiri na redne fizikalno-kemijske parametre in tri na občane kemijske parametre. Pet vzorčenj na prisotnost parazitov. Vsi odvzeti vzorci so bili tako mikrobiološko kot fizikalno kemijsko skladni z Uredbo o pitni vodi.

Tabela 7: Notranji nadzor za leto 2024 – na omrežju in na pipi pri uporabniku

Ime (OO)	(N) vseh vzorcev	(N) občasna MB	(N) neskladni občasna MB	(N) redna KEM	(N) neskladni redna KEM
Osrednji del	47	24	3	23	0
Strane–Hruševje–Šmihel	18	10	3	8	0
Suhorje	11	6	1	5	0
SKUPAJ	76	40	7	36	0

Legenda: (N): glej tabelo 5

Obrazložitev tabele 10: Na vseh treh OO je bilo skupaj odvzetih šestinsedemdeset vzorcev pitne vode. Na OO **Osrednji del** so bili neskladni trije vzorci. Dva vzorca zaradi koliformnih bakterij v naselju Predjama in eden vzorec zaradi preseženega SŠMO na 36 °C v naselju Buje. Ugotovljeni vzrok neskladnosti v vseh treh vzorcih je bil, zastajanje vode na pipi pri uporabniku. Na OO **Strane – Hruševje – Šmihel** so bili mikrobiološko neskladni prav tako trije vzorci. Vsi trije v naselju Razdrto. V enem vzorcu zaradi prisotnosti koliformnih bakterij in *Escherichia coli* ter SŠMO 22 °C in 36 °C. Ostala dva vzorca sta bila neskladna zaradi SŠMO na 22 °C in 36 °C. Ugotovljeni vzrok neskladnosti je bil udor vode v javni VS iz interne vodovodne napeljave uporabnika. Na OO **Suhorje** je bil eden vzorec mikrobiološko neskladen zaradi prisotnosti koliformnih bakterij. Ugotovljeni vzrok neskladnosti je bil vdor površinskih voda v vodovodni objekt – rezervoar distribucijskega omrežja VS Ilirska Bistrica.

Tabela 8: Posamezni parametri, ki niso določeni v delu C, Priloge 1, Uredbe o pitni vodi za leto 2024

Ime (OO)		(N) vzorcev	Trdota N°	Kalij μl	Kalcij μl	Magnezij μl
Osrednji del	Vodarna Malni – surova	1	11,7	330	67000	9100
	Vodarna Malni – omrežje	1	9,9	370	55000	9500
Strane– Hruševje – Šmihel	Vodarna Korotan – surova	1	11,5	380	78000	1300
	Korotan – omrežje	1	10,9	320	70000	1200
	Šmihel pod Nanosom	1	7	130	40000	1900
	Strane	1	6,7	140	43000	1500
Suhorje	VS Ilirska Bistrica	1	11	200	64000	8800
SKUPAJ		4	/	/	/	/

Legenda: (N): število vzorcev.

V letu 2024 je bil na VS **Postojna – Pivka** uveden en ukrep omejitve uporabe pitne vode. Ukrep prekuhavanja pitne vode je bil izdan v mesecu oktobru skupaj 10 dni v naseljih Razdrto, Malo Ubelsko in Veliko Ubelsko zaradi prisotnosti bakterije fekalnega izvora, *Escherichia coli*. Na VS **Suhorje** so bile uvedene tri omejitve uporabe pitne vode skupaj šestinštirideset dni. Dve omejitvi sta bile izdane zaradi izpada priprave pitne vode na VS II. Bistrica in ena zaradi ugotovljene mikrobiološke neskladnosti kot posledica vdora površinskih voda v rezervoar na VS II. Bistrica.

Trend stanja kakovosti pitne vode se je na VS **Postojna – Pivka** vidno izboljšal z izjemo zadnjih dveh let, ko se je število neskladnih vzorcev ponovno povišalo. Ugotovljeni vzrok povečanega števila neskladij in omejitev uporabe pitne vode na omrežju in na pipi pri uporabniku je bil vdor nečistoč v javni vodovodni sistem iz internih vodovodnih napeljav uporabnikov. Upravljalec je zato konec leta 2024 sprejel na podlagi zahtev Uredbe o oskrbi s pitno vodo Uradni list RS, št. 88/12, 44/22 – ZVO-2 in 70/24) sklep o obvezni vgradnji nepovratne lopute na vsako odjemno mesto in o tem tudi večkrat obveščal uporabnike. Na VS **Suhorje** se je stanje kakovosti oskrbe s pitno vodo v letu 2024 vidno izboljšalo. Vzrok izboljšave je bil v najnovejši in stabilnejši tehnologijo obdelave pitne vode.

Uporabniki lahko dostopajo do podrobnih informacij tega letnega poročila na povezavi <https://www.kovodpostojna.si/vodovod/zagotavljanje-kakovosti-pitne-vode/porocila-zdravstvene-ustreznosti-pitne-vode-2/porocilo-zdravstvene-ustreznosti-pitne-vode-za-leto-2024/> in dodatnih informacij za uporabnike, ki niso posebej opredeljene v tem letnem poročilu pa so zahtevane v 18. členu in prilogi 4 Uredbe o pitni vodi na povezavi <https://www.kovodpostojna.si/vodovod/nacin-obvescanja-uporabnikov/> na sedežu podjetja in/ali telefonski številki 05 700 07 80 in/ali elektronski pošti: info@kovodpostojna.si.

Irena Sušelj Šajn,
Vodja službe za zdravstveni nadzor in analize

David Penko,
Direktor

UROŠ

GLOBINSKO ČIŠČENJE

Potrebujete
globinsko
čiščenje

Nudimo vam kvalitetno
globinsko čiščenje

- sedežnih garnitur
- vzmetnic
- kuhinjskih stolov
- preprog
- blazin vrtnih garnitur
- in še mnogo več...

Kontaktirajte nas in se
dogovorimo za termin:

 041 683 453

 globinskociscenjeuros@gmail.com

 najdete nas tudi na Facebook-u

Koncert "Opojni vonj morja"

PRIFARSKI MUZIKANTI

4. 4. 2025 OB 19.00
PIVKA - KRPANOV DOM

VSTOPNICE: SPONKCA V PIVKI,
PETROL, POŠTE, EVENTIM.SI

PODMORNIČARSKI VIKEND

sobota, 12. 4., in
nedelja, 13. 4. 2025

od 9.00 do 17.00

V PARKU VOJAŠKE ZGODOVINE

Za ogled notranjosti podmornice so obvezne
rezervacije na 031 775 002 ali na
info@parkvojaskezgodovine.si.

Osnovna vstopnica je za
občane Pivke brezplačna,
ogled notranjosti podmornice
pa se obračuna po ceniku.

Dan odprtih vrat

🕒 21. marec 2025 ob 11:00 uri

📍 SeneCura Pivka, Postojnska cesta 18b v Pivki

Vljudno vabljeni na
dan odprtih vrat Doma za starejše SeneCura Pivka!
Ob tej priložnosti boste spoznali ekipo doma,
si ogledali nove prostore in
dobili odgovore na vaša vprašanja.

Veselim se vašega obiska!

Robert Sernedi

župan občine Pivka

mag. Nina Malgon

Regionalna direktorica SeneCura Slovenija

OBČINA PIVKA

AKCIJA ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV

SOBOTA, 5. APRIL 2025

Ura	Lokacija
8.00 - 8.45	DOLNJA KOŠANA – pri osnovni šoli
9.15 - 10.00	ŠMIHEL – pri cerkvi
10.30 - 11.30	PIVKA – pri ekološkem otoku na tržnici
12.00 - 12.45	ZAGORJE – pri spomeniku
13.00 - 13.45	PARJE – pri cerkvi

V OKVIRU AKCIJE LAHKO ODDATE NASLEDNJE NEVARNE ODPADKE:

Barve in lake Motorna olja	Lepila in črnila Jedilna olja	Baterije Fluorescentne cevi	Akumulatorje Čistila
Kozmetiko Pesticide	Spreje Topila	Zdravila Fotokemikalije	Kislone in alkalije Onesnaženo embalažo

Več o nevarnih odpadkih in pravilnem shranjevanju ter oddaji si preberite na:

<https://www.publikus.si/gospodinjstvo/locevanje/nevarni-odpadki>

PUBLIKUS d.o.o.; Operativni center Postojna; Jeršice 3, 6230 Postojna
T: 05 720 49 62; E: oc.postojna@publikus.si

OBIŠČITE NAŠO TRGOVINO!

SPECIALISTI ZA ZAKLEPANJE.

Zagotovite si hitro in kakovostno izdelavo ključev za domove, pisarne in večje objekte (šole, vrtce...).

OSTALA PONUDBA:

- kljuke za vrata
- cilindrični vložki
- pametne ključavnice
- digitalna kukala

☎ 051 669 066

🏠 Selce 17, 6257 Pivka

🌐 www.slavecpro.si

DELOVNI ČAS:

Ponedeljek - Petek:

8:00 - 16:00

Malica od 12:30 - 13:00

Sobota in nedelja: zaprto

V kolikor imate zanimivo podjetniško idejo, vam na RRA Zeleni kras ponujamo kakovostno podjetniško svetovanje. Strokovni sodelavci vas vodimo skozi celoten proces od idejnih zametkov do uresničitve vaše poslovne ideje:

- kako oblikovati uresničljivo poslovno idejo,
- kako jo realizirati,
- kako se ustrezno registrirati za izvajanje dejavnosti,
- pomagamo vam najti vire financiranja (povratna in nepovratna sredstva).

Osnovna podjetniška svetovanja so brezplačna za vse prebivalce Primorsko-notranjske regije, v sodelovanju

z Občinami Bloke, Cerknica, Ilirska Bistrica, Loška dolina in Pivka pa izvajamo tudi nadaljnja brezplačna podjetniška svetovanja ter nudimo pripravo poslovnih načrtov in/ali vlog na javne razpise na različnih področjih po subvencionirani ceni do 70 % cene.

Za podjetniško svetovanje je obvezna predhodna uskladitev termina, na naslednjih kontaktih:

• Tadeja Pecman Penko,
tadeja@rra-zk.si, 05 720 01 11

• Živa Ložar, ziva@rra-zk.si, 05 720 01 11

OČISTIMO PIVKO

29. MAREC 2025, OB 9.00

FINANČNI URAD SVETUJE

INFORMACIJA ZAVEZANEC GLEDE OBVEZNOSTI UREDITVE REZIDENTSKEGA STATUSA

Posamezniki, ki se jim spremenijo okoliščine, ki vplivajo na njihov rezidentski status v Sloveniji so dolžni formalno urediti svoj rezidentski status pri Finančni upravi RS (FURS) v roku 8 dni po nastanku spremembe na način, da predložijo vlogo za ugotovitev rezidentskega statusa v obliki samostojnega dopisa z navedbo vseh relevantnih dejstev ali v obliki izpolnjenega vprašalnika "Vloga za gotavljanje rezidentskega statusa po ZDoh-2 – prihod v RS" oziroma "Vloga za ugotavljanje rezidentskega statusa po ZDoh-2 – odhod iz RS".

Vprašalnika ni treba obvezno izpolniti in predložiti zraven vloge za ugotavljanje davčnega statusa, potrebno pa je priložiti ustrezne listine oziroma dokazila, ki so pomembne za presojo rezidentskega statusa.

Oseba, ki pride v Slovenijo za krajši ali daljši čas (npr. zaradi zaposlitve v Sloveniji, združitve družine,...), postane rezident Slovenije, ko izpolnjuje enega od kriterijev iz 6. člena Zakona o dohodnini, ZDoh-2 (uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji, običajno bivališče oziroma središče osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji, prisotnost v Sloveniji več kot 183 dni v koledarskem letu, idr.).

Če posameznik za krajši čas odide iz Slovenije, primeroma zaradi začasne zaposlitve v tujini, študija

v tujini, ipd. in ohrani vsaj eno od rezidenčnih vezi s Slovenijo (npr. uradno prijavljeno stalno prebivališče, družina ostane v Sloveniji, prisotnost v Sloveniji več kot 183 dni v koledarskem letu,...), ostane rezident Slovenije.

Posameznik, ki za daljši čas oziroma za stalno odide iz Slovenije, se šteje za nerezidenta Slovenije, ko pretrga vse pomembne rezidenčne vezi s Slovenijo. Tak posameznik si mora, poleg ureditve odjave stalnega (oziroma začasnega) prebivališča pri pristojnem organu, urediti tudi svoj rezidentski status za davčne namene z vložitvijo vloge pri FURS.

FURS na podlagi vloge za ugotavljanje rezidentskega statusa ter izkazanih dejstev in okoliščin, ki vplivajo na rezidentski status posameznika, oziroma po uradni dolžnosti presoja izpolnjevanje pogojev za rezidentski status fizične osebe ter o rezidentskem statusu odloči z odločbo. Sprememba statusa zavezanca se evidentira v davčnem registru. Posameznik, ki pridobi odločbo o ugotovljenem oziroma spremenjenem statusu rezidentstva za davčne namene, mora izplačevalce dohodkov v Sloveniji obvestiti o ugotovljenem rezidentskem statusu in jim hkrati predložiti odločbo.

Karitas

Obvestilo

Spoštovani darovalci,
vljudno vas prosimo, da ne puščate rabljenih oblačil kadarkoli pred vrati Pivške območne Karitas, saj so v tem času izpostavljena različnim vremenskim pojavom. Velikokrat se zgodi, da jih zmoči dež.

Dogaja se, da nekateri prinašajo oblačila v izredno slabem stanju, umazana, raztrgana in neuporabna. Taka oblačila niso primerna, da jih ponudimo ljudem, ki so v stiski.

POMEMBNO! Oblačila, ki jih prinašate, morajo biti čista in primerna za nadaljnjo uporabo.

Urn timer za oddajo oblačil je:

sreda: od 8.00 do 9.30

četrtek: od 15.00 do 18.00

Hvala za razumevanje in vašo podporo!

Pivška območna Karitas

Geodetske storitve

Parcelacija

Ureditev meje

Izravnavna meje

Inženirska geodezija

Določitev hišne številke

Označitev meje v naravi

Izdelava geodetskega načrta

Zakoličba stavbe in drugih objektov

Izdelava elaborata lokacijske izboljšave

Izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb

Pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin (izpeljava celotnega posla)

Izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb

Določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe

ODDAJAMO PARKIRNA MESTA

- dve parkirni mesti za tovornjake in
- več parkirnih mest za osebna vozila

KGZ Pivka z.o.o., Snežniška cesta 16, Pivka,
odda za določen čas v najem dve parkirni mesti za
tovornjake in več parkirnih mest za osebna vozila.
Parkirišče je pod video nadzorom.
Cena po do govoru.

INFORMACIJE: 041 627 964 (Matej Biščak)

DIGITALNI TEČAJ 'DIGIZVEM' V PIVKI

starost 30 +
12-urni tečaj
BREZPLAČNO

OSNOVNA RAVEN

14. april, od 16. do 19. ure
16. april, od 16. do 19. ure
23. april, od 16. do 19. ure

Osnovna šola Pivka

Vsebine:

- informacija in podatkovna pismenost,
- komuniciranje in sodelovanje,
- ustvarjanje digitalnih vsebin,
- varnost na spletu,
- reševanje težav.

Prijavite se

Informacije:
kristina.slejko@lu-postojna.si, 05/721 12 87

Projekt Digizvem poteka v okviru javnega razpisa za financiranje izvajanja neformalnih izobraževanj za odrasle na področju digitalnih kompetenc za leti 2024 in 2025 (JR DOK 2024-2025), ki ga sofinancirata Republika Slovenija, Ministrstvo za digitalno preobrazbo in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

ZAHVALA

EDVARD KONTELJ (1956 – 2025)

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta se zahvaljujemo vsem vaščanom in prijateljem, sorodnikom in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Zahvaljujemo se vam za vse tolažilne besede, cvetje in darove.

Iskrena hvala gospodu župniku Marjanu Škvarču in vsem, ki ste sodelovali pri pogrebni slovesnosti ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena in sina z družinama

*Glej, zemlja si je vzela kar je njeno,
a kar ni njeno nam ne more vzeti,
in to, kar je neskončno dragoceno,
je večno in nikdar ne more umreti.*
(S. Makarovič)

ZAHVALA

Na zadnji dan leta se je tiho poslovila naša draga mama, babica, prababica, tašča, svakinja, teta in sestrična,

BOŽA KOROŠEC ROJENA LETA 1927 IZ PIVKE

S hvaležnostjo in globokim spoštovanjem se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, njenim sodelavcem in ustanovam za pisne in ustne izraze sočutja, besede tolažbe, za darovane sveče in cvetje, za denarne prispevke, ki smo jih namenili Zvezi Anite Ogulin in ZPM.

Zahvala govorcema Ireni Rep in Rafaelu Zorku za izrečene besede slovesa, sorodniku Vladu Korošču in njegovim pevcem iz Kopra za čutno petje in igranje, izvajalcu Tišine, organizaciji ZB za vrednote NOB Pivka, Društvu upokojencev Pivka, Tini iz cvetličarne Jurman za prelep izbor cvetja in aranžmaje, Emi Zadel za pomoč, osebju Doma upokojencev Postojna za vso skrb in nego, podjetju Komus za organizacijo in vodenje pogreba, ter vsem tistim, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Vsa toplina njenega srca bo ostala vedno z nami.

Žalujoci: sin Aleksander - Sašo in hčerka Slavica - Beba z družinama

PRAZNUJ

ROJSTNI DAN

V MUZEJU!

NOVA RAZSTAVA

V SPIRALI ČASA

Notranjska v pozni bronasti in starejši železni dobi

Očalasta spirala (fibula), Trnovski prihranski listični, nekropola, grob 124, kabinic II. – 7. stoletje pr. n. št.

Notranjski muzej Postojna
 Kolodvorska cesta 3
 6230 Postojna
 Kontakt: +386 5 721 10 90 / info@notranjski-muzej.si
 Odpiralni čas: torek - nedelja 10.00 - 17.00

Občani Pivke imajo vsako prvo nedeljo v mesecu prost vstop v muzej.

MAREC

7. – 28. marec

Ana Sluga, Pozabljeni pogovori, osebna razstava

- 🕒 Društvo hiša kulture v Pivki
- 🏠 Hiša kulture v Pivki

Petek, 21. marec

Dan odprtih vrat Doma za starejše SeneCura Pivka

- 🕒 11.00
- 📍 Občina Pivka
- 🏠 Dom za starejše SeneCura Pivka

Sobota, 22. marec

Otroška delavnica ob razstavi Ane Sluga

- 🕒 10.00
- 📍 Društvo hiša kulture v Pivki
- 🏠 Hiša kulture v Pivki

Sneguljčica

- Snow White – Mjuzikal / avantura, 2025
- 🕒 16.00
 - 📍 Kino Pivka
 - 🏠 Krpanov dom Pivka

Mickey 17

- Mickey 17 – ZF / komedija, 2025
- 🕒 19.00
 - 📍 Kino Pivka
 - 🏠 Krpanov dom Pivka

Nedelja, 23. marec

Primorska poje

- 🕒 18.00
- 📍 JSKD OI Postojna in Pevsko društvo Studenec
- 🏠 Krpanov dom

Četrtek, 27. marca

Seme svetega figovca

- The Seed of the Sacred Fig – Kriminalka / drama, 2024
- 🕒 19.00
 - 📍 Kino Pivka
 - 🏠 Krpanov dom Pivka

Sobota, 29. marec

Očistimo Pivko

- 🕒 9.00
- 📍 Občina Pivka
- 🏠 znana zbirna mesta v občini

Srečanje za ponudnike oznake Medvedu prijazno

- Namenjeno je ambasadorjem oznake Medvedu prijazno in novim ponudnikom, ki jih pridobitev oznake zanima.
- 🕒 10.00
 - 📍 Biotehniška fakulteta UL in Zavod za turizem Pivka
 - 🏠 Center DINA, Krpanov dom Pivka

Jožefovo na Suhorju

- 🕒 11.00 Delavnica izdelave suhorskih pirhov
- 🕒 13.00 Kulturna prireditev in otvoritev razstave
- 📍 Vaško društvo Suhorje
- 🏠 Vaška hiša na Suhorju

NAPOVEDNIK

DOGODKOV V OBČINI PIVKA

NAPOVEDNIK

DOGODKOV V OBČINI PIVKA

APRIL

Petek, 4. april

Odprtje razstave Beti Bricelj, krog = kvadrat, osebna razstava

4. – 25. april 2025

🕒 19.00

📍 Društvo hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Koncert »Opojni vonj morja«

Prifarski muzikanti

🕒 19.00

📍 Prifarski muzikanti, vstopnice: Sponkca v Pivki, Petrol, pošte, Eventim.si

🏠 Krpanov dom

Nedelja, 6. april

Recital pesmi Jožeta Volk Suhorskega

kulturni program suhorskih otrok, Julije in Benjamina Cevec predstavitev aktivnosti za izdajo knjige o Suhorskem

🕒 14.00

📍 Vaško društvo Suhorje

🏠 Vaška hiša na Suhorju

Sobota, 12. april

Otroška delavnica ob razstavi Beti Bricelj

🕒 10.00

📍 Društvo hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Pomladni sončkov pozdrav

zanimivi gostje, povezovalac igralec Pavle Ravnohrib

🕒 20.00

📍 Kvartet Sonček

🏠 avla OŠ Pivka

12.-13. april

Podmorničarski vikend

🕒 9.00-17.00

📍 Park vojaške zgodovine

🏠 Park vojaške zgodovine

Sreda, 16. april

Tretje posvetovalno srečanje o vlogi centra DINA Pivka

Predstavitev projekta »LIFE Varna paša« in aktivnosti, ki se bodo izvajale tudi na območju Občine Pivka.

🕒 17.00

📍 Zavod za turizem Pivka, v sodelovanju z Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani, Zavodom za gozdove Slovenije in Kmetijsko-gozdarsko zbornico Slovenije

🏠 Krpanov dom Pivka

Ponedeljek, 21. april

Velikonočni pohod Šmihel Ratečevo Brdo

🕒 13.30

📍 Športno planinsko društvo Šmihelska dolina

🏠 pred šolo v Šmihelu

Sreda, 30. april

Deseto kresovanje na Pivškem

🕒 16.00

📍 Klub Kšopp

🏠 igrišče OŠ Pivka

MAJ

Četrtek, 1. maj

Budnica 2025

🕒 7.15 Košana, 7.45 Kal, 8.15

Pivka, 8.40 Klenik, 9.00 Trnje

📍 Postojnska godba 1808

🏠 Košana, Kal, Pivka, Klenik, Trnje

Petek, 9. maj

Odprtje razstave Jurija Hartmana osebna razstava, 9. – 30. maj 2025

🕒 19.00

📍 Društvo hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

Sobota, 17. maj

Otroška delavnica ob razstavi Jurija Hartmana

🕒 10.00

📍 Društvo hiša kulture v Pivki

🏠 Hiša kulture v Pivki

19. – 24. maj

Tematski teden 2025: Doživite naravo skozi umetnost

Vabljeni na edinstveno doživetje narave skozi umetnost. Med tednom pester program za vrtce in šole, v soboto dogajanje za vse generacije.

📍 Zavod za turizem Pivka

🏠 Krpanov dom Pivka in Hiša kulture v Pivki